

Role ozbrojeného civilisty při útoku aktivního střelce

Jakub Obšil

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Jakub Obšil**
Osobní číslo: **L21455**
Studijní program: **B1032A020002 Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Role ozbrojeného civilisty při útoku aktivního střelce**

Zásady pro vypracování

- Zpracujte teoretický úvod do problematiky aktivního střelce.
- Provedte analýzu útoků ozbrojeného civilisty v České republice a analýzu vybraných případů zapojení ozbrojeného civilisty při útoku aktivního střelce v zahraničí.
- Navrhněte možné zásady chování a jednání ozbrojeného civilisty při útoku aktivního střelce.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. BONTA, James a ANDREWS, Donald Arthur. *The Psychology of Criminal Conduct*. 7. New York: Routledge, 2023. ISBN 9781003292128.
  2. FEDERAL EMERGENCY MANAGEMENT AGENCY. *IS 907 Active Shooter: What You Can Do*. 1. CreatSpace Independent Publishing Platform, 2017. ISBN 1979877785.
  3. SLEPECKÝ, Jaroslav. *Bezpečnostní prostředí v Evropě – radikalizace, terorismus a ochrana obyvatelstva*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2019. ISBN 978-80-7556-053-7.
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Martin Ficek, Ph.D.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2023**

Termín odevzdání bakalářské práce: **3. května 2024**

L.S.

---

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

---

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 3.5.2024

Jméno a příjmení studenta: Jakub Obšil

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá problematikou aktivního střelce a zásahem ozbrojeného civilisty při tomto typu útoku. Teoretická část bakalářské práce pojednává o definici zbraní a zbraňové legislativě, držení zbraní a dále popisuje ozbrojené střetnutí včetně vymezení pojmu aktivní střelec z pohledu psychologie a krizového řízení. Poslední část teoretické části srovnává problematiku se zahraničím. V praktické části se autor věnuje rozboru případů aktivního střelce v České republice i zahraničí. Závěr práce patří deskriptivní analýze dotazníkového šetření mezi držiteli zbrojního průkazu sk. E a návrhu edukačního materiálu na standardizovaný postup pro civilní držitele zbraní při zásahu proti aktivnímu střelci. Bakalářská práce přináší poznatky o konkrétních případech útoků aktivních střelců v České republice i zahraničí, jejich statistická srovnání z let 2000-2022 a dále pomáhá odhalit subjektivní postoje a připravenost držitelů zbrojních průkazů sk. E na zásah proti aktivnímu střelci. Výsledky práce mohou pomoci ozbrojeným složkám lépe proniknout do postojů a uvažování ozbrojených civilistů, což může vést k zefektivnění přípravy výcviku a zároveň přináší systematický přehled útoků aktivních střelců, při nichž zasáhli ozbrojení civilisté. Tento přehled může poskytnout informace o specifikách těchto útoků nejen pro ozbrojené složky, ale i pro ozbrojené civilisty.

Klíčová slova: aktivní střelec, ozbrojený civilista, střelba

ABSTRACT

The bachelor's thesis deals with the topic of an active shooter and the intervention of an armed civilian during this type of attack. The theoretical part of the bachelor's thesis deals with the definition of weapons and gun law, the possession of weapons, and further describes an armed encounter, including the definition of the term active shooter from the point of view of psychology and crisis management. The last part of the theoretical part compares the issue with foreign countries. In the practical part, the author deals with the analysis of active shooter cases in the Czech Republic and abroad. The conclusion of the work belongs to the descriptive analysis of a questionnaire survey among the holders of firearms licenses with permit to carry. The bachelor's thesis brings knowledge about specific cases of attacks

by active shooters in the Czech Republic and abroad, their statistical comparison in years 2000-2022, and further helps to reveal the subjective attitudes and readiness of the holders of firearms licenses with permit to carry to hit against an active shooter. The results of the work can help the armed forces to better understanding the attitudes and thinking of armed civilians, which can lead to more efficient training preparation and at the same time provide a systematic overview of active shooter attacks in which armed civilians have intervened. This overview can provide information about the specifics of these attacks not only for the armed forces, but also for armed civilians.

Keywords: active shooter, armed citizen, shooting

Rád bych poděkoval vedoucímu práce Ing. Martinovi Fickovi Ph.D. za skvělé vedení, své milované ženě za obrovskou podporu a pochopení po celé délce studia a švagrovi, bez kterého bych neprošel prvním kolem vysokoškolského studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 ZBRANĚ A LEGISLATIVA.....	13
1.1 HISTORIE DRŽENÍ A LEGISLATIVY PALNÝCH ZBRANÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH.....	13
1.2 SOUČASNÁ LEGISLATIVA DRŽENÍ STŘELNÝCH ZBRANÍ V ČR.....	16
1.3 KATEGORIZACE ZBRANÍ	16
1.4 ZBROJNÍ PRŮKAZ.....	18
1.5 NABYTÍ A ULOŽENÍ ZBRANÍ	20
2 OZBROJENÉ STŘETNUTÍ	21
2.1 STŘELBA V SEBEOBRANĚ.....	22
2.2 KURZY PRO DRŽITELE ZBRANÍ	23
2.2.1 Komerční kurzy.....	23
2.2.2 Kurz Stanovené zálohy státu.....	23
2.2.3 Soutěže International Practical Shooting Confederation	25
2.2.4 Soutěže Lidové obranné střelby	25
3 AKTIVNÍ STŘELEC.....	27
3.1 MOTIVY AKTIVNÍCH STŘELCŮ	27
3.2 TYPY PACHATELŮ	28
3.3 TYPY AKTIVNÍCH STŘELCŮ Z HLEDISKA PSYCHOLOGIE	28
3.3.1 Střelci z fanatismu.....	29
3.3.2 Střelci kultovního rázu	29
3.3.3 Střelci s psychózou.....	29
4 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ PŘI ÚTOKU AKTIVNÍHO STŘELCE V ČR	30
4.1 SPOLEČNÁ TYPOVÁ ČINNOST	30
4.2 PRVOSLEDOVÉ HLÍDKY PČR A JEJICH ÚKOLY	31
4.3 OZBROJENÝ CIVILISTA NA MÍSTĚ ZÁSAHU Z POHLEDU POLICIE.....	32
5 PROBLEMATIKA AKTIVNÍHO STŘELCE V ZAHRANIČÍ (USA)	33
II PRAKTICKÁ ČÁST	35
6 ROZBOR VYBRANÝCH ÚTOKŮ AKTIVNÍCH STŘELCŮ.....	36
6.1 PŘÍPADY ÚTOKŮ AKTIVNÍCH STŘELCŮ V ČESKÉ REPUBLICE	36
6.2 VYBRANÉ PŘÍPADY ÚTOKŮ AKTIVNÍCH STŘELCŮ V USA	39
6.2.1 Střelba v Greenwood Park Mall – případ zastřelení útočnicka civilistou.....	40
6.2.2 Walmart ve Weslaco – případ zastavení pachatele před samotným útokem.....	41
6.2.3 Střelba před budovou soudu v Tyleru – případ, kdy byl civilista zastřelen útočnickem.....	42

6.2.4	Střelba ve Walmartu – případ, kdy byl civilista zastřelen jiným útočníkem (dva aktivní střelci).....	42
6.2.5	Střelba v restauraci Louie's Grill&Bar – případ, kdy ozbrojení civilisté spolupracovali proti útočníkovi.....	43
6.2.6	Střelba na ulici v Arvadě – případ, kdy byl civilista zastřelen policií	44
6.2.8	Střelba na škole STEM school Highland Ranch – případ, kdy civilista zasáhl jiného civilistu	45
6.3	VYHODNOCENÍ STATISTIK FBI AKTIVNÍCH STŘELCŮ V USA ZA ROKY 2000–2022	48
7	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	53
7.1	VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ – CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO SOUBORU	54
8	NÁVRH NA STANDARDIZOVANÝ POSTUP PRO OZBROJENÉ CIVILISTY PŘI ÚTOKU AKTIVNÍHO STŘELCE	72
	DISKUZE A ZÁVĚR.....	73
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	76
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	84
	SEZNAM GRAFŮ	85
	SEZNAM TABULEK.....	86
	SEZNAM PŘÍLOH.....	87

ÚVOD

V České republice je v současné době okolo 317 tisíc držitelů zbrojných průkazů s počtem přes jeden milion registrovaných zbraní a jejich počet dlouhodobě stoupá (Policie ČR, 2024). Z toho 260 tisíc osob jsou držitelé zbrojního průkazu sk. E pro ochranu života, zdraví a majetku. Jedná se tedy o nezanedbatelnou část populace, která u sebe může nosit zbraň a může potenciálně zasáhnout při situacích, kdy jsou občané oprávněni zbraň použít.

Právě takovou situací mohl být nedávný útok aktivního střelce, který se odehrál v prosinci uplynulého roku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Ačkoliv se podobné útoky ve světě opakují a jejich výskyt se v posledních dekadách zvyšuje, společnost v České republice se dlouhou dobu domnívala, že taková situace zde nastat nemůže. Ačkoliv veřejnost na tento typ útoku nebyla zcela připravena, stejně jako veřejné instituce, kde se tyto činy odehrály, integrovaný záchranný systém naopak při posledním útoku prokázal vysokou připravenost a profesionalitu, se kterou dokázal situaci vyřešit.

Otázkou proto zůstává, jak se po zkušenostech s útoky aktivních střelců vyvíjí postoje civilních držitelů zbraní a zda by jejich role mohla při případném útoku aktivního střelce ovlivnit jeho průběh a důsledky. Tato bakalářská práce si klade za cíl zjistit potenciální připravenost a subjektivní postoje civilních držitelů zbraní k zásahu proti aktivními střelci, jelikož se již tyto případy v České republice staly a je pravděpodobné, že budou přibývat.

Výzkumná otázka je položena následovně: Jsou civilní držitelé zbraní připraveni k zásahu proti aktivnímu střelci?

Očekávaným přínosem práce je zjištění postojů a potenciální připravenosti těchto držitelů, zjištění jejich zájmu o edukaci v této problematice a návrh na edukační materiál. Nedílnou součástí práce je také detailní rozbor jednotlivých případů v České republice a zahraničí, který poskytuje důležitá data o průběhu, použitých zbraních či místech útoku. Tyto informace mohou být stěžejní pro prevenci a krizové plánování před potenciálním útokem aktivního střelce.

Cílem bakalářské práce je popis a detailní rozbor případů útoků aktivního střelce v České republice a vybraných útoků v zahraničí a zjištění potenciální připravenosti a postojů držitelů zbraní. Dílčím cílem je návrh postupu legálního držitele zbraně při útoku aktivního střelce.

Metody k dosažení cílů práce jsou rešerše, analýza získaných informací, dotazníkové šetření a deskriptivní analýza a syntéza výsledků.

Autor práce toto téma zvolil s ohledem na aktuálnost tématu, které rezonuje odbornou i laickou veřejností a je opřeno mnoha dezinformacemi či polopravdami. Za zmínku stojí mimo jiné také poslední analýza Národního kontrolního úřadu, který ve své poslední zprávě z roku 2024 upozorňuje, že stále není dokončen systém ochrany měkkých cílů. Dalším důvodem k výběru tématu je také osobní zájem autora o tuto problematiku a úzká provázanost s komunitou civilních držitelů zbraní i příslušníků ozbrojených složek.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZBRANĚ A LEGISLATIVA

Pod pojmem „zbraň“ se rozumí v různých českých právních předpisech často rozdílné věci. Dle trestněprávní definice podle § 118 trestního zákoníku je zbraní „cokoliv, co může učinit útok proti tělu důraznějším“. Může se tedy jednat o jakýkoliv předmět, látku či jiný prostředek nebo i ovladatelnou energii, které jsou použity k útoku proti jinému člověku. Dle zákona o zbraních č. 119/2002 Sb. je zbraní předmět podle určitých technických hledisek. Jedná se především o „střelné zbraně, u kterých je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie při výstřelu, zkonstruovaná pro požadovaný účinek na definovanou vzdálenost“. Primárně jde o „palné zbraně, u kterých je funkce odvozena od uvolnění chemické energie“ (nejčastěji hoření střelného prachu), nebo plynové zbraně, v nichž je využit stlačený vzduch nebo plyn. Bodné, sečné či úderné zbraně nejsou českým právním řádem nijak zvlášť řešeny (Ministerstvo vnitra, 2021).

1.1 Historie držení a legislativy palných zbraní v českých zemích

Ruční palné zbraně se poprvé objevují v českých zemích v druhé polovině 14. století, kdy vzniká mnoho zbrojních dílen na výrobu nového druhu zbraně. Toto období je považováno za vznik českého zbrojního průmyslu. K většímu rozšíření palných zbraní došlo za husitských válek, jednalo se především o ruční zbraně, jako jsou píšťaly, hákovnice, bombardy – tzv. ruční kanony. K vymetení střely z hlavně dochází hořením černého střelného prachu. Střely byly vyráběny ze železa, olova i kamene. Tyto první ruční palné zbraně nebyly příliš přesné a používaly se spíše pro střelbu do davu nepřátel (Wagner a kol., 1956). Od té doby se ruční palné zbraně integrovaly nejen do výbavy vojsk, ale postupně přešly i do civilního užití. V 16. století vznikají první pistole, lovecké pušky a terčovnice – zbraně pro rekreační a „sportovní“ střelbu.

Vzhledem k rozšíření palných zbraní mezi civilním obyvatelstvem bylo třeba první regulace a vznik prvních zbraňových zákonů. Mezi první takový zákon patří Svatováclavská smlouva z roku 1517, v níž se píše o tom, že je zakázáno nosit ručnice na veřejných místech, avšak lidé mají právo tyto zbraně vlastnit pro případ války a obrany před nepřítelem (Francek, 2006).

V roce 1524 přichází další zákon, tzv. Zřízení o ručnicích. Tento poměrně již rozsáhlý dokument hovoří o tom, že zbraně mohou nosit pro svou obranu jen měšťané a šlechta, zbraň je však zakázáno nosit viditelně a s patřičným povolením. Dochází tedy k první regulaci, kdy není dovoleno prostému lidu nošení zbraní. Jejich vlastnění je nicméně

nadále dovoleno všem společenským vrstvám. Tento zákon také pojednává o trestech, pokutách, kdo může vydávat povolení k nošení atd. (Martinovský a kol., 2007).

V průběhu 17. a 18. století nevzniká žádná důležitá právní úprava, držení zbraní je řešeno jen okrajově v rámci např. pytláctví. Patentem z roku 1754 je umožněna střelba na povolených střelnicích, což dokazuje fakt o oblíbenosti vznikající sportovní střelby (Kalousek, 2009).

Další významnou úpravou civilního držení zbraní je císařský patent č. 223 z roku 1852, který pojednává o výrobě, obchodu, držení a nošení zbraní. Zajímavostí je, že tento patent platil v našich zemích až do roku 1949, kdy byl nahrazen novým zákonem. Držení, tedy vlastnění zbraní, krom zbraní zapovězených (zákeřné zbraně a kapesní pistole), bylo povoleno všem bezúhonným občanům. Mezi různá omezení patřil např. zákaz držení lehce ukrytelných zbraní s délkou do 18 cm nebo většího počtu zbraní a munice. Vzniká však nárokové povolení na nošení zbraní (lze udělit zvláštní povolení i na zapovězené zbraně) a vydávání zbrojního pasu pro potřebu nošení zbraní. Tento zbrojní patent převzala do svých zákonů nově vzniklá Československá republika (Peš, 2020).

Historicky prvním zákazem držení zbraní bylo nařízení německé okupační vojenské správy ze dne 15. března 1939, tedy přímo prvním dnem okupace, a to z důvodů, aby se s civilními zbraněmi nepáchala odbojová činnost proti okupační moci. Tento zákaz vychází z Nařízení vrchního velitele německé armády k obyvatelstvu v Čechách a na Moravě ze dne 15. března 1939, kde se v článku 4 píše: „Všechny střelné zbraně (včetně munice), třaskaviny, dále všechny rozhlasové vysilače, které nejsou státním majetkem, musí se odevzdati starostům na stvrzenku, kteří je musí odevzdati nejbližšímu německému vojenskému úřadu.“ Držení zbraní a munice bylo dále upraveno nařízením z 1. srpna 1939, kdy byly povolené prakticky jen lovecké zbraně pro účel myslivosti, znehodnocené zbraně, muzejní zbraně a terčové pistole a pušky do ráže 6 mm, které nepředstavovaly vážnou hrozbu ke zneužití proti okupační správě.

Po válce bylo obnoveno legislativní nařízení, které platilo před válkou, tedy císařský patent č. 223 z roku 1852 s úpravami do roku 1939.

Po komunistickém převratu 25. února 1948 dochází v období tzv. právnické dvouletky ke změnám mnoha zákonů, včetně posledního znění zbrojního patentu z roku 1852. Nový zákon upravující oblast držení a nošení zbraní se nazývá Zákon o zbraních a střelivu č. 162/1949 Sb., který nabývá účinnosti dne 1. února 1950. Jedním

z nejdůležitějších faktů pro přijetí tohoto zákona je skutečnost, že zbraně – krom zakázaných – nebyly na základě předešlých právních úprav nijak evidovány, tedy ani jejich držitelé. Zbraně mohly být dle tohoto zákona drženy na základě zbrojního listu a nošeny na základě zbrojního pasu, který vydával Okresní národní výbor na dobu tří let. Vydání těchto povolení však již není nárokové a o vydání rozhoduje dotyčný orgán. Novinkou tohoto zákona je tzv. kolektivní zbrojní pas pro zaměstnance podniku. Mezi zakázané zbraně patří nyní i vojenské zbraně, na které však může být vydáno zvláštní povolení. V roce 1953 přichází v platnost nová vyhláška, která poprvé stanovuje pojem zbrojní průkaz a nákupní povolení. Dle směrnice o zbraních a střelivu z roku 1962 mohlo být vydáno povolení na nošení krátkých kulových zbraní pouze osobám ve vedoucích funkcích KSC nebo jim podřízených organizacích. Lovecké kulové zbraně pak pouze osobám prověřeným, spolehlivým a oddaným socialistickému zřízení. Lovecké brokové zbraně nejsou v dotčené směrnici nijak řešeny (Ministerstvo vnitra, 1962). Dalším zákonem v socialistickém Československu byl zákon o zbraních a střelivu č. 147/1983 Sb., kterým došlo především ke změně vydávajícího orgánu, a to z Okresního národního výboru na Okresní správu Sboru národní bezpečnosti (Peš, 2020).

Po roce 1989 dochází k několika novelizacím zákona č. 147/1983 Sb., jako např. č. 49/1990 Sb., kdy je mimo jiné vypuštěna formulace, která prakticky zabraňovala vlastnictví zbraní (mimo lovecké) široké veřejnosti. Dalším polistopadovým zákonem pojednávajícím o zbraních a střelivu se stal zákon č. 288/1995 Sb., který již komplexně určoval danou problematiku – např. rozdělení skupin zbraní, zbrojního průkazu, držení a nošení zbraní. Vojenské zbraně do ráže 12 mm nyní nespádají do zakázaných zbraní a je možno je nabývat do vlastnictví. Tímto zákonem je poprvé zakázáno nosit zbraně u různých příležitostí definovaných v zákoně. V roce 2002 schválila vláda nový zákon o zbraních a střelivu č. 119/2002 Sb. v rámci vstupu do Evropské unie a přijetí Směrnice Rady č. 91/477/EHS ze dne 18. června 1991 o kontrole nabývání a držení zbraní. K výrazným změnám v oblasti držení a nošení zbraní civilním obyvatelstvem však nedošlo.

Zajímavostí je, že právo na vlastnictví palných zbraní civilním obyvatelstvem je tedy v českých zemích zakořeněno již od samotného počátku vývoje tohoto druhu zbraní, tj. od 14. století až do současnosti s výjimkou pouze několika let německé okupace a komunistické diktatury.

1.2 Současná legislativa držení střelných zbraní v ČR

V současné době zákon o zbraních a střelivu č. 119/2002 Sb. se zapracovanou novelou č. 13/2021 Sb. prochází další plánovanou novelizací – s dílčími změnami jen pár týdnů po tragickém útoku střelce na Filozofické fakultě v Praze. Tento zákon, stejně jako předešlá právní úprava, se zabývá problematikou nakládání se zbraněmi a střelivem. Novela zákona byla přijata na základě směrnice Evropského parlamentu a Rady 2017/853 a ruší mimo jiné kategorizaci zbraní, která byla v platnosti přes 25 let – nahrazuje ji novou, rozšířenější. Další významnou změnou v oblasti držení je zavedení pojmu „nadlimitní zásobník“, což je zásobník nebo nábojová schránka přesahující 20 nábojů u krátké palné zbraně a 10 nábojů v případě dlouhé palné zbraně. Vítanou novinkou mezi sportovními střelci a myslivci je povolení tlumičů hluku výstřelu a možnost použití střel s řízenou deformací na základě stanovené výjimky.

1.3 Kategorizace zbraní

Kategorizace zbraní vychází z legislativního ukotvení zmíněného v předchozí kapitole.

Zbraně kategorie A

- Zbraně zvláště účinné,
- samočinné,
- vyrobené nebo upravené tak, že lze utajit jejich účel (maskované a zákeřné zbraně),
- palné zbraně nevyrobené z kovů a jsou nedetekovatelné rentgenovým přístrojem,
- střelivo s průbojnou, výbušnou nebo zápalnou střelou.

Zbraně kategorie A-I

- Zbraně samočinné upravené na samonabíjecí,
- samonabíjecí zbraně, do nichž je vložen nadlimitní zásobník,
- dlouhé samonabíjecí zbraně vybavené skládací nebo zasouvací ramenní opěrkou, kdy délka zbraně po sklopení nebo zasunutí je menší než 600 mm,
- plynové nebo expanzní zbraně, pokud se nejedná o dovolené výrobní provedení podle právního předpisu,
- střelivo se šokovou nebo se střelou určenou ke zvýšení ranivého účinku.

Zbraně kategorie B

- Zbraně krátké opakovací nebo samonabíjecí,
- krátké jednoranové nebo víceranové zbraně pro střelivo se středovým zápalem,
- jednoranové nebo víceranové zbraně s okrajovým zápalem s délkou menší než 280 mm,
- dlouhé samonabíjecí zbraně, jejichž zásobník nebo nábojová schránka a komora pojmu více než 3 náboje,
- dlouhé samonabíjecí zbraně, do kterých lze vložit zásobník nebo jejich nábojová schránka pojme více než 3 náboje,
- dlouhé opakovací nebo samonabíjecí zbraně s hladkým vývrtem hlavně, jejichž délka je menší než 600 mm,
- samočinné zbraně se vzhledem samočinných zbraní,
- signální zbraně pro použití signálních nábojů větší ráže než 16 mm.

Zbraně kategorie C

- Jednoranové nebo víceranové zbraně s okrajovým zápalem s délkou větší než 280 mm,
- jednoranové nebo víceranové opakovací zbraně se středovým zápalem,
- plynové zbraně, u nichž je kinetická energie střely na ústí hlavně vyšší než 16 J,
- více než dvouranové nebo opakovací zbraně na principu perkusních zámkových systémů,
- tlumiče hluku výstřelu.

Dále se jedná o zbraně kategorie C-I a D, jejich držení však nepodléhá zbrojnímu průkazu.

Zbraně kategorie C-I

- Zbraně zařazené do kategorie A, A-I, B nebo C, které byly znehodnoceny v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie,
- expanzní zbraně, které splňují požadavky na dovozené výrobní provedení stanovené prováděcím právním předpisem,
- jednoranové nebo dvouranové palné zbraně určené pro dělené střelivo,

- palné zbraně určené pro náboje typu Flobert, náboje ráže 4 mm M20 nebo úst'ovou kinetickou energií střely srovnatelné střelivo určené pro výcvik ve střelbě,
- plynové zbraně s ráží vyšší než 6,35 mm, nejde-li o paintballové zbraně,
- palné zbraně pro soupeřský systém výcviku s úst'ovou energií střely nejvýše 20 J,
- signální zbraně pro použití signálních nábojů nejvýše ráže 16 mm,
- elektrický zneschopňující prostředek založený na principu střelné zbraně (taser).

Zbraně kategorie D

- Historické zbraně,
- paintballové zbraně, kterými jsou plynové zbraně konstruované pro vystřelování neletální střely určené pro výcvikové, sportovní nebo rekreační účely,
- plynové zbraně nejvýše ráže 6,35 mm,
- expanzní přístroje, s výjimkou přenosných upevňovacích zařízení a jiných rázových strojů určených výhradně pro průmyslové nebo technické účely,
- znehodnocené zbraně, na které se nevztahuje přímo použitelný předpis Evropské unie a na kterých byly postupem podle prováděcího právního předpisu provedeny takové nevratné úpravy, které znemožňují jejich použití ke střelbě,
- zbraně, na kterých byly řezem provedeny takové úpravy, které odkrývají alespoň částečně vnitřní konstrukci zbraně,
- neaktivní torza zbraní, kterými se rozumí zbraně, které se staly trvale a nevratně nepoužitelnými ke střelbě v důsledku poškození nebo degradace takového rozsahu, že uschopnění takové zbraně ke střelbě je vyloučeno, aniž by došlo k výměně hlavních částí zbraně nebo jejich výměně,
- neaktivní střelivo a munice,
- zbraně neuvedené v kategoriích A, A-I, B, C a C-I (zákon č. 119/2002 Sb.).

1.4 Zbrojní průkaz

Zbrojní průkaz je listina, která opravňuje fyzickou osobu k nabývání a držení zbraně nebo střeliva podle rozsahu jeho skupin. Doba platnosti zbrojního průkazu je 10 let a vydává ho příslušný útvar policie na základě žádosti. Pro vydání nového zbrojního průkazu musí žadatel k žádosti připojit posudek o zdravotní způsobilosti a doklad o odborné způsobilosti. Po uplynutí 10 let (u sk. D po 5 letech) podává žadatel k žádosti o prodloužení platnosti zbrojního průkazu posudek o zdravotní způsobilosti a překládá ke kontrole vlastněné zbraně.

Zbrojní průkaz se dělí podle užití zbraně nebo střeliva do skupin:

- A – ke sběratelským účelům,
- B – ke sportovním účelům,
- C – k loveckým účelům,
- D – k výkonu povolání,
- E – k ochraně života, zdraví nebo majetku.

Fyzická osoba žádající o zbrojní průkaz musí splňovat několik podmínek daných zákonem, jinak příslušný útvar policie žádost zamítne. Tyto podmínky jsou:

- Má místo pobytu na území České republiky,
- dosáhla předepsaného věku (dle skupin),
- je způsobilá k právním úkonům,
- je zdravotně způsobilá,
- je odborně způsobilá,
- je bezúhonná,
- je spolehlivá.

Věková hranice pro vydání zbrojního průkazu se odvíjí podle skupin účelu. Skupina A, D nebo E může být vydána pouze osobě starší 21 let. Skupina B nebo C pak může být vydána jen osobě starší 18 let. V zákoně jsou však uvedeny výjimky, kdy lze udělit zbrojní průkaz dříve, a to osobě starší 15 let pro skupinu B, pokud je osoba členem občanského sdružení zabývajícího se sportovní činností podle národních nebo mezinárodních pravidel a jejíž činností je střelba. Zbrojní průkaz skupiny C lze vydat žákovi střední školy nebo odborného učiliště staršímu 16 let, pokud v osnovách školy je výuka myslivosti. V případě výuky puškařského oboru lze vydat zbrojní průkaz skupiny D žákovi staršímu 18 let. Osoby mladší 18 let smí zbraň nebo střelivo používat jen za přítomnosti osoby starší 21 let, která je držitelem zbrojního průkazu skupiny B nebo C nejméně 3 roky a zajistí bezpečnou manipulaci se zbraní.

Zdravotní způsobilost žadatele o zbrojní průkaz posuzuje praktický lékař dle podmínek stanovených zákonem. V případě, že si praktický lékař není jistý psychickým stavem žadatele, je oprávněn ho poslat k psychologickému vyšetření. V případě, že praktický lékař zjistí změny ve zdravotním stavu držitele zbrojního průkazu, které jsou dle

zákona neslučitelné s držením zbrojního průkazu, oznámí tuto skutečnost neprodleně příslušnému policejnímu útvaru. V případě, že má policie podezření na změnu zdravotního stavu držitele zbrojního průkazu, vyzve ho k absolvování zdravotní prohlídky u svého lékaře, a to do 10 pracovních dnů. Stejně tak tuto skutečnost a důvody oznámí posuzujícímu lékaři, který má povinnost ho vyšetřit, případně zajistit další potřebná odborná vyšetření.

Odbornou způsobilost prokazuje žadatel zkouškou vykonanou před zkušebním komisařem, kterého určuje příslušný útvar policie. Zkouška odborné způsobilosti se skládá z teoretické a praktické části. Teoretická část zkoušky se provádí písemnou formou testu, při které žadatel prokazuje znalost zákona o zbraních a střelivu, právních předpisů upravujících použití zbraně, nauky o zbraních a střelivu a zdravotnického minima. Praktická zkouška se skládá z bezpečné manipulace se zbraní a střelivem a střelby na pevný cíl (zákon č. 119/2002 Sb.).

1.5 Nabytí a uložení zbraní

Zbraně kategorie A a A-I lze nabývat pouze po udělení výjimky od příslušného útvaru policie s tím rozdílem, že výjimka na zbraně kategorie A není nároková, tudíž nemusí být udělena. Zbraně kategorie B lze nabýt po udělení nákupního povolení od příslušného útvaru policie a zbraně kategorie C lze nabývat pouze na základě zbrojního průkazu. Zbraně všech čtyř kategorií je držitel zbrojního průkazu povinen do 10 pracovních dnů po nabytí předložit ke kontrole příslušnému útvaru policie, který provede registraci zbraně a vydá držiteli zbrojního průkazu průkaz zbraně.

Zbraně kategorie A, A-I, B nebo C v počtu do 10 kusů a střelivo do 10 000 kusů je držitel povinen uschovat v uzamykatelné ocelové schránce nebo skříni, které splňují technické požadavky podle prováděcího právního předpisu. Zbraně kategorie A-I, B nebo C v počtu do dvou kusů a střelivo do 500 kusů je držitel povinen zabezpečit tak, aby nedošlo k jejich ztrátě, zneužití či odcizení. Více než 10 zbraní a 10 000 kusů střeliva musí být uschováno v uzamykatelném skříňovém trezoru s technickými požadavky dle prováděcího právního předpisu a uchování zbraní nad 20 kusů a 20 000 kusů střeliva musí být zajištěno v uzamčené místnosti, objektu nebo komorovém trezoru, které splňují požadavky dle prováděcího předpisu (zákon č. 119/2002 Sb.).

2 OZBROJENÉ STŘETNUTÍ

Základní právní ustanovení v oblasti sebeobrany je ukotveno v zákoně č. 40/2009 Sb. trestního zákoníku, kdy určité okolnosti vylučují protiprávnost činu.

Těmi jsou § 28 – Krajní nouze a § 29 – Nutná obrana.

§ 28 – Krajní nouze

(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.

§ 29 – Nutná obrana

(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku (zákon č. 40/2009 Sb.).

Krajiná nouze ve vztahu k použití střelné zbraně je typicky v případě napadení zvířetem. V případě útoku aktivního střelce se jedná o nutnou obranu, která ustanovuje sebeobranu či obranu dalších osob před trvajícím útokem proti životu, zdraví a majetku. Jedná se tedy o jakýsi protiútok vedený vůči útočníkovi, jenž útočí na zájem chráněný trestním zákoníkem, a obránce hájí zájmy, které chrání trestní zákoník. Nutná obrana je tedy určitý druh svépomoci v případě nedostatku ochrany ze strany orgánů státu. V případě nutné obrany neplatí subsidiarita (nebezpečí bylo možné odvrátit jiným způsobem) ani proporcionalita (obránce může způsobit větší škodu, než jaká hrozila) jako v případě krajiná nouze. Základní premisou nutné obrany je tedy to, že rizika a nebezpečí by měl vždy nést útočník. V případě zranění nezúčastněné osoby při použití střelné zbraně se však může jednat o ublížení na zdraví z nedbalosti.

V případě útoku aktivního střelce může nastat i situace, kdy ozbrojený civilista útočníka zadrží. Tento čin je zakotven v § 76 odst. 2 trestního řádu – zadržení podezřelé osoby. Podle tohoto paragrafu může kdokoliv omezit osobní svobodu osobě, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně po něm. Je však povinen tuto skutečnost neprodleně ohlásit policejnímu orgánu, jak uvedl na semináři sdružení LEX advokát Mgr. Miloslav Jančík (Karásek a kol., 2013).

§ 76 Zadržení osoby podezřelé

(2) Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejblížšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.

2.1 Střelba v sebeobraně

Taktika sportovní dynamické střelby však ani zdaleka nemusí odpovídat požadavkům na taktiku reálného střetnutí. Papírové terče nestřílejí do okolí a nikoho neohrožují – stejně tak jako cvičící nemůže ohrozit svou střelbou jinou nezúčastněnou osobu. Na tréninku tedy odpadá faktor strachu o život, pud sebezáchovy nebo nejistota ze zabití člověka. V případě, že cvičící omylem zasáhne zakázané terče (simulující civilisty), nedojde k další lidské tragédii. Ani v případě vystřílení veškerých nábojů a nezasáhnutí útočníka neznamena vysoce pravděpodobnou smrt, ale pouze penalizaci bodů v rámci střeleckého cvičení. Tyto disciplíny jsou nicméně velmi účinný prostředek pro intuitivní ovládnutí zbraně a zaujímání střeleckých poloh. Přestože je oprávněnost nutné obrany obsažena v zákoně, pro mnoho lidí je její aplikace nepředstavitelná. Jedná se především o vnitřní odhodlání, kdy člověk neví, jestli již vyhrocená situace dospěla do okamžiku, kdy je oprávněn zasáhnout, nebo ne. Často však již bývá pozdě a útočník v tuto chvíli získá převahu. Oběť nemůže uvěřit, že tato situace se stala právě jí. Další překážkou bývá nedostatečné povědomí o vlastních právech nebo odmítání násilí jako takového. V neposlední řadě se jedná o obavu z následného legislativního a společenského postihu (Černý, Goetz, 2004). Je všeobecně známo, že se v krizové situaci člověk musí rozhodnout během několika málo vteřin, avšak následné vyšetřování zabere několik měsíců, mnohdy i let. Všechny tyto skutečnosti vedou k těžkému

rozhodnutí sebeobrany se zbraní, kdy mnoho držitelů střelné zbraně přiznává fakt, že si nejsou jisti, zda by zbraň skutečně pro obranu sebe nebo jiných použili. Naopak druhou skupinou držitelů zbraní jsou osoby, které si zbraň pořídily právě na základě rozhodnutí být na riziko útoku připraveny – a byly tak již předem rozhodnuty, že by v sebeobraně situaci zasáhly. Ovšem samotnou prověřovací zkouškou je až nastalá situace, jelikož není možné toto chování předvídat.

2.2 Kurzy pro držitele zbraní

Ve střeleckých kurzech mohou držitelé zbraní prohlubovat své dovednosti nejen v praktické střelbě na cíl a bezpečné manipulaci se zbraní, většina těchto kurzů je zaměřena i na řešení krizové situace, správné vyhodnocení, právní stránku použití střelné zbraně, zdravotně a poskytnutí první pomoci. Většinu těchto kurzů zajišťují komerční subjekty. Ze strany státu vznikl v roce 2021 kurz střelecké přípravy Stanovené zálohy státu. Dále se jedná o různé soutěžní disciplíny ve střelbě jako např. IPSC či LOS, které mají za úkol zvýšení střeleckých dovedností a bezpečnou manipulaci se zbraní při podmínkách podobných sebeobraně situaci. Mimo kurzů zaměřených na zvýšení střeleckých dovedností je také nespočet střeleckých sportovních klubů a střeleckých soutěží, kde majitelé zbraní zvyšují své střelecké dovednosti. Počet těchto klubů se však nepodařilo dohledat. Na území České republiky se dle statistiky PČR nachází pro potřeby držitelů zbraní celkem 1189 střelnic.

2.2.1 Komerční kurzy

V České republice je pro držitele zbraní velký počet komerčních kurzů, které se zabývají střelctvím a sebeobranou se střelnou zbraní. Tyto kurzy zajišťují komerční subjekty, různé spolky, střelnice a specializované firmy.

2.2.2 Kurz Stanovené zálohy státu

Na základě zákona č. 14/2021 Sb. vznikl systém střelecké přípravy Stanovené zálohy státu (dále jen SZS). Osoba zajišťující výcvik musí mít akreditaci od Ministerstva vnitra. Důvodem vzniku SZS je vysoký potenciál držitelů zbraní pro potřeby státu v případě krizových situací, kdy policejní nebo armádní kapacity mohou být omezené. *„Kromě toho ale program výcviku v rámci vnitřní bezpečnosti zohledňuje také to, že může nastat i situace přesně opačná, kdy naprosto není čas někoho povolávat, organizovat a úkolovat – typicky třeba útok šíleného střelce. Tam se výcvik soustřeďuje na strategii tzv. první*

reakce a směřuje k tomu, aby si občan v takové situaci uměl poradit, když se v ní sám ocitne“ (Bartošek, 2022).

Program střelecké přípravy se skládá z teoretické výuky a praktického výcviku. Podmínkou účasti na kurzu je držení ZP sk. E.

Výcvikové programy se dělí na tři úrovně:

Level 1 – sebeobrana

Tento program je základní úroveň výcviku a zaměřuje se na výuku praktického použití zbraně v nutné obraně a krajní nouzi a jeho právních aspektů. Rozdělen je do dvou kurzů:

- MV-101
Teoretický kurz s rozsahem 8 hodin zaměřený na právní aspekty použití střelné zbraně při nutné obraně nebo krajní nouzi, situační přehled, způsoby deeskalace konfliktu, první pomoc při střelných zraněních a další. Při tomto výcviku jsou používány makety zbraní.
- MV-102
Praktický kurz použití střelné zbraně při nutné obraně nebo v krajní nouzi o rozsahu 8 hodin a 250 výstřelů zaměřený na nácvik tasení zbraně, střelbu za pohybu a z krytu, přebíjení, řešení závad a střelbu na více cílů.

Level 2 – ochrana měkkých cílů

Tato druhá úroveň se zaměřuje na řešení komplikovanějších situací, jako je ochrana měkkých cílů a útok většího rozsahu.

- MV-201
Kurz se skládá ze dvou částí, a to 8 hodin teoretické výuky zaměřené na problematiku měkkých cílů, bezpečného zacházení se zbraní na místě s velkou koncentrací lidí, koordinace činnosti s IZS, první pomoci většímu počtu zraněných osob, postupu při nálezů nástražného výbušného zařízení atd. Druhá část kurzu je zaměřena na 8hodinový praktický výcvik s krátkou i dlouhou zbraní, střelbu na větší vzdálenosti, vyhledávání vhodného krytu atd.

Level 3 – krizové situace

- MV-301

Kurz se skládá ze dvou částí, v 8hodinové teoretické části se zaměřením na vymezení krizových stavů, nakládání se zbraněmi při krizových stavech, povinnosti osob při krizových stavech, první pomoc atd. Druhá část se skládá z 12hodinového výcviku s krátkou a 12 hodin s dlouhou zbraní při počtu 600 výstřelů a střelby na vzdálenosti až 300 metrů.

Level 4 – individuální trénink

- MV-1-500

V tomto případě se již nejedná o kurz jako takový, ale jen trénink s cílem prohloubení a uchování dosavadních znalostí z předchozích kurzů s významnou finanční podporou státu (dotace na střelivo, využití státem vlastněné střelnice).

Kromě zákona č. 14/2021 Sb. se SZS zabývá nařízením vlády č. 255/2021 Sb.

2.2.3 Soutěže International Practical Shooting Confederation

International Practical Shooting Confederation (zkráceně IPSC) vznikla v 50. letech 20. století v USA s cílem rozvíjet dovednosti ve střelbě – především v oblasti sebeobraně. Výcvik praktické neboli dynamické střelby se poměrně brzy vyvinul v čistě sportovní střelbu a rozšířil se do více než 100 zemí celého světa (IPSC.cz, 2024). V České republice vzniká spolek zabývající se střelbou a závody IPSC v roce 1992. Soutěžící mnohdy využívají zbraně a vybavení upravené či určené přímo pro tuto soutěžní disciplínu, která spočívá v přesné střelbě na cíl v co nejkratším čase v různých střeleckých situacích, a to včetně pohybujících se cílů, vícenásobných cílů a variability řešení střelecké situace. Pravidla soutěže vznikla kolem roku 1963 a má své mistrovství světa a kontinentů (Asociace sportovní dynamické střelby České republiky, z.s., 2024).

2.2.4 Soutěže Lidové obranné střelby

Lidová obranná střelba (LOS) je česká disciplína založená v roce 2005 na základě praktické dynamické střelby IPSC sdružením na ochranu práv majitelů zbraní LEX. Oproti IPSC se navrácí k její původní myšlence, a to rozvíjení dovedností v použití palné zbraně při

sebeobraně v reálných podmínkách. Soutěžící využívají především zbraně, které nosí pro ochranu života, zdraví a majetku, tj. neupravené zbraně pro soutěžní účely. Zbraně jsou v rámci střeleckých disciplín oproti IPSC nošeny skrytě, nejčastěji ve vnitřním pouzdru. Disciplíny jsou nadále podobné jako v IPSC, tedy střelba na více cílů, řešení střeleckých situací atd. Hlavním úkolem LOS je zaměření na pohotové jednání v krizové situaci, rozvíjení střeleckých dovedností a bezpečné manipulace se zbraní (Triggerservice, 2015).

3 AKTIVNÍ STŘELEC

Základní definice pojmu „aktivní střelec“ vychází z typové činnosti složek IZS, a to STČ – 14/IZS. Dále je také tento pojem s rozšířením „aktivní střelec/aktivní útočník“ v Terminologickém slovníku Ministerstva vnitra (2016) definován následovně: *„Nebezpečný pachatel, který zvolí použití zbraně proti jiné osobě/osobám jako nástroj k dosažení svých cílů. Obvykle jde o jednotlivce, může se ale jednat i o skupinu pachatelů. Takovýto útočník většinou nemá zábrany pro jakékoliv chování a jeho úmyslem je zabít nebo zranit co největší počet osob.“* Jedná se tedy o vysoce agresivního pachatele, který v krátkém časovém období spáchá masovou vraždu s pomocí střelné zbraně. V případě aktivního útočníka se může jednat i o útok chladnou zbraní nebo útok s pomocí výbušnin. Útoky se odehrávají v místech, kde se nachází na malém prostoru mnoho lidí. Oběťmi jsou náhodní lidé, ale není vyloučeno ani vytipování obětí.

Mezi aktivní střelce můžeme také zařadit pojem „osamělého vlka“, což je útočník, který svůj útok či hrozbu vede pod záštitou nějaké ideologie, ať již jde o politickou, či náboženskou ideologii. Jedná se tedy o teroristického útočníka, který nepatří k žádné teroristické organizaci, ale sdílí jejich přesvědčení a je ochoten „bojovat“ za její cíle (Spaaij, 2010).

Dále aktivními střelci mohou být členové teroristické skupiny, v současné době je největším rizikem v Evropě islamistická radikalizace, a to nejen od nově přichozích imigrantů, ale i muslimů 2. a 3. generace vyrůstající v Evropě. Hodnoty západních evropských demokracií jsou často s islámem neslučitelné a v souvislosti s restriktivní politikou se islamisté snadněji přiklání k extremistickým ideologiím v podobě salafistického džihádu pro vytvoření globálního chalífátu za použití násilí (Slepecký, 2019).

3.1 Motivy aktivních střelců

Aktivní střelci mají ve většině případů svůj útok dopředu promyšlený, o čemž svědčí i fakt, že na místě trestného činu s sebou mají větší počet zbraní a munice. Mezi nejčastější motivy patří interpersonální konflikty psychického rázu, kdy se chce útočník pomstít celé společnosti za krivdu na svém životě. Dále se může jednat o osobní konflikty – např. na pracovišti či ve škole. Mezi další motivy patří politické či náboženské motivy, jak již dříve bylo uvedeno v definici osamělého vlka (Pokorný, 2013). Radikalizace v České republice je řešena v rámci protiextremistické a protiteroristické politiky. V současnosti představuje radikalizace širší občanské společnosti jednu z nejzávažnějších výzev. Zejména radikalizace

etnické většiny proti menšinám, sílící antiislamismus, protipřistěhovalecké postoje, nacionalismus a vyhocené politické postoje, které jsou posilovány některými politickými představiteli (Slepecký, 2019).

3.2 Typy pachatelů

Typy pachatelů dělíme do tří skupin. Afektivní pachatelé jednájí na základě emocionálně vyhocené situace. Jedná se o tzv. patický afekt, který je popsán jako silný výbuch emocí spojený s krátkou poruchou vědomí, jedinec se v tomto stavu může dopustit závažného trestného činu, aniž by si to později pamatoval nebo uvědomoval. Dále se jedná o deviantní pachatele, ti útok směřují převážně proti neznámým osobám, jejich jednání je nevypočitatelné a velmi nebezpečné. Poslední skupinou jsou racionální pachatelé, jejich útoky jsou dopředu velmi dobře promyšlené a jsou si vědomi následků. Jedná se o nejnebezpečnější skupinu (Matoušková, 2013).

Aktivní střelci spadají pod masové vrahy, jelikož jejich cílem je zabití co největšího počtu lidí. Zpravidla se nezajímají o identitu svých obětí, zatímco např. sériový vrah si své oběti vybírá. Jednou z možných klasifikací masových vrahů se zabývá Matoušková (2013), která typy rozděluje dle motivace homicidní agrese. Jedná se o:

- Vizionáře – pachatelé své činy páchají pod vlivem vnitřních příkazů (hlasy, halucinace).
- Misionáře – pachatelé své činy vnímají jako určité poslání pro lepší svět, mezi své oběti si vybírají určitou skupinu lidí, např. prostitutky, homosexuály nebo jinou rasu.
- Hédonisty – pachatelé jsou svým činem vzrušeni a proces vraždění je pro ně svým způsobem uspokojující.
- Mocensky orientované – pachatelé vyhledávají naprostou moc, tedy i nad životem a smrtí (Matoušková, 2013).

3.3 Typy aktivních střelců z hlediska psychologie

Psychologie trestného jednání je věda zabývající se trestnými činy z pohledu pachatele, a to především k pochopení kriminálního jednání jednotlivců prostřednictvím etického a humánního aplikování systematických empirických metod vyšetřování a konstruktivním racionálním vysvětlením. Psychologie trestného jednání zahrnuje etickou aplikaci psychologických poznatků a metod k praktickým úkolům předpovídání ovlivnění a pravděpodobnosti náchylnosti jedince ke kriminálnímu chování za účelem snížení lidských

a sociálních ztrát spojených s trestnou činností (Bonta, Andrews, 2023). Nejčastěji se jedná o velice komplikované osobnosti, obvykle sociálně uzavřené až odtažité s absencí empatie a s psychopatickými rysy. Velká část pachatelů jsou egocentrické osoby s potřebou změnit svět. Většina aktivní střelců po svém útoku páchá sebevraždu nebo je na místě zastřelena. Veškeré psychologické zkoumání je tedy ex post z výpovědi osob, které je znaly, a z anamnézy za jejich života, pokud je známá. Přístup zpětného zkoumání se však ukazuje jako nedostatečný. Vzhledem k charakteru případu nejsou známy metody jiného přístupu (Čírtková, 2004). Typy aktivních střelců můžeme dle Čírtkové (2004) rozdělit do čtyř základních skupin následovně.

3.3.1 Střelci z fanatismu

Střelci z fanatismu své činy nekonají z frustrace, ale z přesvědčení. Svě oběti si vybírají mezi skupinou lidí, které viní za původce veškerého zla. Projevují se intolerancí a nesnášenlivostí, většinou se jedná o starší osoby a na rozdíl od ostatních střelců po svém útoku místo činu opouštějí.

3.3.2 Střelci kultovního rázu

Kultovní fanatici bývají zpravidla mladší osoby, které se inspirují v podobných proběhlých útocích, svůj čin mají pečlivě do detailu promyšlený. U tohoto případu se může jednat i o skupinu pachatelů, nejčastěji členy nějaké militantní organizace či sekty, která vyznává postoje odlišné oproti společnosti. Jedná se o nejvíce nebezpečné pachatele.

3.3.3 Střelci s psychózou

Střelci s psychózou vraždí na základě závažné duševní poruchy, nejčastěji se jedná o schizofrenii, depresi a paranoii. Střelci s psychózou někdy před svým útokem zavraždí i své blízké. Pachatelé mohli být dříve v odborné péči, objevuje se však i několik případů, kdy pachatel svou duševní nemoc před ostatními tajil – a přijde se na ni teprve spáchaným masakrem.

Každý typ aktivního střelce je svým způsobem jiný, ale co se týče hlavních rysů, v mnohém se neliší. Zpravidla vždy se jedná o mužské pachatele, kteří mají předem promyšlený, důkladně naplánovaný čin, který chtějí spáchat, podvědomě doufají v co největší počet obětí hrůzného masakru a jsou předem připraveni na vlastní smrt (Čírtková, 2004).

4 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ PŘI ÚTOKU AKTIVNÍHO STŘELCE V ČR

Nebezpečí útoku aktivního střelce v České republice se dlouhou dobu zdálo být minimální. První tendence na změnu postupů vznikly po útoku v americké škole v Columbine v roce 1999. Do té doby hlídky na místě útoku vždy zajistily perimetr a vyčkávaly příjezdu posil. Stejně jako se americká policie poučila z tohoto případu, i policie v České republice změnila taktiku na systém „první jednotka na místě jde dovnitř“, tedy má vstoupit do budovy s prioritním cílem eliminovat střelce. Metodika na zásah proti aktivnímu střelci však stále zatím žádná neexistovala. Přesto, že na území republiky došlo k několika masovým vraždám pomocí střelné zbraně, poslední takovou vraždou před vytvořením nových postupů na zásah proti aktivnímu střelci byla střelba v areálu firmy Letu v Kunovicích v roce 2011. Po této střelbě začala vznikat metodika, jak postupovat a došlo k prvním cvičením zaměřeným na útok aktivního střelce. V roce 2013 vznikl dokument souboru činností Integrovaného záchranného sboru s názvem Společná typová činnost, z nichž se jedna zaměřuje na útok aktivního střelce. Po prvním útoku aktivního střelce v České republice, který se odehrál 25. února 2015 v Uherském Brodě, začaly napříč republikou vznikat tzv. prvosledové hlídky na základě opatření za účelem snížení rizik útoků aktivního střelce na veřejné cíle (Grmolenský, 2024).

4.1 Společná typová činnost

Katalogový soubor IZS STČ 14/IZS „AMOK“ má číslo jednací MV-68191/PO-IZS2013 a byl vydán v lednu 2014. Vedení souboru provádí Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, odbor IZS a výkonu služby.

Dokument se zabývá charakterem mimořádné události a činností jednotlivých složek IZS při jejím řešení od vyžádání součinnosti složek IZS, řízení až po organizaci v místě zásahu. Obsahuje také prvotní instrukce pro prvosledové hlídky PČR, MěP, jednotky PO a ZZS. Mimo činností v místě zásahu se zabývá i činností operačních středisek zasahujících složek.

Prioritou policie je eliminace pachatele – tu by měla, pokud to situace dovolí, provést první hlídka na místě mimořádné události. Další policisté po příjezdu zajišťují místo události, komunikují se zasahujícími policisty, dalšími složkami IZS a operačním střediskem. Vymezují nebezpečnou zónu, vnější zónu včetně stanovení bezpečnostních uzávěrů, se složkami IZS zajišťují ustavení techniky, řídí dopravní opatření pro plynulý

příjezd dalších složek. V případě, že to situace umožňuje, kontaktuje a ztotožňuje prchající osoby z místa události.

Prioritou pro ZZS je poskytnutí přednemocniční neodkladné péče zraněným osobám na místě zásahu. Do doby eliminace aktivního střelce jsou síly a prostředky ZZS ustaveny v nástupním prostoru složek IZS a výjezdové skupiny ZZS poskytují přednemocniční neodkladnou péči zpravidla pouze ve vnější zóně.

Prioritou jednotek PO je nasazení sil a prostředků ve prospěch likvidace mimořádné události, zejména spolupráce a součinnost se složkami IZS. Do doby eliminace aktivního střelce jsou síly a prostředky jednotek PO ustaveny v nástupním prostoru složek IZS a zajišťují činnosti zpravidla pouze ve vnější zóně. Jednotky PO zpravidla nasazují základní požární techniku, výškovou techniku a týlové zabezpečení.

Městská policie může být na základě rozkazu velitele zásahu využita k eliminaci střelce, poskytnutí informací o místě zásahu, vytvoření bezpečnostní uzávěry a řízení dopravy včetně uzávěrek komunikací (STČ 14/IZS AMOK, 2014).

4.2 Prvosledové hlídky PČR a jejich úkoly

Vznik prvosledových jednotek se datuje do roku 2015, kdy došlo k prvnímu útoku aktivního střelce v České republice. Působnost a úkoly prvosledových hlídek stanoví pokyn policejního prezidenta č. 130/2020, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, ze dne 10. června 2020. Vyčleněné prvosledové jednotky provádí výkon hlídkové služby nebo činnosti obdobného charakteru. Jejich hlavním úkolem je:

- dorazit na místo v co nejkratším čase,
- po příjezdu na místo získat a předat informace příslušnému operačnímu středisku pro nasazení dalších SaP policie a IZS dle STČ,
- zneškodnit útočnicka.

Při události útoku aktivního střelce (pozn. pokyn č. 130/2020, ze kterého autor této práce čerpá, rozšiřuje pochatele na pojem *aktivní útočnick*) vysílá operační středisko na místo nejbližší disponibilní síly a nejméně jednu prvosledovou hlídku. Velitelem zákroku je velitel prvosledové hlídky, v případě více těchto hlídek na místě je velitelem zákroku velitel první prvosledové hlídky na místě zákroku. V případě, že je na místo vyslán specializovaný útvar

policie (zásahová jednotka nebo Útvar rychlého nasazení), přebírá velení zákroku jeho velitel.

Prvosledové hlídky jsou vybaveny vozidly, které technickými parametry vyhovují územnímu obvodu určenému pro jejich činnost (např. vozidla se zvýšenou průchodností terénem pro hlídky působící v horských oblastech) a splňují požadavky na bezpečné uložení přepravovaného materiálu (např. dlouhých střelných zbraní). Mezi další vybavení prvosledové hlídky patří např. dlouhá střelná zbraň, balistický štít, teleskopický žebřík, zastavovací pás atd.

Policisté zařazení do prvosledových jednotek jsou povinni absolvovat dvoudenní vzdělávací výcvik zaměřený na taktickou, střeleckou a zdravotnickou přípravu. Dále mají každoročně absolvovat nejméně dvoudenní instrukčně metodické zaměstnání zaměřené na řešení události s aktivním útočníkem (Pokyn policejního prezidenta č. 130/2020).

4.3 Ozbrojený civilista na místě zásahu z pohledu policie

Oficiální postoj Policie České republiky k zásahu ozbrojeného civilisty v tuto chvíli neexistuje. Policie si je vědoma, že tato situace může nastat, a při výcviku klade důraz mimo jiné i na to, že se na místě útoku může nacházet civilista s legálně drženou zbraní. Pro tento případ však doporučuje se telefonicky spojit s tísňovou linkou policie, kde má civilista uvést, že na místě má zbraň, popsat svůj vzhled, oblečení, a také popsat situaci, zda již zasáhl nebo se pokouší zasáhnout proti aktivnímu útočníkovi. Dle zákona č.40/2009 Sb. § 29 se v tomto případě jedná o nutnou obranu a do příjezdu jednotek PČR je prakticky jediný člověk, který může pachatele zastavit. Po příjezdu policie má dbát jejich pokynů, předat co nejvíce informací o situaci a již nezasahovat. I v případě, že ozbrojený civilista v místě útoku proti aktivnímu střelci nezasáhne a zbraň u sebe má, měl by zasahujícím policistům tuto skutečnost neodkladně sdělit, jelikož ve chvíli útoku policisté netuší, zda má pachatel komplice, musí tedy všechny osoby na místě zajistit a ztotožnit (Grmolenský, 2024).

5 PROBLEMATIKA AKTIVNÍHO STŘELCE V ZAHRANIČÍ (USA)

Pro analýzu případů ze zahraničí byly vybrány Spojené státy americké zejména z důvodů:

- četných útoků aktivních střelců,
- vyššího počtu zásahů civilních držitelů zbraní proti aktivními střelci,
- transparentnosti a statistiky ze strany vládních úřadů,
- civilní držitelé zbraní nemají (stejně jako v České republice) povinnost vojenského výcviku jako např. v Izraeli, kde jsou tyto útoky také velmi časté.

Vlastnictví a držení zbraní v USA jsou však mnohdy mezi jednotlivými státy naprosto rozdílné. Např. ve státě New Jersey jsou nutná povolení k držení a skrytému nošení zbraní, které má pouze 0,01 % obyvatelstva, naopak např. Alabama vydala povolení pro 32,5 % obyvatel. Stát Texas oproti tomu vydal povolení pouze pro 5,8 % obyvatel. Dalším pomyslným extrémem je stát Vermont, který prodej zbraní i jejich nošení nijak neregistruje, pouze osoby v rozpětí věku 16–20 let musí absolvovat lovecký kurz nebo být bývalým členem armády či jiných ozbrojených sborů (Uscca, 2024). Některé státy vyžadují povolení ke skrytému nošení, jiné státy nikoliv. Otevřené nošení, tzv. open carry, kdy je zbraň nošena viditelně, je v mnoha státech povoleno – a ještě před pár lety byl tento způsob nošení jediný možný v některých státech. Povolení k nošení zbraní není platné napříč všemi státy USA (Wisevote, 2024).

Co se týče ukotvení pojmu aktivní střelec, pak lze říci, že americká terminologie definuje aktivního útočníka významově stejně jako v České republice. Konkrétní definici uvádí FBI (2024) následovně: „*One or more individuals actively engaged in killing or attempting to kill people in a populated area. Implicit in this definition is the shooter’s use of a firearm.*“ V českém překladu pak takto: „Jeden nebo více jednotlivců aktivně zapojených do zabíjení nebo pokusů o zabití lidí v obydlené oblasti. Tato definice implicitně zahrnuje použití střelné zbraně střelcem.“

Dle oficiálních statistik FBI došlo mezi lety 2000–2022 v USA k 456 případům útoků aktivních střelců. Souhrnná statistika těchto případů je uvedena v praktické části této práce.

Analýza 30 zásahů ozbrojených civilistů zahrnuje jak civilisty s legálně nošenou zbraní, tak ozbrojenou ochranku a policisty mimo výkon služby. V souhrnné tabulce však budou označeni a rozděleni. Zaměstnanci bezpečnostních agentur i policisté mimo výkon služby jsou v pozici ozbrojeného civilisty bez ohledu na prodělaný výcvik, všichni se v tuto

chvíli nachází v situaci momentu překvapení bez centrální koordinace a bez speciálního vybavení.

Autor práce v této analýze vychází z ročenek FBI, které se zabývají aktivními střelci v USA z období let 2000–2022.

Dále se v praktické části autor věnuje jednotlivým vybraným případům zásahu ozbrojeného civilisty při útoku aktivního střelce v USA.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 ROZBOR VYBRANÝCH ÚTOKŮ AKTIVNÍCH STŘELCŮ

V praktické části se autor práce věnuje rozboru konkrétních případů útoků aktivního střelce v České republice a v USA. Další část praktické části se věnuje vyhodnocení dotazníkového šetření o subjektivních postojích a připravenosti držitelů zbrojních průkazů sk. E v České republice. Konkrétní metodika a cíle jsou uvedeny v následujících kapitolách. V poslední části autor navrhuje edukační materiál pro civilní držitele zbraní k dané problematice.

Primárním cílem rozboru konkrétních případů v České republice bylo zjistit okolnosti při útoku aktivního střelce, jako je místo, počet zabitých a zraněných, použítá zbraň a motiv útočnicka. Technikou sběru dat byl úplný výběr. V České republice se odehrály tři případy útoku aktivního střelce, a proto byly vybrány všechny případy. Tyto případy jsou nejprve slovně popsány a dále jsou jejich hlavní charakteristiky shrnuty v přehledné tabulce.

6.1 Případy útoků aktivních střelců v České republice

V České republice se odehrály zatím tři případy útoku aktivního střelce, přičemž k prvnímu útoku došlo v roce 2015 v Uherském Brodě. Po tomto útoku došlo k novelizaci zákona o zbraních a střelivu, konkrétně to bylo zkrácení doby platnosti zbrojního průkazu, možnost policie neprodleně odebrat držiteli zbraň či zbraně, pokud je k tomu zákonný důvod, a možnost lékařů nahlédnout do Centrálního registru zbraní. Před touto událostí byla policie povinna držitele zbraně vyzvat, aby zbraň či zbraně odevzdal na policejní služebně. Útočník z Brodu si žádal o prodloužení platnosti zbrojního průkazu. Ačkoliv dostal potvrzení od svého praktického lékaře, byl policií vyzván k psychologickému vyšetření, jelikož již měli důvodné podezření, že není způsobilý k držení zbraní (iRozhlas, 2015). Další případ se stal v roce 2019 ve Fakultní nemocnici v Ostravě, kdy pachatel použil nelegální zbraň, a zatím poslední a nejtragičtější případ z roku 2023 na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Po tomto útoku došlo k dílčím změnám v chystané novele o zbraních a střelivu, jako je např. povinnost obchodníků informovat policii o podezřelých nákupech nebo nová funkce Centrálního registru zbraní, která policii upozorní na zvýšený nákup zbraní a střeliva, a dále zkrácení lékařských prohlídek (ČTK, 2024). Níže jsou rozebrány konkrétní útoky.

6.1.1 Střelba v restauraci Družba v Uherském Brodě

Dne 24. února 2015 ve 12:36 začal třiašedesátiletý Zdeněk Kovář v restauraci Družba v Uherském Brodě bez varování střílet po přítomných hostech restaurace. Ozbrojen byl legálně drženou pistolí CZ 75 a revolverem Alfa 820 Brno. Několik lidí uteklo z restaurace

zadním vchodem a událost ohlásilo ve 12:38 na tísňovou linku policie. První hlídka PČR přijela na místo ve 12:47 pachatel v tu dobu usmrtil již osm lidí. Hlídka byla složena ze dvou příslušníků obvodního oddělení a při přiblížení k restauraci po ní pachatel vystřelil. Zasahující policisté se stáhli a požádali o posily. Tento počín vedl posléze ke kritice a následnému přezkoumání zásahu. Hlídka nebyla speciálně vybavena ani vycvičena na takový druh zásahu. V této době bylo vycvičeno na případný útok aktivního střelce pouze 10 % policistů (Zelenka, 2015). Další jednotky začaly přijíždět okolo 12:55 a zabezpečily okolí. V tu dobu volal pachatel na linku televize Prima, kde sdělil svoje důvody ke střelbě a řekl, že drží rukojmí. Policejní vyjednaváč navázal telefonické spojení s pachatelem ve 13 hodin, kdy pachatel vyjednaváči tvrdil, že drží rukojmí, avšak v tu dobu již byli všichni mrtví. Ve 14:21 vnikla zásahová jednotka do budovy a na místě našla devět mrtvých osob včetně střelce, který spáchal sebevraždu. Z policejního vyšetřování vyplynulo, že pachatel vystřelil celkem 25 ran. Zavraždil osm osob, sedm mužů (27–66 let) a jednu ženu (43 let). Jedna osoba přežila a s těžkým zraněním byla transportována do nemocnice. Pachatel byl psychicky narušený člověk bez trestního záznamu, který se dlouhodobě neléčil (Nevyhoštěný, 2015).

6.1.2 Střelba ve Fakultní nemocnici Ostrava

Dne 10. prosince 2019 ráno okolo 6:20 vešel do ostravské Fakultní nemocnice dvačtyřicetiletý Ctirad Vitásek, kde procházel čekárny a hledal největší koncentraci osob. Střelbu zahájil nelegálně drženou pistolí CZ 75 upravenou z výukového řezu v čekárně traumatologie v čase 7:17. Zde na místě zavraždil šest osob, než se mu zasekla zbraň, další osoba podlehla vážným zraněním. Dále dvě osoby zranil. Policie byla o události informována v 7:19 na tísňovou linku policie. Vzhledem k velkému areálu nemocnice bylo na místo vysláno několik jednotek, a to hlídky z okolí, zásahová jednotka, speciální pořádková jednotka, kynologové, kriminalisté a jejich technici, krizoví interveni, vyjednaváč, policejní psycholog a další složky IZS. První policejní hlídka byla na místě v 7:24, ve stejné době pachatel pravděpodobně unikl z nemocnice (Perdoch, 2020). Po přezkoumání kamerových záznamů se podařilo zjistit vozidlo pachatele a tím i jeho totožnost. V 8:55 vyhlásila policie pátrání. Díky výpovědím svědků se podařilo pachatelovo vozidlo policejními vrtulníky lokalizovat poblíž obce Děhylov na Opavsku kolem 10. hodiny. Hlídka na místě zjistila, že pachatel spáchal sebevraždu před jejím příjezdem. Pachatel si vybral FN Ostrava, protože zde tvrdil, že má rakovinu a lékaři ho odmítají léčit.

Jednalo se o psychicky nemocného jedince s kriminální minulostí za napadení a majetkovou činnost (ČT24, 2019).

6.1.3 Střelba na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze

Nejtragičtějším a zatím posledním případem v České republice byla střelba na Filozofické fakultě na Palachově náměstí v Praze dne 21. prosince 2023. Útočník, čtyřiatřicetiletý David Kozák, který byl studentem Filozofické fakulty, vešel v neurčeném čase do budovy s taškou, ve které měl minimálně ukrytou dlouhou zbraň typu AR-10, pistoli Glock opatřenou tlumičem v konverzím setu s pažbou, kolimátorem a vysokokapacitními zásobníky. Dále disponoval nespecifikovanou krátkou brokovnicí. Do těchto zbraní měl také velké množství nábojů nachystaných v několika zásobnících (dle fotografie v online zpravodajském médiu) a také balistickou vestu (Seznam zprávy, 2023). Z toho lze proto předpokládat, že nejspíše počítal se střetem s policií. Okolo 14:59 zahájil ve čtvrtém patře budovy střelbu, následkem toho byla smrt 13 lidí a 22 zranění, z nichž 10 bylo zraněno těžce. Jedna osoba dále zemřela při pádu z výšky při ukrývání na parapetu před útočníkem. První policejní jednotka na místo dorazila během tří minut, jelikož již bylo po pachateli vyhlášeno pátrání v okolí. Mezitím se ostatní studenti zabarikádovali v učebnách a útočník se okolo 15:10 přesunul na střechu budovy, odkud několikrát vystřelil z dlouhé zbraně typu AR-10 v ráži .308 Win a další tři lidi zranil. Policie již měla v tuto dobu budovu obklíčenou a evakuovala osoby z nižších pater a okolí budovy. Zásahová jednotka postupovala po schodišti k útočníkovi, došlo také ke střelbě policisty z krátké zbraně z ulice proti útočníkovi a další skupina již měla vizuální kontakt s útočníkem ze sousední budovy, když okolo 15:20 spáchal sebevraždu výstřelem do krku z brokovnice. Celkem na místě zasahovalo 264 policistů. Na tiskové konferenci policie také zaznělo, že by se střelba neměla zbytečně medializovat (tisková konference PČR, 2023). Při sepisování této práce již byl problém najít některé články, které byly zveřejněny ve dnech po střelbě. Jedná se například o články s informacemi, jako je počet zbraní a munice, kterou měl na místě útočník připravenou, a informace, jakou zbraní vraždil v budově. Z videí z místa útoku je viditelné, že měl útočník problém s puškou, se kterou střílel z ochozu na ulici, jelikož musel po výstřelu zbraň manuálně přebíjet, ačkoliv se jedná o samonabíjecí zbraň. Tento útok měl celkem 14 obětí a 25 zraněných osob. Z vyšetřování policie bylo zjištěno, že útočník tentýž den zavraždil

svého otce a několik dní před touto událostí vraždil i v Klánovickém lese. V domě, kde bydlel, byl instalován nástražný výbušný systém (tisková konference PČR, 2023).

Tabulka 1 Případy útoků aktivních střelců v České republice

Místo útoku	Pohlaví pachatele	Věk pachatele	Počet zabitých	Počet zraněných	Použitá zbraň	Legální vs. nelegální	Motiv	Důsledky pro pachatele
Restaurace Družba Uherský Brod	Muž	63	8	1	Krátká – pistole a revolver	Legální	Msta společnosti (psychické problémy)	Sebevražda na místě
Fakultní nemocnice Ostrava	Muž	42	7	2	Krátká – pistole	Nelegální	Msta lékařům (psychické problémy)	Sebevražda po útoku
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy Praha	Muž	24	14	25	Krátká – pistole Dlouhá – puška a brokovnice	Legální	Nezveřejněn	Sebevražda na místě

Z tabulky č. 1 vyplývá, že všichni pachatelé byli muži v širokém věkovém rozpětí. Zaokrouhlený průměrný počet obětí je 10 osob. Pouze v jednom případě byla použita dlouhá zbraň (se kterou však nedošlo k žádnému zabití) a v jednom případě se jednalo o nelegální zbraň. U všech třech případů se jednalo o pachatele s psychickými problémy a všichni po svém útoku spáchali sebevraždu.

6.2 Vybrané případy útoků aktivních střelců v USA

Útoky aktivních střelců v USA jsou známy od 20. let 20. století a jejich četnost v průběhu posledních dekád stále narůstá (FEMA, 2017). S ohledem na relativně transparentní systém

evidence a popisu těchto útoků ze strany bezpečnostních složek byly pro účely srovnání a hodnocení vybrány konkrétní případy, a to vždy tak, aby byl popsán případ, kdy:

- ozbrojený civilista zastřelil útočníka,
- ozbrojený civilista zastavil pachatele před samotným útokem,
- ozbrojený civilista byl zastřelen útočníkem,
- ozbrojený civilista byl zastřelen komplicem útočníka,
- více ozbrojených civilistů zasahovalo proti útočníkovi,
- ozbrojený civilista byl zastřelen policií,
- ozbrojený civilista zahnal na útěk útočníka,
- ozbrojený civilista zranil nebo usmrtil jiného civilistu.

Metodika výběru byla zvolena na základě aktuálnosti případů a maximální transparentnosti a dostupnosti informací.

6.2.1 Střelba v Greenwood Park Mall – případ zastřelení útočníka civilistou

Dne 17. července 2022 v 16:54 vešel do obchodního domu Greenwood Park Mall v americkém městě Greenwood ve státě Indiana dvacetiletý Jonathan Sapirman vyzbrojen dvěma samonabíjecími puškami typu AR-15 rozloženými v batohu, pistolí Glock a asi 130 náboji. V obchodním domě vyrazil rovnou na toalety vedle jídelního koutu a tam strávil dle kamerového záznamu hodinu a dvě minuty. Když vyšel ven z toalet v 17:56, tedy jen pár minut před zavírací dobou, ihned začal střílet do přítomných návštěvníků obchodu. První obětí byl muž (30 let), který stál u vchodu do toalet, poté zastřelil manželský pár (37 a 56 let) sedící u stolu v jídelním koutu, následně začal střílet na mladou ženu (22 let) a dívku (12 let) poblíž, které zranil. V jídelním koutu seděl se svou přítelkyní dvaadvacetiletý Elisjscha Dicken, který byl legálně ozbrojen pistolí Glock 43 ráže 9 mm Luger. Stůl, u kterého seděli, byl za sloupem a v jeho blízkosti se nacházel odpadkový koš, který mu spolu se sloupem poskytl krytí. Během 15 vteřin od začátku střelby opětoval palbu směrem k útočníkovi na vzdálenost asi 36 metrů, po prvních dvou ranách musel střelbu přerušit, jelikož před jeho pozicí probíhali lidé. Poté opět dvakrát vystřelil, útočníka zasáhl, ten přerušil střelbu a snažil se skrýt zpět na toaletách. Elisjscha Dicken musel opustit svou pozici v zákrytu, jelikož již na útočníka neviděl, a tak se přesunul blíže zhruba na 18 metrů a vystřelil další čtyři rány, kterými zasáhl útočníka. Ten se však stále držel na nohou a v ruku pořád držel útočnou pušku. Elisjscha Dicken se proto opět přiblížil na vzdálenost okolo 7 metrů a vystřelil další

dvě rány, kdy útočník padl k zemi. Z celkových deseti výstřelů zasáhl útočníka osmkrát. V tuto chvíli příběh na místo neozbrojený člen ochranky obchodního domu, Elisjscha Dicken ho informoval v krátkosti o tom, co se stalo, a schoval zbraň zpět do pouzdra a vyčkal příjezdu policie. Jeho zásah byl velmi oceňován místní policií i některými politiky za záchranu několika životů a je jedním z příkladných zásahů ozbrojeného civilisty proti útoku aktivního střelce, přestože neabsolvoval žádný výcvik (Relford, 2022). Vyšetřováním bylo zjištěno, že útočník neměl žádnou kriminální minulost, pouze jako mladistvý utekl z domova a účastnil se školní rvačky. Žil sám, v práci dal dva měsíce před útokem výpověď a hrozilo mu vystěhování z bytu, ve kterém policie našla notebook zapečený v troubě, avšak dokázala identifikovat jeho příspěvky na internetových fórech, kde se dlouhodobě vyjadřoval k tématu masových střelb v USA a zbraní obecně. Dále také obdivoval nacistické Německo. V průběhu střelby vypálil 24 nábojů z útočné pušky, kterou vlastnil přibližně dva roky (NBC News, 2022).

6.2.2 Walmart ve Weslaco – případ zastavení pachatele před samotným útokem

Dne 17. srpna 2020 kolem 15 hodin vešel v americkém městě Welasco ve státě Texas do obchodu Walmart sedmadvacetiletý Marco Antonio Sigala ml. v kombinéze bezpečnostní ochranky s puškou typu Kalašnikov v ruce. Všiml si ho ozbrojený civilista John Allen, který se k němu se zbraní v ruce přiblížil a následně ho konfrontoval, aby zbraň odhodil a ustoupil. Spolu s pracovníkem ochranky obchodu ho zadržel do příjezdu policie, která byla na místě během pár minut. Policie se snažila na místě pachatele zatknout, avšak po chvíli vyjednávání, kdy byl muž evidentně rozrušený a mluvil nesrozumitelně, vytáhl pistoli a vystřelil směrem k policistům. Ti ho na místě zastřelili a nedošlo k žádným dalším obětem (Gawron, 2022). Tento případ velmi detailně popisuje server zbrojnice.com (Gawron), avšak při dohledávání původních zdrojů narazil autor této práce pouze na čtyři odkazy z místního zpravodajství, které dle nadpisu pojednávají o ozbrojeném civilistovi, který zastavil útočníka, nicméně ani jeden ze zmiňovaných zdrojů není přístupný pro uživatele z České republiky. Ve všech ostatních dostupných zdrojích se zmínky o ozbrojeném civilistovi nevyskytují. Může se tak jednat o jeden z případů, který se nedostane v širší míře do zpravodajství. Autor práce se domnívá, že důvodem může být nízká mediální atraktivita s ohledem na nulový počet obětí – v takových případech autor nenašel ani veřejné policejní statistiky. Dalším potenciálním důvodem může být subjektivita pracovníků ve zpravodajství, jejichž osobní postoje nepodporují civilní držení zbraní.

6.2.3 Střelba před budovou soudu v Tyleru – případ, kdy byl civilista zastřelen útočником

Dne 24. února 2005 krátce před 13:30 v americkém městě Tyler ve státě Texas zavraždil třiačtyřicetiletý David Hernandez Arroyo st. svou bývalou manželku a postřelil svého syna na schodišti před soudní budovou. Vyzbrojen byl puškou Norinco MAK-90, zbraň typu AK-47, střepinovou a neprůstřelnou vestou. Manželka a syn právě šli na soudní líčení ohledně výživného, které útočník neplatil. Po zásahu jeho bývalé manželky do hlavy a syna do nohou spustil palbu proti každému, koho v okolí viděl. V soudní budově bylo v tu dobu mnoho lidí včetně ochranky a policistů vyzbrojených pistolemi. Jakmile zazněly první výstřely, policisté ihned vyběhli ke dveřím a začali opětovat palbu. Před útočnickovou střelbou z dlouhé zbraně se však v prosklené části vchodu neměli kde skrýt a několik jich bylo postřeleno. Jeden z obránců měl těžké zranění a dva lehčí zranění, načež se museli částečně stáhnout (KLTV, 2005). Naproti soudní budově bydlel dvaapadesátiletý Mark Alan Wilson, civilní držitel zbraně, který po spatření přestřelky útočníka s policií ihned vyrazil na pomoc. V okamžiku, kdy vyšel ze svého domu, mířil útočník na svého postřeleného syna, který ho prosil, aby ho nezabíjel. Mark Alan Wilson, který byl vyzbrojen pistolí Colt ráže .45 ACP, vystřelil v tu chvíli zezadu na útočníka ze vzdálenosti asi 15 metrů a zasáhl ho přímo do zad. Vzhledem k tomu, že útočník měl balistickou vestu, zásah přežil a Marka Alana Wilsona poté několika ranami zabil. Na místo se poté sjelo několik policejních hlídek z okolí, avšak útočník nasedl do svého vozu a z místa útoku ujel. Při následné policejní honičce byl zastřelen policistou vyzbrojeným dlouhou zbraní, konkrétně puškou typu AR-15. Na místě zásahu bylo vystřeleno nejméně 116 ran (Gawron, 2019). Dle svědků svým činem Mark Alan Wilson zachránil Davidu Hernandez Arroyovi ml. život a byl uctěn za odvalu Texaským parlamentem (Academic Accelerator, 2023).

6.2.4 Střelba ve Walmartu – případ, kdy byl civilista zastřelen jiným útočником (dva aktivní střelci)

Dne 8. června 2014 v 11:25 vešla do obchodního domu Walmart v americkém městě Las Vegas ve státě Nevada dvojice pachatelů – jednatřicetiletý Jerad Miller a dvaadvacetiletá Amanda Miller. Byli ozbrojeni nelegálně drženou pistolí S&W MP ráže 9 mm Luger, revolverem Ruger LCR ráže .38 Special a brokovnicí Winchester 1300. Jerad Miller vystřelil do vzduchu a začal křičet, že jde o revoluci a ať všichni vypadnou. V obchodě se nacházel se svým kamarádem také jednatřicetiletý Joseph Robert Wilcox, který byl legálně ozbrojen krátkou zbraní. Tomu řekl, aby opustil obchod, a se zbraní v rukou vyrazil mezi regály

směrem k útočníkovi. Jakmile útočnicka konfrontoval, aby odhodil zbraň, byl zasáhnut zezadu druhým útočníkem. Nevěděl totiž, že má pár metrů za sebou komplice – manželku, která byla ozbrojena pistolí ukradenou jednomu ze zabitých policistů (COPS, 2016). Pár minut před touto událostí útočníci totiž zabili dva příslušníky policie (Alyn Beck, 41 let; Igor Soldo, 31 let) v jídelním koutě CiCi's Pizza, když jedli oběd, a vzali jejich zbraně a municí. Po příjezdu policejních hlídek došlo k přestřelce a poté, co byla ženská pachatelka postřelena brokovnicí, několika ranami zastřelila svého zraněného komplice, který ležel na zemi, a spáchala sebevraždu (NBC, 2014). Oba útočníci byli silně protivládního smýšlení a obdivovali neonacistickou ideologii. Jerad Miller měl několik trestních záznamů, Amanda Miller měla čistý trestní rejstřík (COPS, 2016).

6.2.5 Střelba v restauraci Louie's Grill&Bar – případ, kdy ozbrojení civilisté spolupracovali proti útočníkovi

Dne 24. května 2018 okolo 18:30 v americkém městě Oklahoma City ve státě Oklahoma začal osmadvacetiletý Alexander Tilghman, ozbrojen pistolí, střílet do davu v restauraci Louie's Grill&Bar. Střelbou zranil ženu (39 let) a dvě nezletilé dívky (12 a 14 let). Během tohoto útoku došlo také ke zranění dalšího muže, které však nesouviselo se střelným zraněním. Nedaleko restaurace projížděl ve voze se svou ženou devětatřicetiletý Bryan Whittle, který viděl incident z auta a měl ve vozu legálně drženou pistolí ráže .40 S&W. Ihned zastavil a přesunul se přes parkoviště v krytu za vozidly. Na nedaleké lavičce seděl se svým kamarádem pětatřicetiletý Juan Carlos Nazario, který měl ve svém voze na parkovišti pistolí Glock ráže .40 S&W, pro kterou se ihned vydal. Carlos Nazario v zákrytu za jedním z vozidel na přilehlém parkovišti na útočnicka zakřičel, aby zahodil zbraň, ten však na jeho výzvu nereagoval. Jakmile vystřelil další rány, tentokrát směrem k dalšímu ozbrojenému civilistovi Bryanu Whittleovi, tak Nazario útočnicka dvěma ranami zasáhl, načež ten padl k zemi. Oba civilisté se navzájem neznali a nikdy se dříve neviděli, přesto dokázali situaci vyhodnotit tak, že správně identifikovali útočnicka a sebe navzájem a spolupracovali proti němu. Pachatel byl členem soukromé bezpečnostní agentury s psychickými problémy. Dle výpovědi náčelníka místní policie Nazario ani Whittle neměli povolení ke skrytému nošení zbraní, avšak po tomto incidentu jim je policie vzápětí udělila (The Oklahoman, 2018). Tento případ vyvolal mediální debatu o držení zbraní civilisty ve státě Oklahoma, jelikož místní guvernérka krátce před touto střelbou vetovala zákon, díky kterému by legální držitelé zbraní mohli nosit zbraň bez zvláštního povolení. Tento zákon prošel rok a půl po tomto incidentu (Gawron, 2018).

6.2.6 Střelba na ulici v Arvadě – případ, kdy byl civilista zastřelen policií

Dne 21. června 2021 okolo 13:30 v ulicích amerického města Arvada ve státě Colorado před místní knihovnou zastřelil devětapadesátiletý Ronald Troyke zezadu dvěma ranami poloautomatickou brokovnicí policistu (51 let). V tu dobu nakupoval v prodejně s vojenským a campingovým vybavením jednačtyřicetiletý John Hurley, který byl legálně ozbrojen. Jakmile uslyšel výstřely, tasil zbraň a vyběhl před obchod zjistit, co se stalo. Na ulici viděl útočnicka s dlouhou zbraní a mrtvého policistu. Vyrazil směrem k útočnickovi, který se mu mezitím ztratil z dohledu. Na místě uviděl za vozidlem skrytého civilistu, který viděl situaci od samotného počátku, a gestikulovali na sebe, kde se nyní nachází útočník. Protože svědek celé události již útočnicka také neviděl, Hurley se přesunul okolo rohu zdi a uviděl útočnicka, jak se přesouvá k náměstí s puškou typu AR-15, kterou mezitím vzal ze svého vozu. Z této pozice na útočnicka ze vzdálenosti zhruba 15 metrů šestkrát vystřelil ze své pistole, přičemž jej pětkrát zasáhl. Přestože útočník měl na sobě neprůstřelnou vestu, podařilo se mu jej eliminovat. Přesunul se k němu a vzal jeho zbraň, ze které vytáhl zásobník a vybil ji. V tuto chvíli na místo dorazil další policista, který Hurleyho chybně označil za útočnicka a několika ranami ho zastřelil. Z vyšetřování vyplynulo, že policista spolu s dalšími kolegy právě obědvali, a protože policejní stanice byla hned naproti knihovně, slyšeli první výstřely, a dokonce i viděli útočnicka, který byl oblečen naprosto v jiném oblečení i měl jinou tělesnou konstituci než Hurley. Zdá se tedy velice nepochopitelné, že policista na místě ihned začal na Hurleyho střílet, i když Hurley právě vybíjel zbraň a nečinil žádnou, byť domnělou hrozbu. Dále vyplynulo, že policisté na stanici sledovali útočnicka z okna, ale báli se zasáhnout (Corthousenews, 2022). Motivem útočnicka byly silně protisystémové postoje a nenávist vůči policii. Jedná se o jeden ze dvou dohledaných případů, kdy policista omylem zastřelil ozbrojeného civilistu.

6.2.7 Střelba v obchodě v Jeffersontownu – případ, kdy civilista zahnal na útěk aktivního střelce

Dne 28. října 2018 okolo 14:30 v americkém městě Jeffersontown ve státě Kentucky se rozhodl vraždit jednapadesátiletý Gregory A. Bush. Nejprve se snažil dostat do černošského kostela (CBS News, 2018). Jelikož byly zamčené dveře, přesunul se k místnímu obchodu asi 2 kilometry od kostela. V obchodě s potravinami zavraždil muže (67 let) a před obchodem ženu (69 let) afroamerického původu. Rasově motivovaný útočník si své oběti vybíral pouze podle barvy pleti, na bělochy v obchodě nestřílel. Na parkovišti před obchodem byl v tuto chvíli sedmadvacetiletý ozbrojený civilista Dominic Rozier se svou ženou. Vzhledem

k tomu, že oba byli také afroamerického původu, útočník na ně namířil zbraň a chystal se vystřelit. Dominic Rozier ihned vytáhl svou legálně drženou zbraň a oba po sobě začali asi ze vzdálenosti čtyř metrů střílet. Rozier sice útočníka nezasáhl, ale ten se dal na útěk. Na parkovišti ho zastavil další ozbrojený civilista s otázkou, co se stalo. Útočník na něj namířil svou pistoli S&W mod. 411 ráže .40 S&W a došlo k další přestřelce. Asi po minutě přestal útočník střílet, jelikož druhý střelec byl bílé pleti. Po chvíli se s ním střetl a řekl: „Nestřílej na mě a já nebudu střílet na tebe, protože bílí nestřílí na bílé.“ Poté nastoupil do vozidla a z místa odjel. O několik ulic dál ho zadržela policie (Office of Public Affairs, 2021). Dle deníku Courier Jurnal vlastnil útočník zbraň zcela legálně vzhledem ke zbraňovým zákonům v Kentucky (a federálním zákonům v USA) přesto, že byl v minulosti souzen za několik násilných trestných činů včetně vyhrožování, domácího násilí, útoku na policistu, týrání rodičů, dále také trpěl psychickými problémy. Bush měl soudně zakázáno nosit zbraň od roku 2009 pouze po dobu tří let (Courier Jurnal, 2024).

6.2.8 Střelba na škole STEM school Highland Ranch – případ, kdy civilista zasáhl jiného civilistu

Dne 19. května 2019 okolo 17:42 v americkém městě Highland Ranch ve státě Colorado vešli do místní školy dva pachatelé – osmnáctiletý Devon Michael Erickson a šestnáctiletý Alec McKinney ozbrojeni pistolemi a puškou. Ve škole se rozdělili a na dvou odlišných místech zahájili střelbu do svých spolužáků. Ve třídě, kde útočil první pachatel, se na něj spolužáci vrhli poté, co se mu zasekla zbraň. Přirazili ho ke zdi, avšak útočník jednoho smrtelně zranil a další přežil s průstřelem nohy a boku, podařilo se jim ho však odzbrojit (Colorado Sun, 2019). Zde se údaje liší, jelikož podle statistické ročenky FBI první pachatel zabil jednu osobu a již žádnou nezranil. Druhý útočník zranil šest studentů, než ho zadržel a odzbrojil muž se zbraní ze školní ochranky. Při jeho zásahu nicméně došlo k dalšímu zranění. Člen ochranky – bývalý voják a bývalý zástupce šerifa – při vyšetřování uvedl, že poté, co zajistil druhého útočníka, uviděl za rohem chodby ústí zbraně a muže v civilním oblečení – a tak tím směrem dvakrát vystřelil. Jednalo se ale o zástupce místního šerifa, který dojel jako první na místo. Toho nezasáhl, ale obě tyto střely prošly zdí a zasáhly dva studenty, které lehce zranily (CBS News, 2020). Při vyšetřování také vyplynulo, že škola si nasmlouvala neozbrojenou ochranku, jelikož je bezzbraňovou zónou, přesto měl pracovník ostražky u sebe skrytě nošenou zbraň. Sandara nebyl z tohoto přečinu souzen, jelikož uzavřel dohodu se státním zástupcem na veřejně prospěšné práce (Aurora Sentinel, 2020). Jedná se

o jediný případ z USA, který se podařilo dohledat, kde by ozbrojený civilista někoho omylem zranil.

Případ, kdy by ozbrojený civilista střílel na jiného ozbrojeného civilistu v domnění, že se jedná o útočníka, se nepodařilo dohledat. Této problematice se dlouhodobě věnuje advokát Mgr. Tomáš Gawron na svém webu zbrojnice.com, kterému se také nepodařilo zaznamenat podobný případ (autor práce si ověřil tuto skutečnost v rámci e-mailové komunikace přímo s provozovatelem webu Mgr. Tomášem Gawronem). Pouze v obchodním centru Westgate v keňském městě Nairobi došlo ke zranění policisty Nuru Aliho při útoku somálských teroristů v roce 2013. Z mediálních zpráv neplyne, zda byl zraněn teroristickým útočníkem, jiným policistou, vojákem nebo jedním ze sedmi ozbrojených civilistů zasahujících v obchodním centru. Je přitom nutné zdůraznit, že policista Nura Ali je Somálec a keňským obchodním centrem postupoval v civilním oblečení s AK-47 v rukou ve skupině s dalšími dvěma v civilu oblečenými policisty a dvěma ozbrojenými civilisty v době, kdy policejní velení vydalo příkaz vytvořit vnější perimetr, nevstupovat dovnitř a čekat na zásahovou jednotku. Na jednu stranu byl jakožto Somálec v civilním oblečení s útočnou puškou tedy snadno zaměnitelný s teroristy a byl zasažen zezadu, na druhou stranu chvíli poté bylo místo, kde upadl, terčem palby teroristů – a další zásahy do jeho stehna již byly ze směru teroristů. Tomáš Gawron tedy tuto situaci označuje za potenciální zasažení policisty ozbrojeným civilistou (Gawron, 2024).

Tabulka 2 Vybrané případy útoků aktivních střelců v USA

Místo útoku	Pohlaví pachatele	Věk pachatele	Počet zabitých	Počet zraněných	Použitá zbraň	Legální vs. nelegální	Motiv	Důsledky pro pachatele
Greenwood Park Mall	Muž	20	3	2	Dlouhá zbraň – puška	Nezjištěno	Msta společnosti	Zastřelen civilistou
Welasco Walmart	Muž	27	0	0	Dlouhá zbraň – puška	Nezjištěno	Nezjištěn možné psychické problémy	Zadržen civilistou, následně zastřelen policií

Místo útoku	Pohlaví pachatele	Věk pachatele	Počet zabitých	Počet zraněných	Použitá zbraň	Legální vs. nelegální	Motiv	Důsledky pro pachatele
Tyler před soudní budovou	Muž	43	1+1*	4	Dlouhá zbraň – puška	Nezjištěno	Msta manželce	Zastřelen policií na útěku
Las Vegas Walmart	Muž a žena	31 a 22	0+1*	0	Krátká zbraň – pistole a revolver	Nelegální	Msta společnosti	Zastřelen komplicem a sebevražda
Oklahoma City restaurace	Muž	28	0	3	Krátká zbraň – pistole	Legální	Psychické problémy	Zastřelen civilistou
Arvanda ulice	Muž	59	1+1**	0	Dlouhá zbraň – puška a brokovnice	Nezjištěno	Msta policii	Zastřelen civilistou
Jeffersontown obchod	Muž	51	2	0	Krátká zbraň – pistole	Legální	Rasový motiv	Zadržen policií

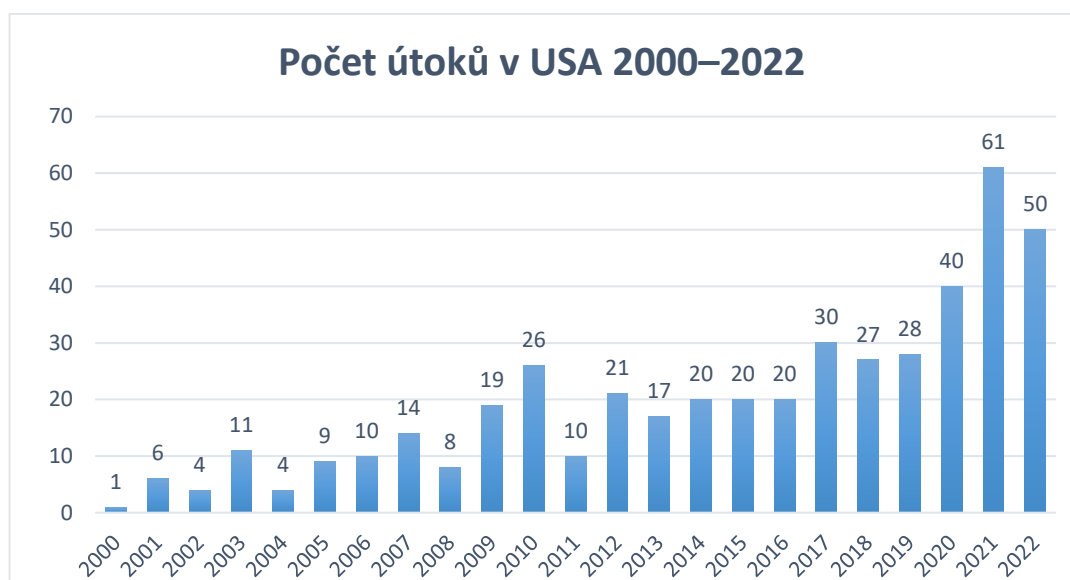
* ozbrojený civilista

** ozbrojený civilista (zastřelen policií)

Z uvedené tabulky vyplývá, že všichni pachatelé byli muži, v jednom případě byla komplicem žena. Věkové rozložení pachatelů je široké. V nadpoloviční většině případů byla pro útok zvolena dlouhá zbraň. Vzhledem k rozdílným zákonům k držení zbraní napříč samotnými státy USA se nepodařilo zjistit u všech případů, zda se jednalo o legální, nebo nelegální zbraň. V některých případech došlo k jasnému pochybení ze strany úřadů (či samotných zákonů), jelikož byly známy psychické problémy nebo trestní minulost útočníka. Nejčastějším motivem pachatelů byla msta vůči společnosti a psychické problémy. Při zásahu ozbrojeného civilisty byl nejvyšší počet obětí 3 osoby a 4 zranění.

6.3 Vyhodnocení statistik FBI aktivních střelců v USA za roky 2000–2022

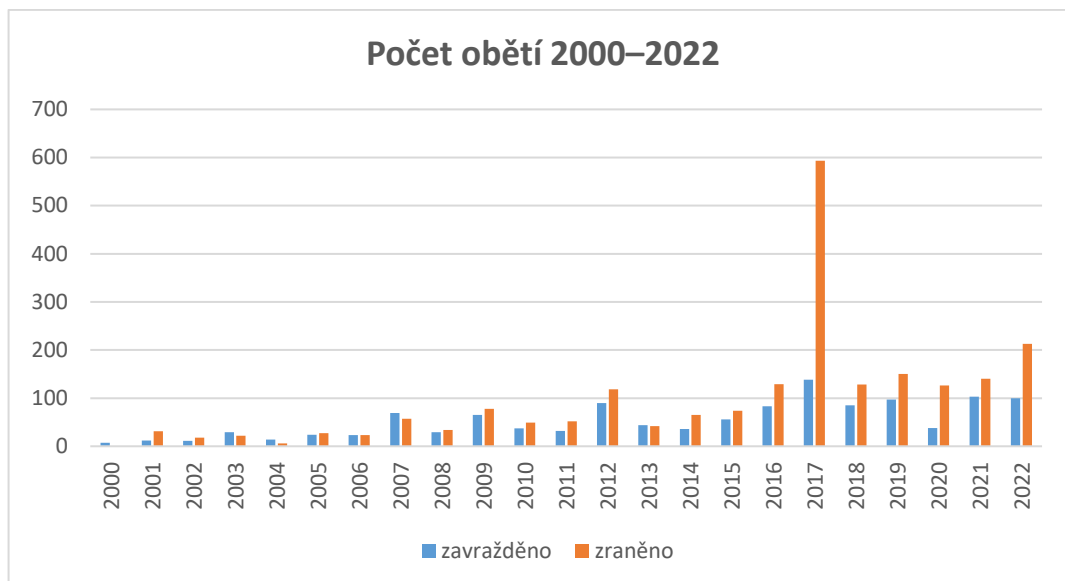
Při tvorbě následujících grafů autor práce vycházel ze statistických ročenek FBI z let 2000–2022. Jedná se celkem o 456 případů, které se odehrály na území USA. V těchto případech došlo k usmrcení 1222 osob a 2175 bylo při útoku zraněno (započítána i nestřelná zranění), z toho celkem 34 zabitých a 116 zraněných policistů. Jeden policista byl omylem zastřelen jiným policistou. Ve většině útoků útočil aktivní střelec sám, pouze ve čtyřech případech měl komplice. Ve 437 případech se jednalo o muže, 19 bylo žen a 7 nespecifikovaných pohlaví. Ve 14 případech měl útočník balistickou vestu.

Graf 1 Počet útoků v USA 2000–2022, (zdroj: FBI, 2000–2022).

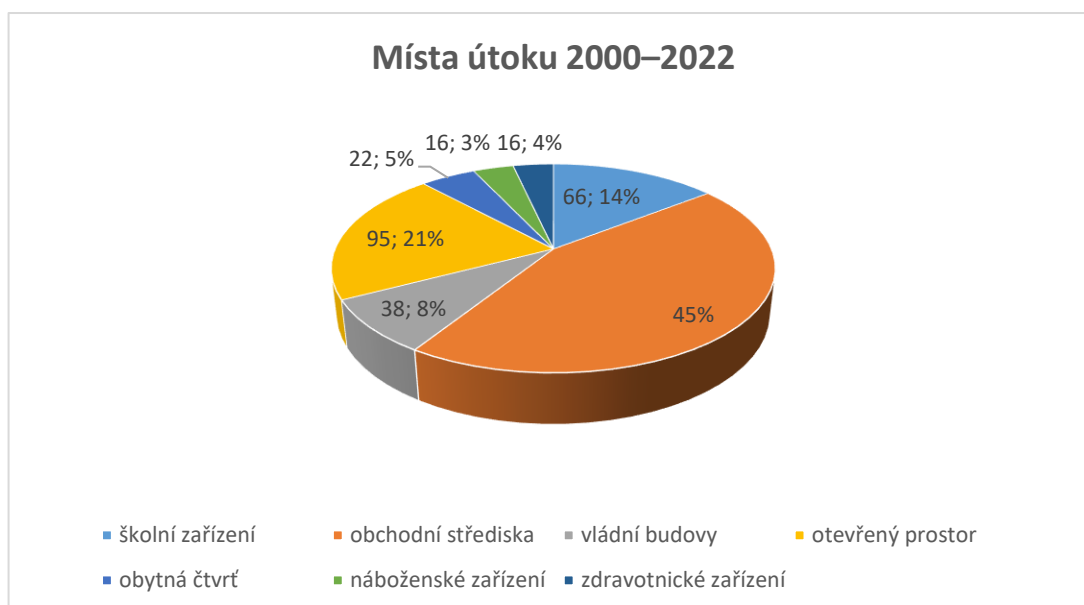
Jak je vidět z grafu počtu útoků během jednotlivých let (Graf 1), intenzita útoků aktivního střelce roste.

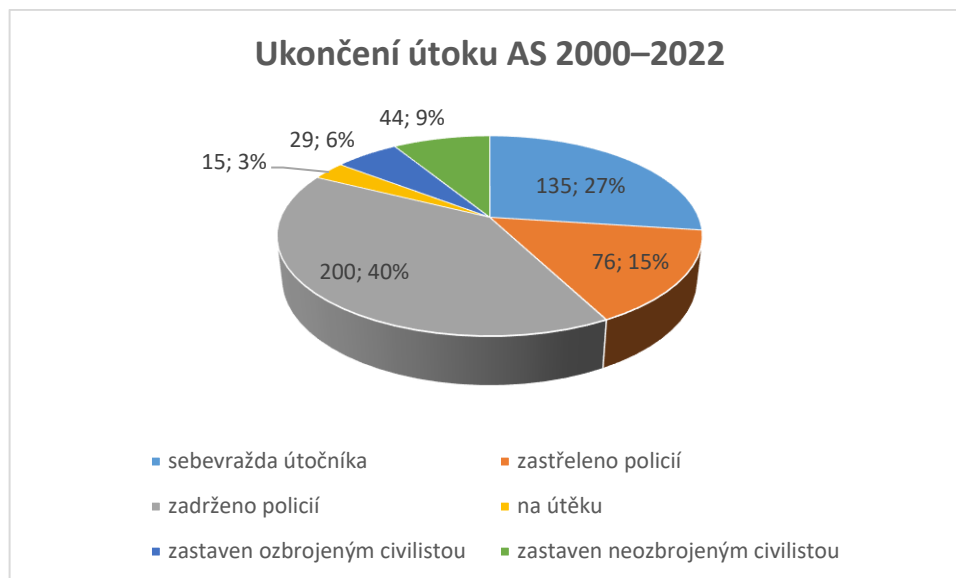
Graf 2 Počet obětí, (zdroj: FBI, 2000–2022).

V souvislosti s rostoucím počtem útoků roste i počet obětí (Graf 2). Vysoké číslo v roce 2017 je způsobeno masakrem na festivalu Route 91 Harvest Festival v Las Vegas, kde bylo během jediného útoku zavražděno 58 osob a 489 zraněno.

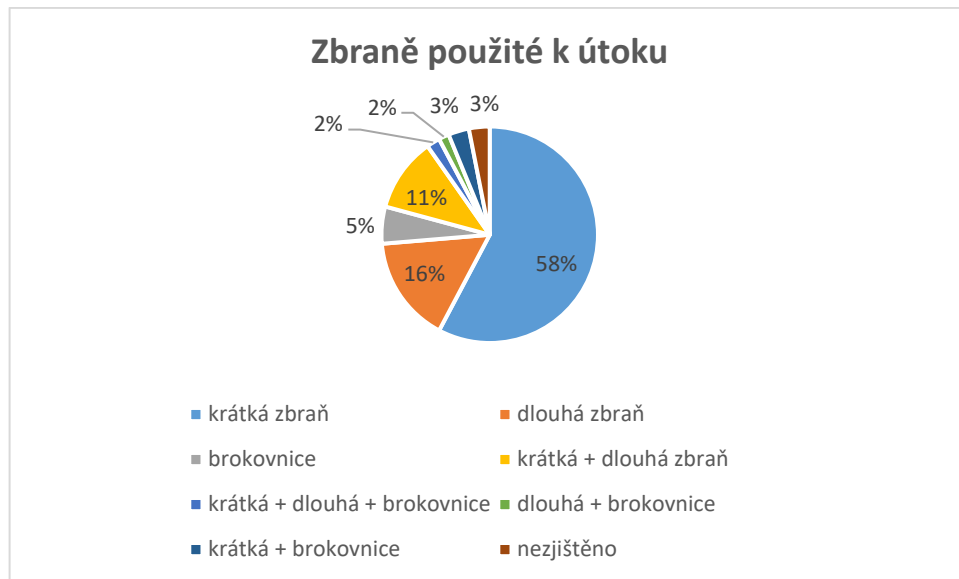
Graf 3 Místa útoku, (zdroj: FBI, 2000–2022).

Nejčastějším místem útoku aktivního střelce na území USA jsou obchodní střediska, kde došlo k 203 případům útoku, dále otevřený prostor (ulice atd.) s 95 případy a školní budovy s 66 útoky (Graf 3).

Graf 4 Ukončení útoku, (zdroj: FBI, 2000–2022).

Nejvyšší počet útočníků na místě zemře (231), kdy smrt nastane sebevraždou, zastřelením policií nebo ozbrojeným civilistou, dále (200) je zadrženo policií a vzato do vazby, do tohoto čísla je započínáno zadržení policií na místě útoku i po pronásledování v kombinaci se zadržením útočníka na místě ozbrojeným i neozbrojeným civilistou, ochrankou nebo policistou mimo službu. Dále také zadržení postřeleného útočníka. V 76 případech ze 127 případů přestřelky s útočníkem policie útočníka na místě zastřelila, ve 20 případech byl zastřelen ozbrojeným civilistou a ve 135 případech spáchal sebevraždu. Pouze 15 útočníků nebylo zjištěno a jsou na útěku. Neozbrojeným civilistům se podařilo zpacifikovat celkem 44 útočníků, většinou se jedná o mladé útočníky ve škole nebo spolupracovníky na pracovišti, kde oběti měly určitý vztah k útočnickovi a naopak (Graf 4).

Graf 5 Zbraně použité k útoku, (zdroj: FBI, 2000–2022).

Největší zastoupení zbraní, které aktivní střelci v USA používají, jsou krátké zbraně, tedy pistole nebo revolvery (58 %). V roce 2022 stoupl počet použitých dlouhých zbraní více než dvojnásobně oproti letům 2000–2021 (celkově 16 %). Na třetím místě je to kombinace dlouhé a krátké zbraně. Vyskytují se i případy, kdy aktivní střelec útočí všemi typy zbraní, tento případ však není zdaleka tak častý (Graf 5).

Ozbrojený civilista zasáhl dle statistik FBI ve 32 případech, kdy ve třech případech přišel o život, v jednom případě byl postřelen pachatelem, v jednom případě byl zastřelen zasahujícím policistou poté, co byl útočník eliminován, a v jednom z těchto případů útočník z místa utekl. Dle rešerše se nejedná o všechny případy zapojení ozbrojeného civilisty, jelikož se autorovi práce podařilo nalézt i takové případy, které statistická ročenka FBI neuvádí, jako je např. střelba v Tyleru před soudní budovou v roce 2005, kde útočník zastřelil ozbrojeného civilistu, nebo střelba v baru v Chicagu v roce 2018, kde ozbrojeného civilistu zastřelil po zadržení pachatele policista. Do grafu a tabulek tyto případy započítány nebyly, vychází pouze ze statistických ročenek. Tři ozbrojení civilisté byli zastřeleni pachatelem nebo jeho komplicem (známy čtyři případy), jeden zastřelen policií (jsou známy dva případy), jeden postřelen pachatelem.

Tabulka 32 případů, kdy na místě proti útočnickovi zasáhl ozbrojený civilista, ochranka nebo policista mimo službu, je uvedena v příloze P I této práce.

Průměrný počet zavražděných civilistů útočníkem při zásahu ozbrojeného civilisty z těchto 32 případů vychází na 2,37 mrtvých a 3,21 zraněných, toto číslo markantně zvyšuje

případ, kdy bylo při jednom útoku zavražděno 26 osob a 20 osob bylo zraněno, než byl útočník zlikvidován ozbrojeným civilistou. Vezmeme-li v potaz absenci extrémů (v obou směrech, tedy i případ s nulovým počtem obětí), jedná se o 1,66 zavražděných a 2,76 zraněných. Naopak v případech, kdy nezasáhl ozbrojený civilista, jedná se průměrně o 2,7 mrtvých a 4,88 zraněných. Bez extrémů, kterým byl Harvest Festival při 58 mrtvých a 489 zraněných, se jedná průměrně o 2,57 mrtvých a 3,75 zraněných na útok.

7 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

K realizaci výzkumu byl vybrán kvantitativní výzkum. Data byla získána pomocí dotazníkového šetření s použitím vlastního nestandardizovaného dotazníku v online podobě o 20 otázkách. Z nich 4 otázky byly věnovány sběru demografických údajů, 10 otázek se zaměřovalo na konkrétní informace o držitelích zbrojních průkazu a 5 otázek bylo věnováno postojům a názorům držitelů zbrojních průkazů.

Otázky byly v 17 případech uzavřené, ve 2 případech se jednalo o otázky s možností jedné otevřené odpovědi, 1 otázka byla zcela otevřená, nepovinná pro respondenty, kteří by chtěli cokoli dodat či zanechat svůj kontakt pro získání výsledků šetření.

Hlavním cílem dotazníkového šetření bylo zjistit subjektivní postoje a potenciální připravenost držitelů zbrojních průkazů sk. E na zásah proti aktivnímu střelci. Konkrétní cíle jsou definovány níže:

Obecný cíl 1: Zjistit potenciální připravenost držitelů zbraní na zásah proti aktivnímu střelci.

Dílčí cíl 1: Zjistit, zda držitelé zbrojního průkazu absolvovali minimálně jeden kurz střelecké přípravy.

Dílčí cíl 2: Jak častý a intenzivní je jejich trénink na střelnici.

Obecný cíl 2: Zjistit, zda byli v době vyplňování dotazníkového šetření rozhodnutí zasáhnout proti aktivnímu střelci.

Dílčí cíl 3: Zjistit, zda držitelé zbraní zvážili pravděpodobnost střetnutí s aktivním střelcem.

Nulová hypotéza 1: Nadpoloviční většina respondentů dotazníkového šetření neprodělala minimálně jeden kurz střelecké přípravy.

Nulová hypotéza 2: Respondenti, kteří nejsou součástí bezpečnostních sborů, v průměru nenastřílí více nábojů než příslušníci bezpečnostních sborů.

Metoda sběru dat

Sběr dat do dotazníku probíhal v období od 15. 1. 2024 do 15. 3. 2024 a byl uskutečněn pomocí webové platformy Google Forms. Metodou sběru dat byla zvolena metoda sněhové koule a dále samovýběr (Herzmann, 2017). Dotazník byl nejprve distribuován držitelům zbrojního průkazu sk. E v blízkém okolí autora této práce s žádostí o další distribuci dotazníku cílové skupině respondentů. Dále byly osloveny zájmové střelecké skupiny na platformě sociální sítě Facebook, kdy dotazník vyplnilo ve skupině Střelectví – Morava (420 členů) cca 50 respondentů, Systém střelecké přípravy – STANOVENÁ ZÁLOHA STÁTU (3 tisíce Členů) dalších cca 100 respondentů, střelectví-cz (7 tisíc Členů) dalších cca 200 respondentů a také na interním členském fóru sdružení LEX s dalšími cca 100 respondenty. Tyto počty autor odhaduje podle nárůstu vyplněných dotazníků v období po zveřejnění dotazníku v určitých skupinách. Celkem dotazník vyplnilo 553 respondentů.

Kritérium pro účast v dotazníkovém šetření bylo:

Osoby, které jsou držiteli zbrojního průkazu sk. E.

Kritérium pro vyřazení/nezařazení do dotazníkového šetření bylo:

Neúplné vyplnění dotazníkového šetření.

Osoby, které nejsou držiteli zbrojního průkazu sk. E.

Výsledky dotazníkového šetření byly zakódovány do číselných hodnot a převedeny do matice dat v programu Excel a dále proběhlo jejich vyčištění. Na základě stanovení vyřazujících a zařazujících kritérií byli celkem 3 respondenti vyřazeni, protože nebyli držiteli zbrojního průkazu sk. E. Žádné další chybné výsledky nebyly nalezeny.

7.1 Výsledky dotazníkového šetření – charakteristika výzkumného souboru

Dotazníkové šetření vyplnilo celkem 553 respondentů, 550 držitelů zbrojního průkazu sk. E, z toho 518 mužů a 32 žen. Nízký počet žen může být vysvětlen nižším počtem držitelek zbrojního průkazu, kterých je v současné době okolo 32 tisíc.

První otázka dotazníkového šetření byla zaměřena na to, zda je respondent držitelem zbrojního průkazu sk. E. Tři respondenti uvedli, že nejsou, a tak byly jejich odpovědi vyřazeny. Pro dotazníkové šetření byli záměrně zvoleni pouze držitelé sk. E „pro ochranu života, zdraví a majetku“, jelikož držitelé sk. A, B nebo C musí dle zákona přepravovat zbraň nenabitou a v uzavřeném obalu. Nemohou tedy adekvátně reagovat na krizovou situaci. U držitelů sk. D je předpoklad, že budou v době, kdy u sebe budou mít zbraň, ve výkonu povolání. Celkový počet držitelů sk. E je v České republice aktuálně 260 tisíc.

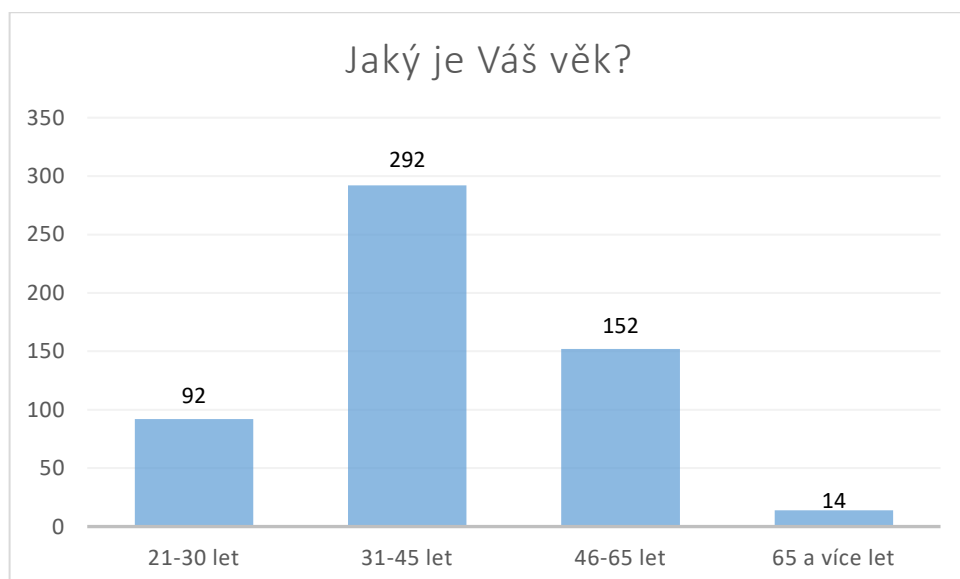
Graf 6 Vlastnictví zbraně pro osobní ochranu, (zdroj: vlastní).

Druhá otázka se týkala vlastnictví zbraně pro osobní ochranu, kde 540 respondentů uvedlo, že zbraň vlastní. Pouze 10 respondentů uvedlo, že zbraň nevlastní (Graf 6).

Graf 7 Pohlaví, (zdroj: vlastní).

Třetí otázka byla zaměřena na pohlaví respondentů. Celkem 518 respondentů byli muži a 32 žen (Graf 7). Celkový počet držitelů zbrojního průkazu všech skupin je v současné době 317 tisíc, 284 tisíc Mužů a 32 tisíc Žen. Není známo rozdělení pohlaví vzhledem ke skupinám zbrojního průkazu.

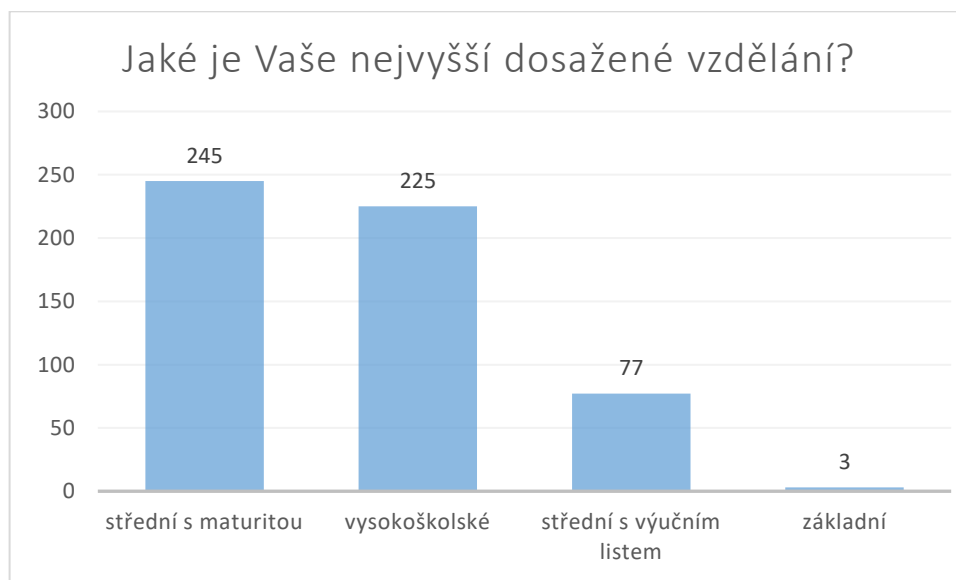

Graf 8 Věk, (zdroj: vlastní).

Čtvrtá otázka byla zaměřena na věk respondentů, který byl rozdělen do věkových kategorií podle rozdělení ve vývojové psychologii dle Zacharové (2012), a to 21–30 let, 31–45 let, 46–65 let a 65 a více let. Většina respondentů (53 %) byla ve věku 31–45 let. Dále 28 %

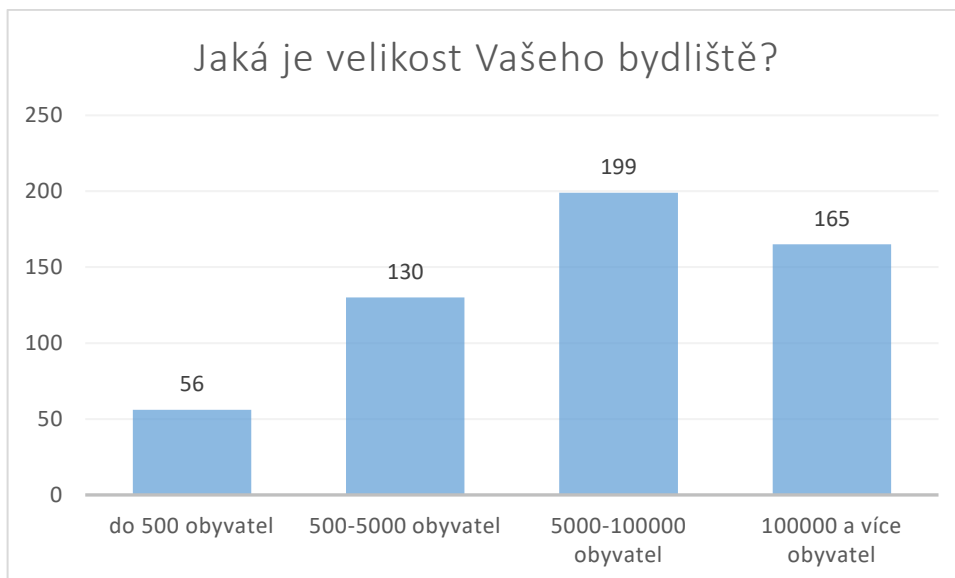

ve věku 46–45 let, 17 % v nejmladší věkové skupině 21–30 let a v nejstarší věkové skupině 2 % respondentů. Autor práce se domnívá, že nízký počet respondentů vyšší věkové skupiny může být způsoben tím, že dotazník byl distribuován pouze v online podobě. Dalším důvodem může být nižší ochota respondentů ve vyšších věkových kategoriích odpovídat na potenciálně citlivé otázky (Graf 8).

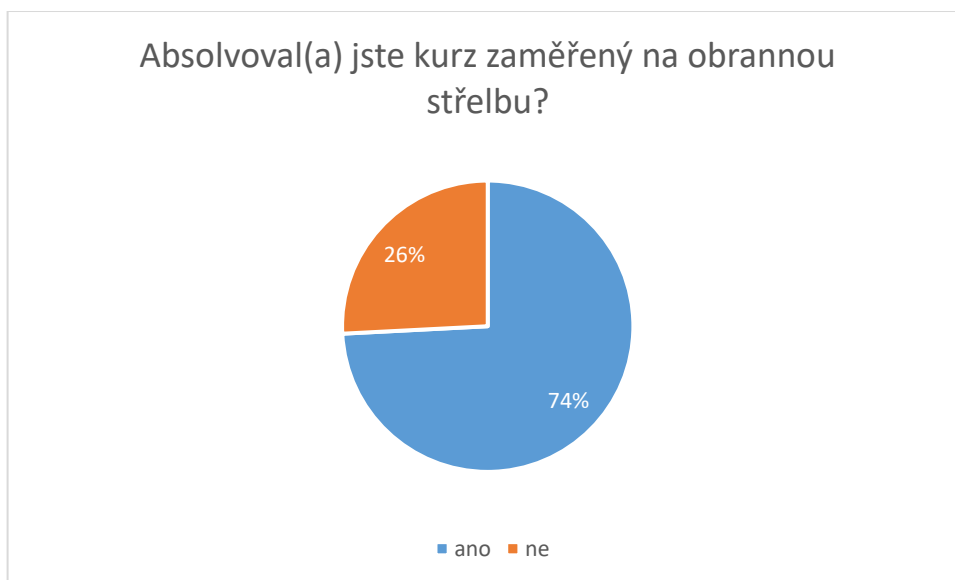
Graf 9 Vzdělání, (zdroj: vlastní).

Pátá otázka se zabývala vzděláním respondentů, kde nejvyšší počty získalo vysokoškolské a střední vzdělání s maturitou (41 % a 45 %). Střední s výučním listem získalo 14 % a se základním vzděláním odpověděli pouze 3 respondenti. Tento trend může být způsoben tím, že lidé s nižším vzděláním nevlastní zbrojní průkaz kvůli zkouškám, které musí pro jeho vydání absolvovat (Graf 9).

Graf 10 Bydliště, (zdroj: vlastní).

Šestá a poslední demografická otázka byla zaměřena na velikost bydliště respondentů, kdy bylo zjištěno podobné rozdělení mezi malými a velkými městy. Velmi malé obce do 500 obyvatel zastoupilo pouze 10 % respondentů (Graf 10).

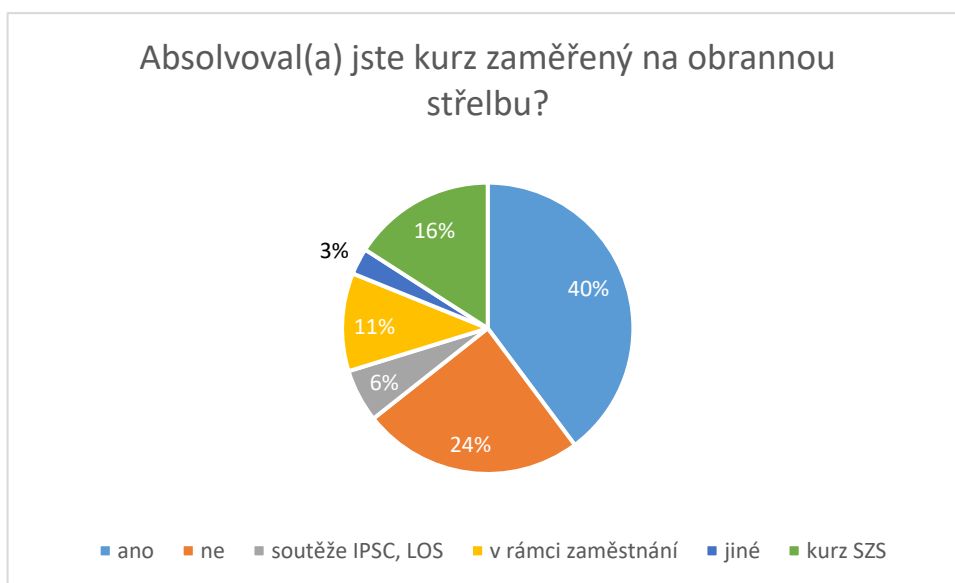

Graf 11 Absolvování kurzu, (zdroj: vlastní).

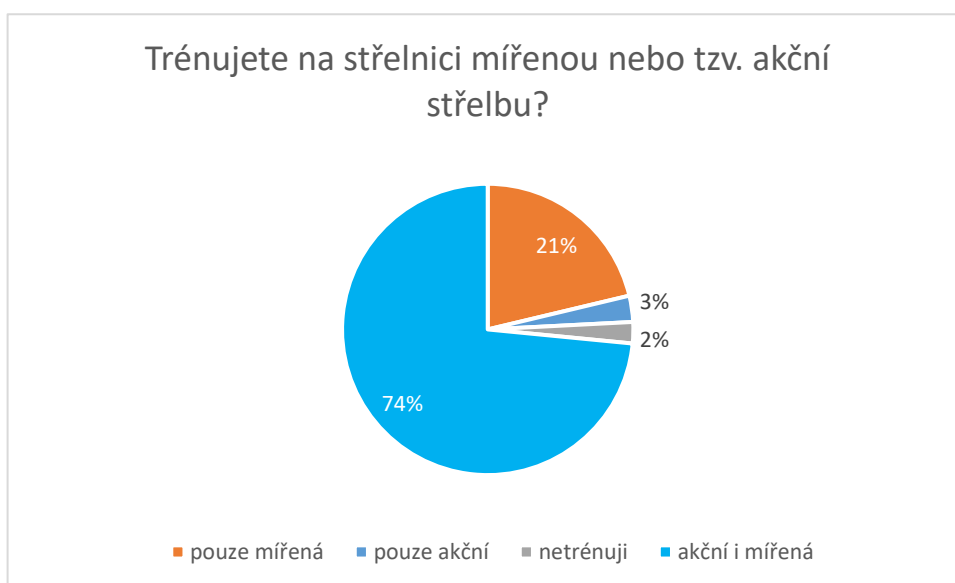
Sedmá otázka již byla zaměřena na absolvování kurzu zaměřeného na sebeobranou střelbu, kdy 408 respondentů odpovědělo, že již absolvovali nějaký druh kurzu, ať již komerční kurz, kurz SZS, soutěže obranné střelby LOS a IPSC nebo v zaměstnání (Graf 11). Tyto kurzy nejsou povinné pro získání zbrojního průkazu, velký počet majitelů (74 %,

tj. 408 respondentů) zbrojních průkazů však dobrovolně podstoupil kurz zaměřený na sebeobranou situaci a výcvik se zbraní. Toto vysoké procento by mělo být jednoznačně vnímáno pozitivně, jelikož se jedná o specializovaný výcvik pod odborným dohledem. Žádný kurz neabsolvovalo 142 respondentů (Graf 12).

Dílčí cíl č. 1 – bylo zjištěno, že 74 % respondentů absolvovalo nějaký druh kurzu zaměřeného na sebeobranou střelbu. Nulová hypotéza 1, která předpokládá, že nadpoloviční většina respondentů neabsolvovala nějaký druh kurzu, byla vyvrácena.

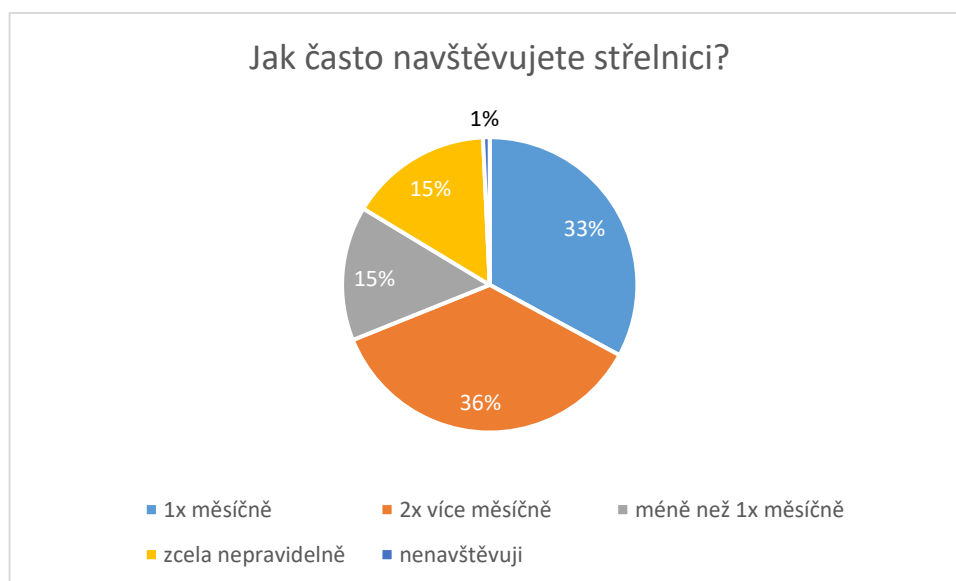

Graf 12 Absolvování kurzu 2, (zdroj: vlastní).

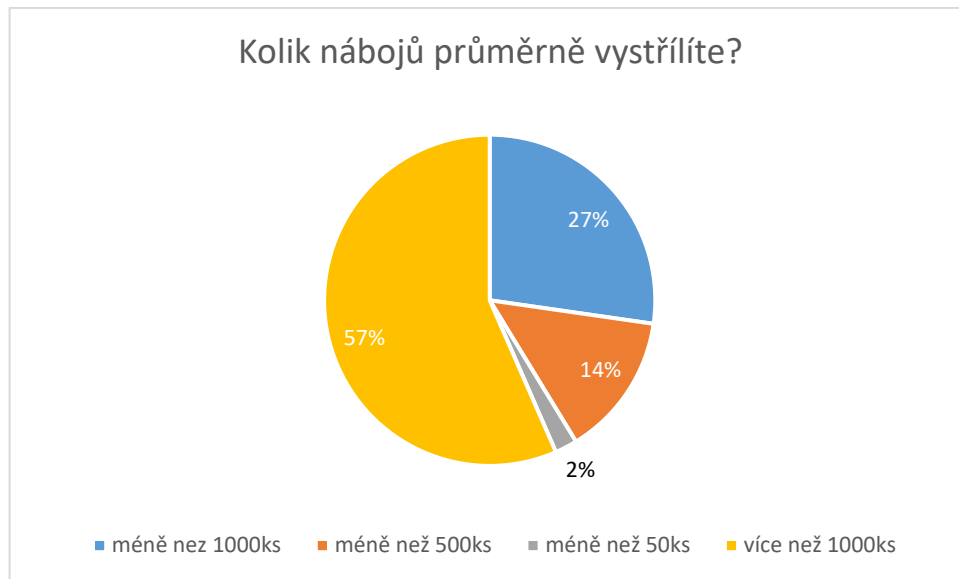
Graf 13 Trénink střelby, (zdroj: vlastní).

Osmá otázka byla zaměřena na formu střeleckého tréninku. Záměrně byly zvoleny lidové názvy „mířená“ a „akční“ střelba vzhledem k širokému spektru respondentů, kdy nebyla známá jejich profesionalita. Mířená střelba je statická střelba, kdy střelec střílí na terč z pevného místa, tedy střeleckého stanoviště. Je určena na větší vzdálenosti a přesnější zásahy. Akční střelbou je myšlena střelba dynamická, tedy za pohybu, s tasaním zbraně atd. (Černý, 2004). Mířená střelba je více sportovní, méně vhodná pro krizové situace. Pouze tuto střelbu trénuje 117 respondentů. Celkem 404 respondentů trénuje oba druhy střelby a 13 respondentů uvedlo, že vůbec netrénuje (Graf 13).

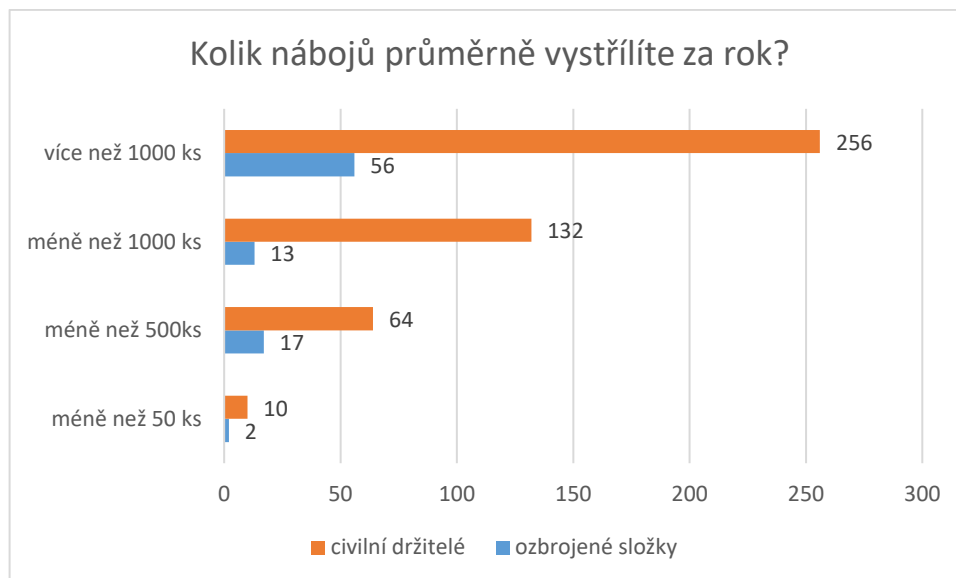
Graf 14 Četnost návštěvy střelnice, (zdroj: vlastní).

Devátou otázkou bylo zjišťováno, jak často trénují legální držitelé zbraní, kteří vlastní zbraň pro svou ochranu. Minimálně jednou měsíčně navštěvuje střelnici 69 % (379) respondentů a pouze 4 dotázaní respondenti nenavštěvují střelnici vůbec (Graf 14).

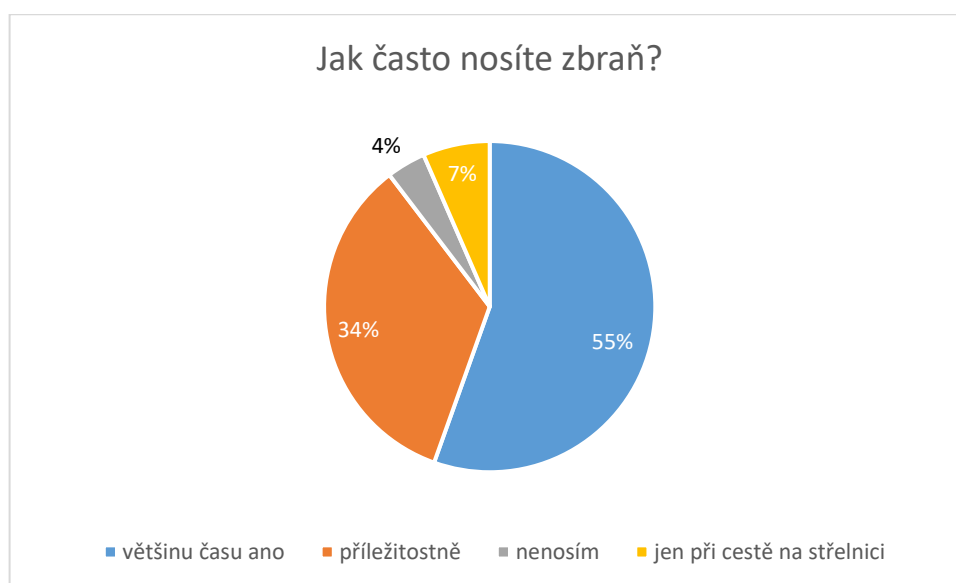
Graf 15 Počet vystřelených nábojů, (zdroj: vlastní).

Desátou otázkou bylo zjišťováno, kolik nábojů ročně v průměru respondent na střeleckém tréninku vystřelí. Tato otázka byla záměrně položena v souvislosti se střeleckým výcvikem policistů České republiky, kdy roční nástřel činí u obvodního oddělení a kriminální služby 200 nábojů, pořádkové jednotky zajišťující hlídkovou službu a prvosledové hlídky 400 ran a pohotovostní a speciální pořádkové jednotky okolo 1000 nábojů za rok (Policie ČR, 2009). Výcvik policistů je však stále pod odborným dohledem instruktorů, což u civilních držitelů zbraní není pravděpodobné. Jak již bylo uvedeno, 74 % respondentů prodělalo nějakou formu výcviku (jeden a více kurzů), nicméně lze předpokládat, že nadále trénují samostatně. Přesto se dá říci, že 84 % civilních držitelů zbraní nastřílí za rok více než policisté u pořádkové jednotky (Graf 15). Ze získaných dat lze vyčíst, že z 16 % respondentů, kteří slouží u bezpečnostních sborů, 64 % z nich vystřelí více než 1000 nábojů ročně. Lze předpokládat, že se nejedná pouze o specializované útvary PČR, ale jako držitelé zbrojního průkazu trénují i mimo služební výcvik (Graf 16).

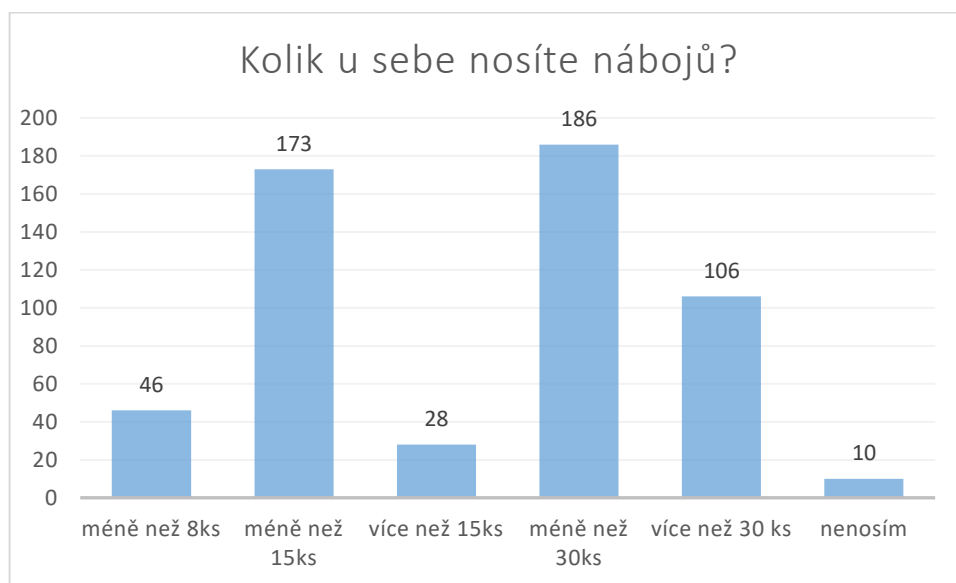
Graf 16 Počet vystřelených nábojů – bezpečnostní sbory, (zdroj: vlastní).

Dílčí cíl č. 2 – bylo zjištěno, že 69 % respondentů navštěvuje střelnici minimálně jednou měsíčně, 84 % respondentů vystřelí víc než 1000 nábojů, tedy více než policisté (mimo pohotovostní a speciální pořádkové jednotky), a 74 % respondentů trénuje dynamickou i mířenou střelbu. Téměř $\frac{3}{4}$ držitelů zbrojních průkazů sk. E se tedy udržují ve střelecké kondici. Nulová hypotéza 2, která předpokládá, že respondenti, kteří nejsou součástí bezpečnostních sborů, nastřílí méně než příslušníci bezpečnostních sborů, byla vyvrácena.

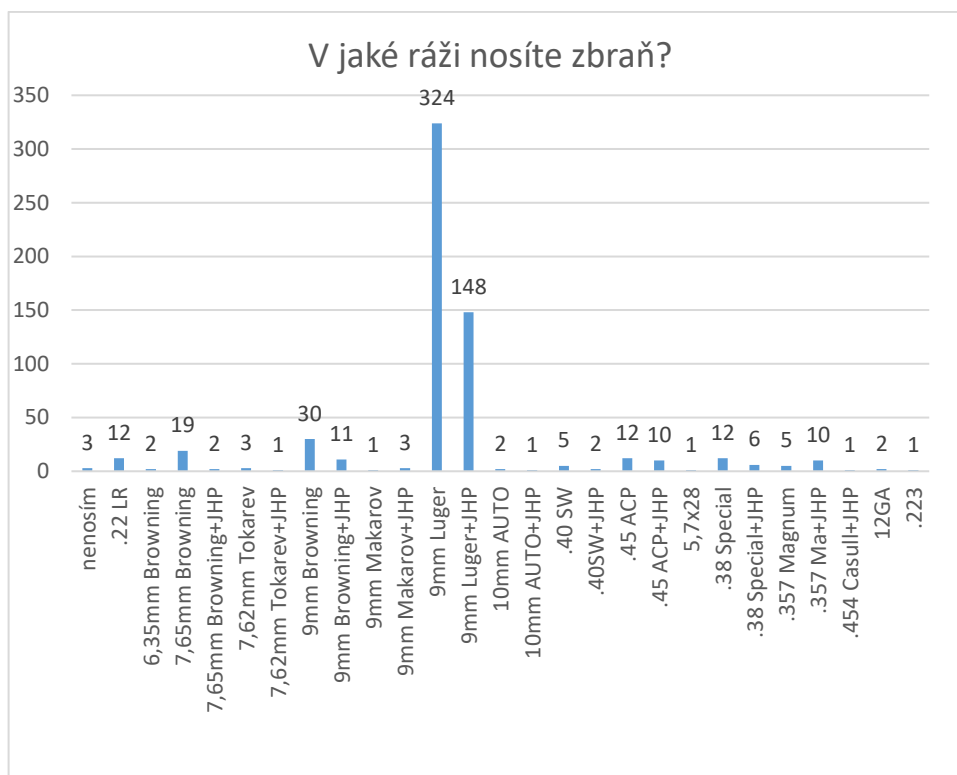
Graf 17 Četnost nošení zbraně, (zdroj: vlastní).

Jedenáctá otázka byla položena na četnost nošení zbraně, kdy 55 % (305) respondentů uvedlo, že většinu času zbraň u sebe nosí, 34 % (188) jen příležitostně, 7 % (36) jen při cestě na střelnici a 4 % (21) dotázaných zbraň nenosí, ačkoliv na nošení mají povolení (Graf 17). Zde počty nesedí k ostatním otázkám, v této otázce 21 respondentů uvedlo, že zbraň nenosí, v otázce č. 12 to bylo 10 respondentů a v otázce č. 9 pouze 4 respondenti uvedli, že nenavštěvují střelnici.

Graf 18 Počet nošených nábojů, (zdroj: vlastní).

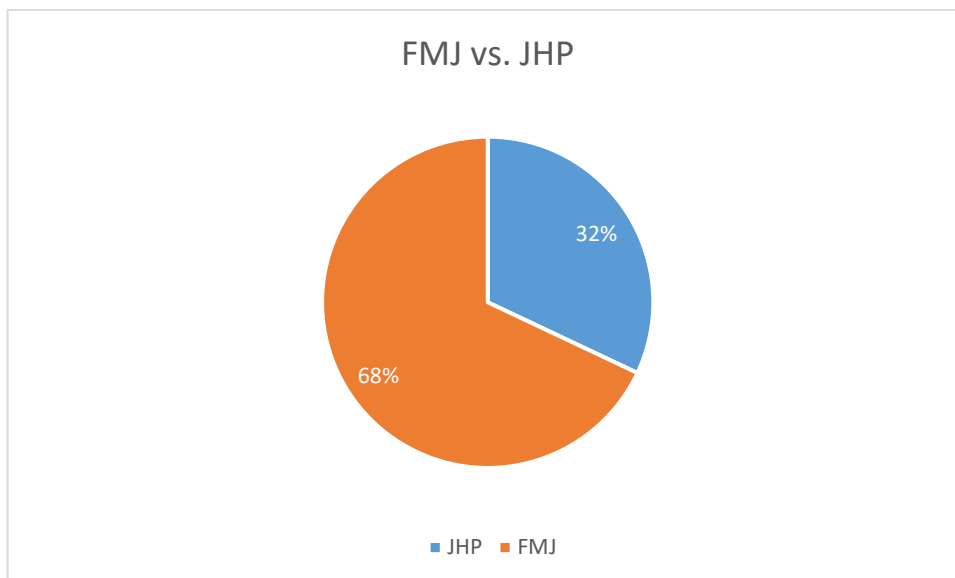
Dvanáctou otázkou bylo dotazováno na počet nábojů, které legální držitelé nosí u sebe pro případnou obrannou situaci. Dle amerických statistik dojde při ozbrojeném střetnutí průměrně ke 3 výstřelům, než je situace ukončena (Uscca, 2024). Většina malých subkompaktních neboli kapesních pistolí má jednořadý zásobník do 8 nábojů (včetně revolverů). Pistole typu kompakt mají zpravidla do 15 nábojů a služební pistole standardní velikosti obvykle 15–20 nábojů, vždy však hraje důležitou roli ráže a výrobce zbraně. Respondenti, kteří uvedli, že nosí více než 30 kusů, tedy s největší pravděpodobností nosí náhradní zásobník či zásobníky s náboji. Policisté nosí ve výkonu služby standardně 2 zásobníky, což je 28–34 nábojů podle typu zbraně (Graf 18).

Graf 19 Ráže nošené zbraně, (zdroj: vlastní).

Další otázka byla zaměřena na ráži, kterou civilní držitelé nejčastěji preferují (Graf 19). V drtivé většině se jedná o náboj 9 mm Luger. Tento náboj je velmi oblíbený na celém světě a je celosvětově uznáván jako nejlepší služební pistolový náboj (NRA American rifleman, 2021). Vznikl v Německu v roce 1902 jako náboj pro armádní pistoli P 08 pod jménem Parabellum, což je z latinského citátu „Si vis pacem, para bellum“, v českém překladu „chceš-li mír, připrav se na válku“. Jedná se tedy původně o vojenský náboj, který v průběhu století pro svůj výkon a univerzálnost získal značnou popularitu. Nevýhodou tohoto náboje pro obrannou střelbu je jeho průbojnost, kdy střela, která projde cílem, má stále vysoký ranivý potenciál případně na dalších nezúčastněných osobách. Tato vlastnost je však potlačena při použití střeliva se zvýšeným ranivým účinkem, např. střeliva JHP (jacket hollow point), kdy se ve špičce střely nachází dutinka, která se při průchodu cílem zvětší. Hlavním účelem těchto střel je předání veškeré energie cíli, tím pádem i zvětšení střelného kanálu, avšak vedlejším účinkem je, že střela většinou zůstává v cíli, případně nemá již dostatečnou energii na vážnější zranění při průchodu cílem – a je tak vhodnější pro sebeobranu. Na toto střelivo, nazývané též „s řízenou deformací“, musí být vydána výjimka od Policie České republiky. Dále 62 % dotázaných nosí více různých zbraní, a tedy i ráží, které střídají (v průměru až čtyři různé zbraně).

Graf 20 Celoplášťové střelivo vs. střelivo s řízenou deformací, (zdroj: vlastní).

V této otázce mohli respondenti také uvést, zda nosí zmíněné střelivo s řízenou deformací, nebo klasické celoplášťové FMJ (full metal jacket). Pokud pomíneme náboje menšího výkonu, u kterých není riziko prostřelení cíle a ohrožení nezúčastněných osob vysoké (.22 LR, 6,35mm Br. A 7,65mm Br.), tak 32 % respondentů uvedlo, že střelivo s řízenou deformací nosí (Graf 20).

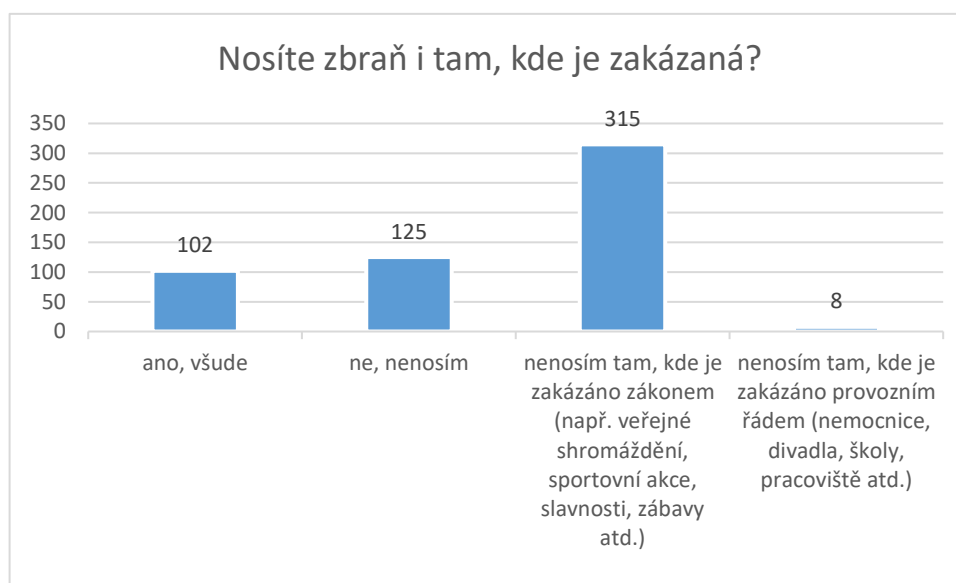

Graf 21 Místa se zákazem nošení, (zdroj: vlastní).

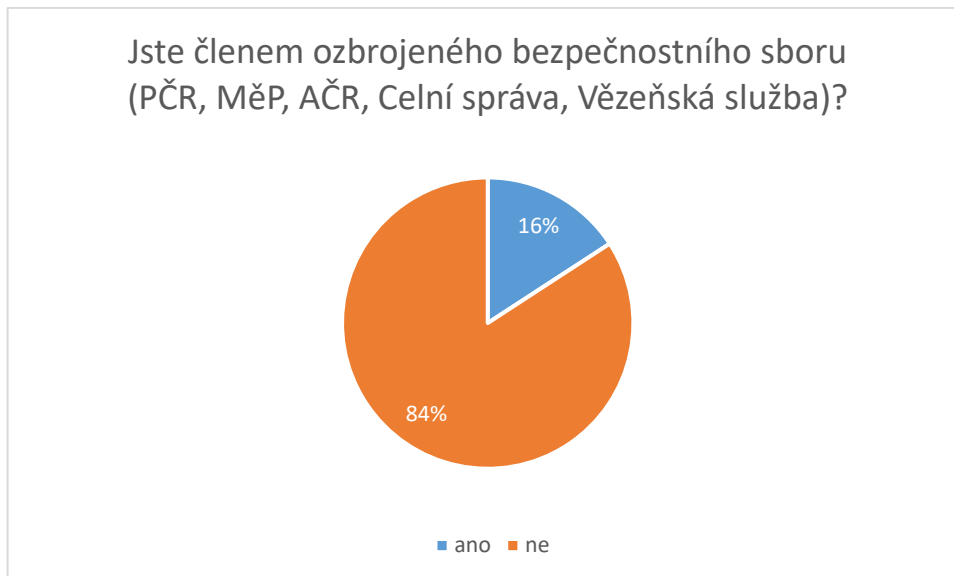
Čtrnáctá otázka se zaměřuje na kontroverzní téma, zda legální držitelé zbraní nosí zbraně i tam, kde jsou zakázané. Tento zákaz lze rozdělit na dvě roviny, místa, která jsou zakázaná

provozním řádem (vnášení zbraní do budov, jako jsou např. školy, nemocnice, úřady), ty však nemají širší oporu v zákoně, a místa, na která je zakázáno nosit zbraně již samotným zákonem o zbraních a střelivu (veřejná shromáždění, sportovní akce, slavnosti a zábavy). Celkem 81 % (448) respondentů uvedlo, že na tato místa zbraň nenosí, a 19 % (102) nosí (Graf 21 a Graf 22). Na tento fakt lze nahlížet z mnoha perspektiv. Lze se například domnívat, že tito respondenti si uvědomují riziko napadení nebo útoku, a tak i přes možný postih nosí zbraň i na místa, kde jsou zakázané. Dalšími důvody může být odlišný přístup k dodržování zákonů či prostě aktuální opomenutí, že na tato místa zbraň nelze nosit. Konkrétní důvody by lépe odhalilo další, ideálně kvalitativní šetření.

Avšak ze současných statistik lze jasně vyčíst, že velká většina útoků aktivních střelců se odehrává na místech, kde je nošení zbraní zakázáno. Tato skutečnost může hrát velmi významnou roli v chování držitelů zbraní a určování priorit při nošení zbraně.

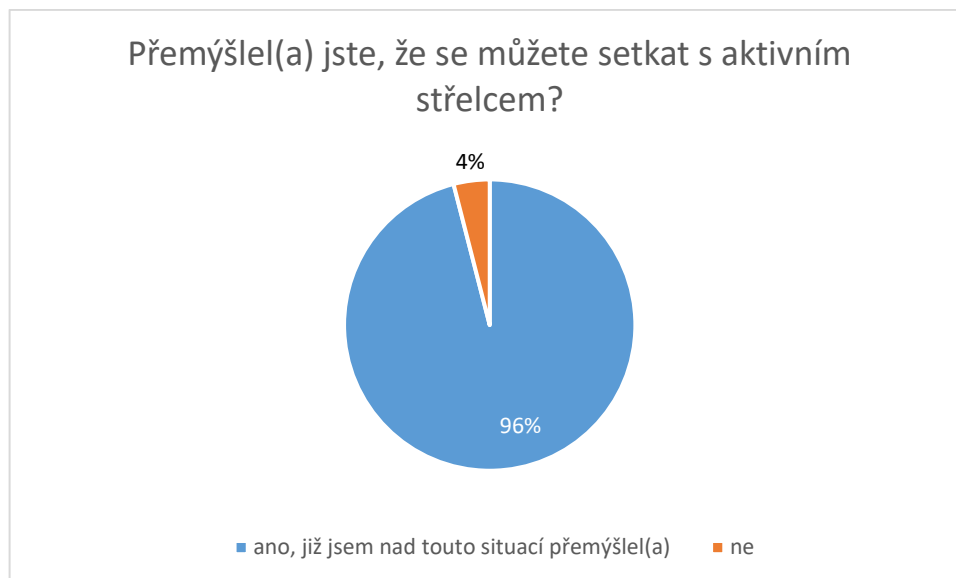

Graf 22 Místa se zákazem nošení 2, (zdroj: vlastní).

Graf 23 Ozbrojené sbory, (zdroj: vlastní).

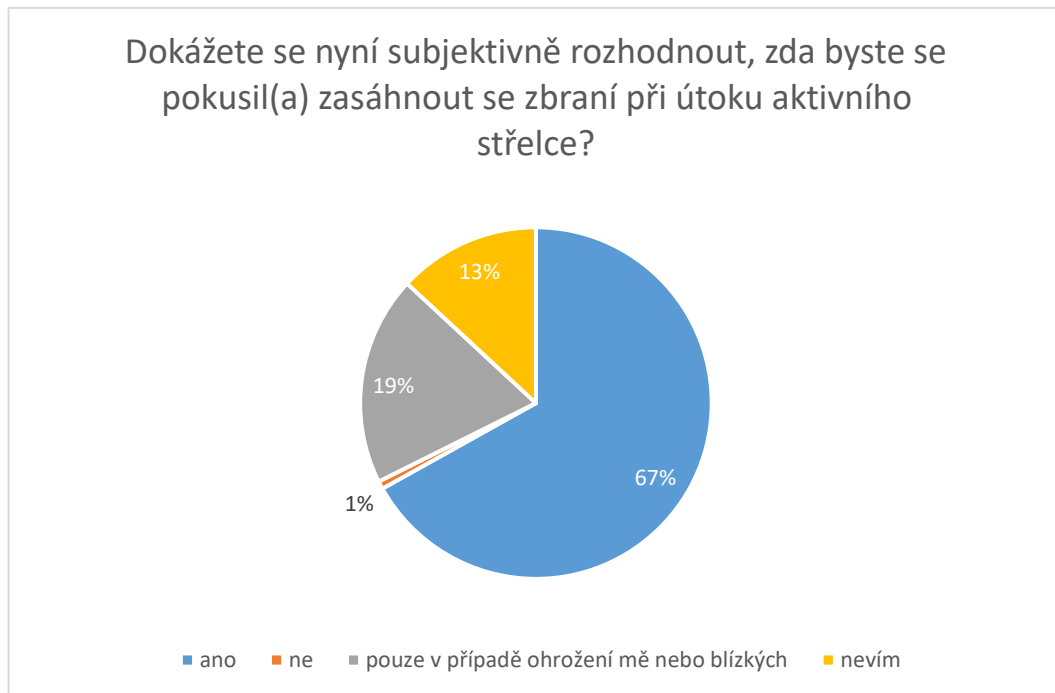
Další otázka byla zaměřena na respondenty, kteří jsou držiteli zbrojního průkazu sk. E a vykonávají službu u jednoho z bezpečnostních sborů České republiky, tedy na celkem 87 (16 %) respondentů. Do výběru byli zařazeni, protože v případě útoku aktivního střelce se stále nachází v roli civilisty. Na místě budou zaskočeni, bez potřebného vybavení, centrální koordinace atd. S největší pravděpodobností však absolvovali trénink zaměřený na ozbrojený střet, jsou tedy ve většině případů vycvičeni na tento druh mimořádné situace. Jsou také důležitým informačním zdrojem pro další otázky týkající se zásahu, tréninku a postojů (Graf 23).

Graf 24 Setkání s aktivním střelcem, (zdroj: vlastní).

Na šestnáctou otázku odpovědělo 96 % (528) respondentů, že již přemýšleli nad střetem s aktivním střelcem (Graf 24). Autor práce se domnívá, že takto vysoký počet je dán nedávným útokem na Filozofické fakultě v Praze. Tento dotazník vznikl začátkem prosince minulého roku spolu s otázkou „znáte nějaký případ útoku aktivního střelce v ČR nebo zahraničí“, ta však byla z dotazníku vyškrtuta, jelikož tak krátce po útoku ztrácela na významu. Původní hypotéza byla, že většina držitelů zbrojního průkazu sk. E se nad touto věcí nezamýšlela.

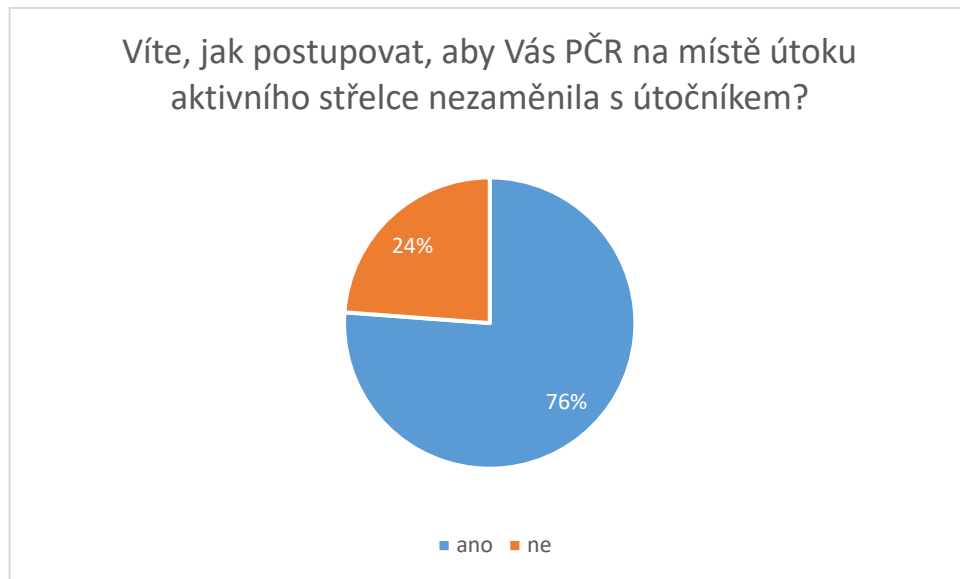
Dílčí cíl č. 3 – bylo zjištěno, že většina (96 %) respondentů již přemýšlela nad možností, že by se mohla setkat s aktivním střelcem.

Graf 25 Rozhodnutí zásahu, (zdroj: vlastní).

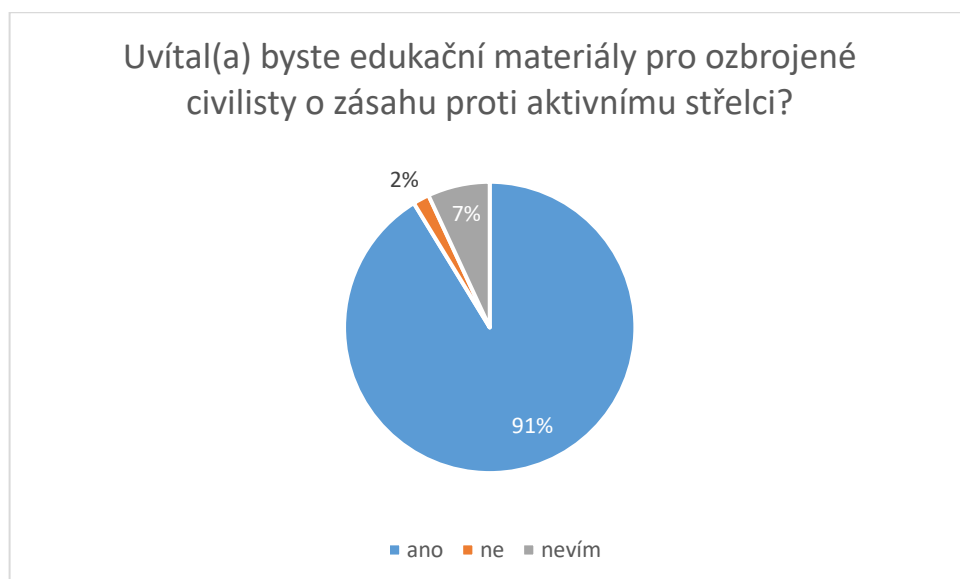
Sedmnáctá otázka byla zaměřena na subjektivní rozhodnutí, zda respondent přemýšlel nad tím, zda by zasáhl proti aktivnímu střelci. Tato otázka definuje spíše vnitřní rozhodnutí a postoj k zásahu, kdy 67 % (368) dotázaných odpovědělo, že by zasáhli (Graf 25). Autor práce předpokládá, že 19 % (106) dotázaných, kteří uvedli, že by zasáhli pouze v případě ohrožení jich samých nebo jejich blízkých, by zasáhlo pouze v situaci, kdy by jim hrozilo bezprostřední nebezpečí a neměli by šanci na útek. Z toho vyplývá, že předešlých 67 % je vnitřně přesvědčeno, že je nutné takový útok zastavit za každou cenu, tedy i za předpokladu, že nejsou útočníkem ohroženi a nasadili by proti němu vlastní život. V připomínkové části dotazníkového šetření (poslední otevřená otázka) respondenti opakovaně uváděli, že by zasáhli pouze tehdy, pokud by byli v místnosti, kde aktivní střelec útočí, ale pokud by byli např. na chodbě nebo opodál, volili by raději opuštění prostoru. Otázka není blíže specifikována, za jakých by to bylo podmínek, protože je předpoklad, že za špatných podmínek by nikdo nezasáhl. Zároveň bylo nutné tuto otázku maximálně zestručnit a ptát se zcela konkrétně. Hlubší pochopení vnitřních postojů a motivátorů či bariér k zásahu proti aktivnímu střelci by poskytlo kvalitativní šetření.

Obecný cíl č. 2 – dotazníkovým šetřením bylo zjištěno, že většina respondentů přemýšlela nad situací, zda by zasáhla proti aktivnímu střelci. Nadpoloviční většina z nich se subjektivně rozhodla, že by se pokusila proti němu zasáhnout.

Graf 26 Postup, (zdroj: vlastní).

Osmnáctou otázkou se autor respondentů ptá, zda ví, jak se zachovat, aby ho s útočníkem na místě nezaměnila policie. Z USA víme o dvou případech, kdy policie, která přijela na místo, zastřelila ozbrojeného civilistu poté, co aktivního střelce sám eliminoval. Z dotázaných 24 % (131 respondentů) uvedlo, že neví (Graf 26).

Graf 27 Edukační materiály, (zdroj: vlastní).

V poslední otázce jsou respondenti dotazováni, zda by uvítali edukační materiály ohledně zásahu proti aktivnímu střelci, kdy 91 % odpovědělo, že ano (Graf 27).

Obecný cíl č. 1 si kladl za cíl zjistit potenciální připravenost držitelů zbrojního průkazu sk. E na střet s aktivním útočníkem, jelikož se předpokládá, že majitelé této skupiny zbraň aktivně nosí pro svou obranu. Z dostupných informací vyplývá, že většina těchto držitelů se udržuje v dobré střelecké kondici, ať již pravidelnou návštěvou střelnice (69 % respondentů uvedlo, že minimálně 1x za měsíc navštíví střelnici) nebo počtem vystřelených nábojů při tréninku (57 % respondentů uvedlo, že ročně vystřelí minimálně 1 000 nábojů), a mají za sebou jeden nebo více kurzů zaměřených na sebeobranu se střelnou zbraní (74 % respondentů uvedlo, že prodělali jeden nebo více kurzů). Detailnější rozbor by přineslo kvalitativní šetření. Z psychologického hlediska nelze s jistotou předpokládat, jak se v krizové situaci člověk zachová, přesto lze na základě provedeného šetření říci, že majitelé zbraní, kteří nosí zbraň pro svou obranu, k dané problematice přistupují zodpovědně.

8 NÁVRH NA STANDARDIZOVANÝ POSTUP PRO OZBROJENÉ CIVILISTY PŘI ÚTOKU AKTIVNÍHO STŘELCE

Z dotazníkového šetření vyplývá, že 91 % respondentů by uvítalo nějakou formu edukačního materiálu pro případ, jak se zachovat při útoku aktivního střelce. V takové situaci však vždy bude nejdůležitějším aspektem výcvik zaměřený na taktický postup a střelbu v krizových situacích a na psychologickou a zdravotnickou přípravu, které žádný edukační materiál nenahradí. Jako doplnění k tomuto výcviku by však mohlo být použito krátké instruktážní video, jak se zachovat – podobně jako bylo na Útok aktivního střelce pro neozbrojené civilisty video PČR „Uteč, schovej se, bojuj“ se zaměřením na několik hlavních bodů; jak postupovat, jaká jsou úskalí a nebezpečí při takovém zásahu (více útočníků, ohrožení civilistů vlastní střelbou), informování policie o tom, že se legálně ozbrojená osoba nachází na místě, a jak postupovat po příjezdu policie. Scénář k edukačnímu videu je součástí příloh této práce. Hlavní body, tedy zásady, jak postupovat při útoku aktivního střelce, by byly obsaženy v tomto videu a jsou následující:

- Co nejrychleji zhodnoťte situaci,
- jednejte tak, aby vás lidé nepovažovali za dalšího útočníka, upozorněte na nebezpečí ostatní,
- ujistěte se, že útočník nemá komplice,
- neohrozte svou střelbou ostatní,
- jednejte v rámci podmínek nutné obrany,
- volejte tísňovou linku policie a sdělte jim situaci, že jste ozbrojen a na místě, popište, jak vypadáte a co máte na sobě,
- při příjezdu policie odložte zbraň a dejte ruce nad hlavu,
- spolupracujte s policií a dbejte jejich pokynů.

DISKUZE A ZÁVĚR

Bakalářská práce shrnuje držení zbraní v České republice a poznatky o problematice aktivního střelce z pohledu práva, psychologie i konkrétních kazuistik. Teoretická rešerše poskytla cenné informace nejen z tištěných či online zdrojů, ale rovněž z osobních konzultací s experty na danou problematiku – a pomohla ji ukotvit v širším kontextu. Limitem teoretické části může být nedostatek dohledaných zdrojů o psychologii aktivních střelců. Dohledané zdroje vychází z doby, kdy statistiky z USA ještě nebyly k dispozici. Z dnešního pohledu je známo, že z 456 případů mezi lety 2000–2022 bylo zadrženo a následně vyslycháno 200 aktivních střelců, kteří mohli poskytnout cenné informace o motivech, příčinách a důvodech svého jednání, avšak relevantní zdroje o jejich psychologických charakteristikách se autorovi práce nepovedlo dohledat. Dalším limitem teoretické části je nedostatek relevantních zdrojů o tuzemských kazuistikách na toto téma.

Provedený rozbor konkrétních případů přinesl zajímavé srovnání napříč útoky v České republice, ale i v USA. Z provedeného rozboru vyplývá, že velká část (v České republice 2 ze 3) útoků aktivních střelců se odehrává na místech, kde je nošení zbraně zakázáno legislativně či provozním řádem. Ze statistik zároveň vyplývá, že se zásahem ozbrojeného civilisty klesá počet obětí. Tato skutečnost však může být ovlivněna dalšími proměnnými, které by lépe odhalila hloubková analýza jednotlivých případů. Problematická jsou také užitá statistická data FBI, jejichž čísla v některých případech neodpovídají. Hlasy veřejnosti poukazují na riziko zvýšeného ohrožení osob při zásahu ozbrojeného civilisty při útoku aktivního střelce, avšak zmíněné statistiky tento trend nepotvrzují. Stěžejní je však adekvátní vyhodnocení situace tak, jak je například popisováno v experimentu HARD TASK po střelbě na Filozofické fakultě v Praze. Vždy záleží na konkrétní situaci, kde se nachází útočník, jakou má zbraň a kde se nachází ozbrojený civilista. Podmínky mohou být takové, že zásah ozbrojeného civilisty by buď postrádal smysl z hlediska vlastního ohrožení, nebo ještě hůře – ohrožení dalších osob. Stále však zůstává faktem, že ozbrojený civilista na místě útoku je jedním z mála lidí, kteří mohou útočníka s velkou mírou pravděpodobnosti zastavit.

Závěrečná část práce představila výsledky z dotazníkového šetření mezi komunitou držitelů zbrojních průkazů sk. E. Hlavní předností tohoto šetření je velký počet respondentů, kteří byli ochotni sdílet své názory a postoje. Z deskriptivního vyhodnocení vyšlo najevo, že převážná většina držitelů zbrojního průkazu sk. E – tedy potenciálních ozbrojených civilistů – již uvažovala o případném střetu s aktivním střelcem a byla by ochotna zakročít.

Pozitivní zprávou je, že tito držitelé v převážné většině absolvovali střelecký výcvik a pravidelně trénují střelbu na místech k tomu určených. Otázka k subjektivní ochotě zasáhnout proti aktivnímu střelci je velmi stručná a nezahrnuje další proměnné, které respondenti uváděli v poslední (doplňkové) otevřené otázce. Právě tato otázka by si zasloužila hlubší zkoumání pomocí kvalitativního šetření. Naopak čistě kvantitativním přístupem pomocí statistické analýzy by bylo možné odhalit potenciální korelace mezi připraveností střelců, osobními postoji a např. demografickými charakteristikami. Limitem dotazníkového šetření je, že při statistickém vyhodnocení výsledků byla zjištěna nesouhlasná čísla napříč otázkami. Jedná se však pouze o zanedbatelný počet vzhledem k počtu respondentů.

Celkově se jedná o velmi závažnou problematiku, která by zasloužila další šetření. Po nedávném útoku v Praze se tato problematika stává velice aktuální nejen mezi laickou a odbornou veřejností, ale tyto případy bývají mnohdy využívány i k politickým účelům, např. při snaze o odzbrojení obyvatelstva. Z dostupných zdrojů však vyplývá, že útoky jsou páchany i nelegálními zbraněmi, které při odzbrojení legálních držitelů nezmizí. V České republice je aktuálně 317 tisíc střelců a jejich počet stále roste. Okolo 260 tisíc z nich vlastní zbraň na obranu, tudíž by měli mít povědomí, jak se zachovat při případném útoku, ale samozřejmě není jejich povinností zasáhnout, ačkoliv právní ukotvení nutné obrany se zdá být v současné době k této problematice dostačující. V roce 2021 vešla v platnost novela Listiny základních práv a svobod, která výslovně zakotvuje právo bránit sebe nebo jiného se zbraní. Tím je však myšlena zbraň z hlediska trestního zákoníku, nikoli z hlediska zákona o zbraních.

Vzhledem k tomu, že stále stoupá počet držitelů zbraní a lze také předpokládat, že útoky aktivních střelců budou častější, bylo by ke zvážení zavedení kurzů pro držitele zbraní na eliminaci aktivního útočníka ze strany státu (policie) pro ty, kteří nechtějí vstoupit do SZS. Problém však může nastat v případě, že tyto kurzy absolvuje sám útočník, aby znal postupy proti aktivnímu střelci a připravil se ně (podobně jako střelec z fakulty prodělal komerční kurz taktických postupů čištění budov).

Jedním z důležitých aspektů je také samotný postoj médií. Ze zahraničí je známo mnoho případů, kdy se aktivní střelci inspirovali v předešlých útocích. A to zvláště tehdy, když média věnují značnou pozornost životu a motivu útočníka. V České republice je v posledních letech vidět výrazná změna oproti tomu trendu, kdy policie i vládní činitelé nesdělují konkrétní informace o útocích – a rovněž žádají média, aby tyto informace

zbytečně nemedializovala. Tento fenomén byl patrný při dohledávání zdrojů a informací k této práci. K případům, které se staly v USA, bylo dohledáno mnoho podrobných informací, zatímco k případům v ČR jen velmi málo. S ohledem na závažnost a rozsáhlost problematiky je nutné se tomuto tématu věnovat i nadále a v rámci multidisciplinárních přístupů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Active Shooter Incidents in the United States in 2014 and 2015, 2016. U.S. Department of Justice Federal Bureau of Investigation. Washington D.C.

Active Shooter Incidents in the United States in 2016 and 2017, 2018. U.S. Department of Justice Federal Bureau of Investigation, Washington D.C.

Active Shooter Incidents in the United States in 2018, 2019. U.S. Department of Justice Federal Bureau of Investigation, Washington D.C.

Active Shooter Incidents in the United States in 2019, 2020. U.S. Department of Justice Federal Bureau of Investigation, Washington D.C.

Active Shooter Incidents in the United States in 2020, 2021. U.S. Department of Justice Federal Bureau of Investigation, Washington D.C.

Active Shooter Incidents in the United States in 2021, 2022. U.S. Department of Justice Federal Bureau of Investigation, Washington D.C.

Active Shooter Incidents in the United States in 2022, 2023. U.S. Department of Justice Federal Bureau of Investigation, Washington D.C.

ANDERSON, James a SLEVIN, Colleen. Former student guilty of murder in Colorado school shooting. Online. *AP News*. Roč. 2019. Dostupné z: <https://apnews.com/article/co-state-wire-colorado-school-shootings-shootings-48357d70e87c105e0fa774693843251e>. [cit. 2024-04-16].

ASOCIACE SPORTOVNÍ DYNAMICKÉ STŘELBY ČR, 2024. *Co je IPSC*. Online. Dostupné z: <http://www.asdscr.cz/index.php/co-je-dynamicka-strelba/co-je-ipsc/>. [cit. 2024-04-16].

ASOCIACE SPORTOVNÍ DYNAMICKÉ STŘELBY ČESKÉ REPUBLIKY, 2024. *Co je IPSC?* Online. Dostupné z: <https://ipsc.cz/index.php/co-je-ipsc/co-je-ipsc-article>. [cit. 2024-04-16].

A Study of Active Shooter Incidents in the United States Between 2000 and 2013, 2013. U.S. Department of Justice Federal Bureau of Investigation. Washington D.C.

BELLISLE, Martha. STEM school security guard not charged for gun at school. Online. *Sentinel*. Dostupné z: <https://sentinelcolorado.com/metro/stem-school-security-guard-not-charged-for-gun-at-school/>. [cit. 2024-04-16].

BONTA, James a ANDREWS, Donald Arthur, 2023. *The Psychology of Criminal Conduct*. 7. New York: Routledge. ISBN 9781003292128.

BRUNN, Miloslav, 2022. Programy střelecké přípravy. Online. *LEX Sdružení na ochranu práv majitelů zbraní*. Dostupné z: <https://gunlex.cz/zbrane-a-legislativa/legislativa/4059-programy-strelecke-pripravy>. [cit. 2024-04-16].

CAMPBELL, Dave, 2021. The 9mm Luger Cartridge: History and Performance. Online. NATIONAL RIFLE ASSOCIATION. *NRA American rifleman*. Dostupné z: <https://www.americanrifleman.org/content/the-9mm-luger-cartridge-history-and-performance/>. [cit. 2024-04-16].

CBS NEWS, 2020. *No Jail Time For STEM School Security Guard Shamson Sundara Who Shot 2 Students While Responding To Shooting*. Online. Dostupné z: <https://www.cbsnews.com/colorado/news/shamson-sundara-no-jail-stem-school-security-guard-shot-student/>. [cit. 2024-04-21].

CERQUEIROVÁ, Andrea, 2023. Minuta po minutě: Jak postupovala policie při střelbě na fakultě. Ukázala video. Online. *Deník.cz*. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/policie-minuty-fakulta-strelec.html. [cit. 2024-04-16].

CLAY, Nolan, 2024. Oklahoma County DA clears two civilians who "neutralized" Louie's shooter. Online. *The Oklahoman*. Dostupné z: <https://eu.oklahoman.com/story/news/columns/2018/06/18/oklahoma-county-da-clears-two-civilians-who-neutralized-louies-shooter/60518194007/>. [cit. 2024-04-16].

Cost of bravery: Vegas Bystender died trying to stop rampage, 2024. Online. *NBC news*. Dostupné z: <https://www.nbcnews.com/storyline/vegas-cop-killers/cost-bravery-vegas-bystander-died-trying-stop-rampage-n127361>. [cit. 2024-04-16].

CRON, Matthew; RATHOD, Siddhartha; AZMOUDEH, Omeed a WHITNEY, Whitney. COMPLAINT AND JURY DEMAND: THE ESTATE OF JOHN HURLEY. Online. In: . Dostupné z: <https://www.courthousenews.com/wp-content/uploads/2022/06/Hurley-v-Arvada-police-shooting-civil-lawsuit.pdf>. [cit. 2024-04-16].

ČASOVÁ OSA: 7:19 První Oznámení o Střelbě, Za Tři Minuty Dorazili Policisté, 2019. Online. *ČT 24*. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3001085-719-prvni-oznameni-o-strelbe-za-tri-minuty-dorazili-policiste>. [cit. 2024-04-16].

Činnost služby pro zbraně a bezpečnostní materiál za rok 2023, 2024. Online. *Policie ČR*. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/cinnost-sluzby-pro-zbrane-a-bezpecnostni-material-za-rok-2023.aspx>. [cit. 2024-04-16].

ČERNÝ, Pavel a GOETZ, Michal, 2004. *Manuál obranné střelby*. Praha: Grada. ISBN 80-247-0739-X.

ČESKÁ REPUBLIKA, 1995. Zákon č. 288/1995 Sb. Zákon o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních). In: *Zákony pro lidi [online]*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-288>. [cit. 2024-04-16].

ČESKÁ REPUBLIKA, 2021. Zákon č.13/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní a střeliva, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. [cit. 2024-04-16].

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA, 1949. Zákon č. 162/1949 Sb. Zákon o zbraních a střelivu. In: *Zákony pro lidi [online]*. In: *Zákony pro lidi [online]*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1949-162>. [cit. 2024-04-16].

ČESKOSLOVENSKÁ SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA, 1962. Nařízení ministerstva vnitra: čl. 4 směrnice o střelných zbraních a střelivu ze dne 27. června 1962. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/narizeni-mv-c-34-1962.aspx>. [cit. 2024-04-16].

ČESKOSLOVENSKÁ SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA, 1983. Zákon č. 147/1983 Sb. Zákon o zbraních a střelivu. In: *Zákony pro lidi [online]*. In: *Zákony pro lidi [online]*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1983-147>. [cit. 2024-04-16].

ČÍRTKOVÁ, Ludmila, 2004. *Forenzní psychologie*. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 80-864-7386-4.

GAWRON, Tomáš, 2018. *Čestná zmínka: Bryan Whittle & Juan Carlos Nazario (zastavení pachatele útoku v restauraci v Oklahoma City)*. Online. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2018/05/29/cestna-zminka-bryan-whittle-juan-carlos-nazario/>. [cit. 2024-04-16].

FIREARMS OWNER AGAINST CRIME. *All 50 states now allow you to carry a concealed handgun in restaurants that serve alcohol*. Online. Dostupné z: <https://foac-pac.org/All-50->

[States-Now-Allow-You-To-Carry-A-Concealed-Handgun-In-Restaurants-That-Serve-Alcohol/Defense-Story/2800](#). [cit. 2024-04-16].

FEDERAL EMERGENCY MANAGEMENT AGENCY, 2017. IS 907 *Active Shooter: What You Can Do*. 1. CreatSpace Independent Publishing Platform. ISBN 1979877785.

FOX NEWS, 2005. *Texas Gunman Killed After Shooting 2 Dead*. Online. Dostupné z: <https://www.foxnews.com/story/texas-gunman-killed-after-shooting-2-dead>. [cit. 2024-04-16].

FRANCEK, Jindřich, 2006. *24.10.1517 - Svatováclavská smlouva: urození versus neurození*. Dny, které tvořily české dějiny. Praha: Havran. ISBN 80-865-1567-2.

GRMOLENSKÝ, Jan, vedoucí odboru pořádkové služby Policie České republiky Olomouckého kraje [ústní sdělení]. Olomouc, 2.4.2024.

HAYES, Christial, 2024. Armed citizen who shot Oklahoma gunman told worried crowd, 'I'm here to help'. Online. *USA Today news*. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/news/2018/05/25/armed-oklahoma-juan-carlos-nazario-restaurant-gunman/645607002/>. [cit. 2024-04-16].

CHARVÁT, Zdeněk, 2023. ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z EXPERTNÍHO POKUSU. Online. *HARD TASK*. Dostupné z: <https://www.hardtask.cz/cze/udalosti/novinky/zaverecna-zprava-z-expertniho-pokusu>. [cit. 2024-04-16].

KALOUSEK, Štěpán, 2009. *Právní úprava držení zbraní v 18. a 19. století*. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita.

KARÁSEK, David; JEDLIČKA, Miroslav; ŠULC, Viktorín; TERYNGEL, Jiří a TETŘEV, Jan, 2016. *Střelecká revue, Braňte se! Skutečné případy a jejich právní posouzení: Co byste měli vědět o nutné obraně*.

Katalog typových činností IZS: Amok - útok aktivního střelce STČ 14/IZS, 2014. Praha: MV-Generální ředitelství HZS ČR.

KOBIN, Billy, 2024. Man who challenged Kroger shooting suspect says 'I cherish every day'. Online. *Courier Journal*. Dostupné z: <https://eu.courier-journal.com/story/news/crime/2018/11/01/man-who-shot-back-kroger-shooting-suspect-protecting-wife/1839074002/>. [cit. 2024-04-16].

KOFROŇOVÁ, Johana; VOJÍŘ, Aleš a KROPÁČEK, Jiří, 2024. Mezi Čechy je už milion zbraní a stále přibývají. Data ukazují, jaké jsou nejčastější. Online. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/datavize/zbrane-grafika/r~356f1aeaafc011ee9ae20cc47ab5f122/>. [cit. 2024-04-17].

KRATINOVÁ, Andrea a HLAVÁČOVÁ, Veronika, 2015. Střelec z Uherského Brodu se měl podrobit nové prohlídce kvůli zbrojnímu pasu. Online. *IRozhlas*. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/strelec-z-uherskeho-brodu-se-mel-podrobit-nove-prohlidce-kvuli-zbrojnimu-pasu-201502261756_lkrejcarova. [cit. 2024-04-16].

KREUZ, Petr a MARTINOVSKÝ, Ivan, 2007. *Vladislavské zřízení zemské a navazující prameny*. Praha: Scriptorium. ISBN 978-80-86197-91-3.

Kroger Shooter Sentenced to Life in Prison for Hate Crime Murders, 2021. Online. *Office of Public Affairs U.S. Department of Justice*. Dostupné z: <https://www.justice.gov/opa/pr/kroger-shooter-sentenced-life-prison-hate-crime-murders>. [cit. 2024-04-16].

Kroger shooting suspect apparently sought access to mostly black church before slayings, 2018. Online. *CBS news*. Dostupné z: <https://www.cbsnews.com/news/kroger-shooting-suspect-gregory-bush-apparently-sought-access-to-mostly-black-church-before-slayings/>. [cit. 2024-04-16].

MATOUŠKOVÁ, Ingrid, 2013. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Psyché (Grada). Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4580-0.

MAZANCOVÁ, Hana, 2017. Video Utíkej, schovej se, bojůj není jako americká verze. Češi se s ním musí ztotožnit, říká spoluautor. Online. *IRozhlas*. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/video-utikej-schovej-se-bojuj-neni-jako-americka-verze-cesi-se-s-nim-musi-1706100930_ako. [cit. 2024-04-16].

MCGLADE, Caitlin, 2024. Past crimes likely didn't bar Kroger shooting suspect from owning gun. Online. *Courier Journal*. Dostupné z: <https://eu.courier-journal.com/story/news/2018/10/27/kroger-shooting-suspect-gregory-bush-gun-ownership-likely-legal/1776716002/>. [cit. 2024-04-16].

NAŘÍZENÍ ZE DNE 1.8.1939 O DRŽENÍ ZBRANÍ V ÚZEMÍ PROTEKTORÁTU ČECHY A MORAVA, 1939. Online. *Epravo.cz*. Dostupné

z: <https://www.epravo.cz/vyhledavani-aspi/?Id=7549&Section=1&IdPara=1&ParaC=2>.

[cit. 2024-04-16].

NEŠPOR, Zdeněk, 2017. *Sociologická encyklopedie*. Online. Dostupné

z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Samov%C3%BDb%C4%9Br>. [cit. 2024-04-16].

One-on-one with the attorney for Eli Dicken: Extended Interview. Online. In: . WTHR News. Dostupné

z: https://www.youtube.com/watch?v=r2W_6D4WQL8&ab_channel=WTHR. [cit. 2024-04-16].

Online: Policisté zasahovali kvůli nahlášenému granátu. Šlo o maketu, 2023.

Online. *Seznam zprávy*. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-strelba-ve-filozoficke-fakulte-zustali-mrtvi-a-desitky-zranenych-242281>. [cit. 2024-04-16].

PAUL, Jesse, 2019. STEM School guard who accidentally shot student while trying to stop

May attack wasn't supposed to be armed. Online. *The Colorado Sun*. Dostupné

z: <https://coloradosun.com/2019/08/27/stem-school-shooting-security-guard-armed-policy/>. [cit. 2024-04-16].

PERDOCH, Jaroslav, 2020. Rok po tragédii: Proč zabíjel ostravský vrah? Rekonstrukce

Deníku krok po kroku. Online. *Deník.cz*. Dostupné

z: https://www.denik.cz/z_domova/smutne-vyroci-strelba-fno-nemocnice-ostava-rok-pote-casova-osa202012.html. [cit. 2024-04-16].

PEŠ, Václav, 2020. *PRÁVNÍ ÚPRAVA DRŽENÍ A NOŠENÍ ZBRANÍ V HISTORICKÉM VÝVOJI*. Rigorózní práce. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni.

POKORNÝ, Jan. Intervence aktivního (šíleného) střelce: Oddělení psychologických služeb

KŘP Kraje Vysočina. Online. In: . Dostupné

z: https://www.unob.cz/fvz/struktura/k309/Documents/aktivni%20strelce_hradec_izs_2013.pdf. [cit. 2024-04-16].

Policie ČR, 2020. *Pokyn policejního prezidenta č.130/2020: O zajišťování vnitřního*

pořádku a bezpečnosti ze dne 10. června 2020. Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky.

Policie ČR, 2009. *Závazný pokyn policejního prezidenta č.4/2009: O provádění služební*

přípravy příslušníků Policie České republiky. Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky.

Sněmovna schválila nový zákon o zbraních, zachovává právo vlastnit zbraň, 2024. Online. ČTK. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/2470959>. [cit. 2024-04-16].

SEÑOR ONION'S ARCHIVES, 2023. *Tyler Courthouse Shooting Of 2005*. Online. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=5dmgUpBeMgs&ab_channel=Se%C3%B1orOnion%E2%80%99sArchives. [cit. 2024-04-16].

SLEPECKÝ, Jaroslav, 2019. *Bezpečnostní prostředí v Evropě - radikalizace, terorismus a ochrana obyvatelstva*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú. ISBN 978-80-7556-053-7.

SPAAIJ, Ramón, 2010. *The Enigma of Lone Wolf Terrorism: An Assessment*. *Studies in Conflict & Terrorism*. Taylor & Francis Group. ISSN 1057-610X.

TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK POJMŮ Z OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ, OCHRANY OBYVATELSTVA, ENVIRONMENTÁLNÍ BEZPEČNOSTI A PLÁNOVÁNÍ OBRANY STÁTU, 2016. Praha. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY ODBOR BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY A PREVENCE KRIMINALIT.

TEXAS LEGISLATURE ONLINE, 2005. *R E S O L U T I O N H.R. No. 740*. Online. Dostupné z: <https://capitol.texas.gov/tlodocs/79R/billtext/html/HR00740F.htm>. [cit. 2024-04-16].

THORKILDSEN, Zoë; SHULTZ, Ashley; WOODMANSEE, Thomas a TRACY, Drew, 2016. LAS VEGAS AFTER-ACTION ASSESSMENT: Lessons Learned from the Las Vegas Metropolitan Police Department's Ambush Incident. Online. In: . U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE OFFICE OF COMMUNITY ORIENTED POLICING SERVICES. Dostupné z: <https://portal.cops.usdoj.gov/resourcecenter/RIC/Publications/cops-w0798-pub.pdf>. [cit. 2024-04-16].

Three Killed, Including Gunman In Smith County Courthouse Shoot-out In Tyler, 2005. Online. *KLTV news*. Dostupné z: <https://www.kltv.com/story/2994393/three-killed-including-gunman-in-smith-county-courthouse-shoot-out-in-tyler/>. [cit. 2024-04-16].

TRIGGER SERVICE, 2015. *Lidová obranná střelba LOS - co to je?* Online. Dostupné z: <https://www.triggersevice.cz/blog/lidova-obranna-strelba-los-co-to-je/>. [cit. 2024-04-16].

Tyler courthouse shooting, 2024. Online. *Academic accelerator*. Dostupné z: <https://academic-accelerator.com/encyclopedia/tyler-courthouse-shooting>. [cit. 2024-04-16].

USCCA, 2021. *Alaska Concealed Carry Reciprocity Map & Gun Laws*. Online. Dostupné z: https://www.usconcealedcarry.com/resources/cw_reciprocity_map/ak-gun-laws/. [cit. 2024-04-16].

Video shows Prague gunman shooting from varsity balcony, 2023. Online. In: . NST Online. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=Zr5VgKppa0Q&ab_channel=NSTOnline. [cit. 2024-04-16].

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI NKÚ ZA ROK 2023, 2024. Online. Roč. 2023. Praha. Dostupné z: Česká republika Nejvyšší kontrolní úřad, <https://www.nku.cz/assets/publikace-a-dokumenty/vyrocní-zprava/vyrocní-zprava-nku-2023.pdf>. [cit. 2024-04-16].

WAGNER, Eduard, 1956. *Kroje, zbroj a zbraně doby předhusitské a husitské*. Praha: Naše vojsko.

WISEVOTER, 2024. *Open Carry States*. Online. Dostupné z: <https://wisevoter.com/state-rankings/open-carry-states/>. [cit. 2024-04-17].

Zbraně podléhající zákonu o zbraních a podmínky jejich nabývání a držení, 2021. Online. *Ministerstvo vnitra České republiky*. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zbrane-podlehajici-zakonu-o-zbranich-a-podminky-jejich-nabyvani-a-drzeni.aspx>. [cit. 2024-04-16].

ZACHAROVÁ, Eva. *Základy vývojové psychologie*. Online. Ostravská univerzita v Ostravě. ISBN 978-80-7464-220-3. Dostupné z: <https://projekty.osu.cz/svp/opory/lf-zacharova-zaklady-vyvojove-psychologie.pdf>. [cit. 2024-04-26].

ZELENKA, Jakub, 2015. Hlídka měla střelce v Brodě zastavit, ne se stáhnout, tvrdí manuál pro policisty. Online. *Lidovky.cz*. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/manual-pro-policisty-radi-jak-zasahnout-proti-strelci.A150311_160845_ln_domov_jzl. [cit. 2024-04-16].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR – Armáda České republiky

FBI – Federal bureau of Investigation

FMJ – full metal jacket

FN – Fakultní nemocnice

IPSC – International Practical Shooting Confederation

IZS – Integrovaný záchranný sbor

JHP – jacket hollow point

KSČ – Komunistická strana Československa

LOS – Lidová obranná střelba

MěP – Městská policie

NKÚ – Národní kontrolní úřad

PČR – Policie České republiky

PO – Požární ochrana

SaP – síly a prostředky

STČ – Společná typová činnost

SZS – Stanovená záloha státu

USA – United States of America

ZP – zbrojní průkaz

ZZS – Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Počet útoků v USA 2000–2022	48
Graf 2 Počet obětí	49
Graf 3 Místa útoku	49
Graf 4 Ukončení útoku	50
Graf 5 Zbraně použité k útoku	51
Graf 6 Vlastnictví zbraně pro osobní ochranu	55
Graf 7 Pohlaví	56
Graf 8 Věk	56
Graf 9 Vzdělání	57
Graf 10 Bydliště	58
Graf 11 Absolvování kurzu	58
Graf 12 Absolvování kurzu 2	59
Graf 13 Trénink střelby	59
Graf 14 Četnost návštěvy střelnice	60
Graf 15 Počet vystřelených nábojů	61
Graf 16 Počet vystřelených nábojů – bezpečnostní sbory	62
Graf 17 Četnost nošení zbraně	62
Graf 18 Počet nošených nábojů	63
Graf 19 Ráže nošené zbraně	64
Graf 20 Celoplášťové střelivo vs. střelivo s řízenou deformací	65
Graf 21 Místa se zákazem nošení	65
Graf 22 Místa se zákazem nošení 2	66
Graf 23 Ozbrojené sbory	67
Graf 24 Setkání s aktivním střelcem	68
Graf 25 Rozhodnutí zásahu	69
Graf 26 Postup	70
Graf 27 Edukační materiály	70

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Případy útoků aktivních střelců v České republice.....	39
Tabulka 2 Vybrané případy útoků aktivních střelců v USA.....	46
Tabulka 3 Zásahy ozbrojených civilistů proti aktivním střelcům.....	88

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Tabulka 32 případů, kdy ozbrojený civilista v USA mezi lety 2000–2022 dle statistických ročenek FBI zasáhl proti aktivnímu střelci

Příloha P II: Dotazníkové šetření

Příloha P III: Scénář k instruktážnímu videu

8.1 PŘÍLOHA P I: Tabulka 32 případů, kdy ozbrojený civilista v USA mezi lety 2000-2022 dle Statistických ročenek FBI zasáhl proti aktivnímu střelci

Tabulka 3 Zásahy ozbrojených civilistů proti aktivním střelcům

Místo a datum útoku	Zbraň útočníka	Počet mrtvých	Počet zraněných	Držitel zbraně	Ukončení zásahu
Škola, 5.3.2001 Santee, California	Krátká zbraň	2	13	Policista mimo službu	Pachatel zadržen
Letiště, 4.7.2002 Los Angeles, California	2 krátké zbraně	2	3	Ozbrojená ochranka	Pachatel zastřelen
Obchod, 12.2.2007 Salt Lake City, Utah	Brokovnice a krátká zbraň	5	4	Policista mimo službu	Pachatel zastřelen po příjezdu policie
Církevní instituce a kostel, 9.12.2007 Arvada a Colorado Spring, Colorado	Dlouhá zbraň a 2 krátké zbraně	2 + 2	2 + 3	Ozbrojená ochranka	Pachatel spáchal sebevraždu po postřelení
Restaurace, 25.5.2008 Winnemucca, Nevada	Krátká zbraň	2	2	Ozbrojený civilista	Pachatel zastřelen
Vládní budova, 10.6.2009 Washington D.C.	Dlouhá zbraň	1	0	Ozbrojená ochranka	Pachatel postřelen a zadržen

Místo a datum útoku	Zbraň útočníka	Počet mrtvých	Počet zraněných	Držitel zbraně	Ukončení zásahu
Škola, 14.12.2010 Panama City, Florida	Krátká zbraň	0	0	Ozbrojená ochranka	Pachatel spáchal sebevraždu
Obchod, 27.5.2010 New York Mills, New York	Krátká zbraň	0	1	Policista mimo službu	Pachatel zastřelen
Škola, 12.5.2013 Christiansburg, Virgina	Brokovnice	0	2	Ozbrojená ochranka mimo službu	Pachatel zadržen
Zdravotnické zařízení, 24.7.2014 Darby, Pennsylvania	Krátká zbraň	1	1	Ozbrojený civilista (doktor)	Pachatel postřelen, zadržen policíí
Obytná čtvrť, 22.11.2014 Tallahassee, Florida	Krátká zbraň	1	1	Policista mimo službu	Pachatel zastřelen
Obchod, 8.6.2014 Las Vegas, Nevada	Krátká zbraň + Krátká zbraň	3	0	Ozbrojený civilista (zastřelen komplicem pachatele)	Jeden pachatel zastřelen komplicem, druhý spáchal sebevraždu

Místo a datum útoku	Zbraň útočníka	Počet mrtvých	Počet zraněných	Držitel zbraně	Ukončení zásahu
Ulice, 19.4.2015 Chicago, Illinois	Krátká zbraň	0	0	Ozbrojený civilista	Pachatel zadržen do příjezdu policie
Ulice, 29.5.2016 Houston, Texas	Dlouhá a krátká zbraň	1	6	Ozbrojený civilista (postřelen pachatelem)	Pachatel zastřelen policií
Škola, 28.9.2016 Townville, South Carolina	Krátká zbraň	2	3	Ozbrojený civilista (hasič)	Pachatel zadržen do příjezdu policie
Kostel, 24.9.2017 Antion, Tennessee	2 krátké zbraně	1	7	Ozbrojený civilista	Pachatel zadržen do příjezdu policie
Kostel, 5.11.2017 Sutherland Springs, Texas	Dlouhá zbraň	26	20	Ozbrojený civilista	Pachatel spáchal sebevraždu
Obchod, 17.11.2017 Rockledge, Florida	Krátká zbraň	1	1	2 ozbrojení civilisté	Pachatel postřelen a zadržen do příjezdu policie

Místo a datum útoku	Zbraň útočníka	Počet mrtvých	Počet zraněných	Držitel zbraně	Ukončení zásahu
Restaurace, 24.5.2018 Oklahoma City, Oklahoma	Krátká zbraň	0	4	2 ozbrojení civilisté	Pachatel zastřelen
Obchod, 24.10.2018 Jeffersontown, Kentucky	Krátká zbraň	2	0	2 ozbrojení civilisté	Pachatel zahnán na útěk a byl zadržen policií
Škola, 7.5.2019 Highlands Ranch, Colorado	Dlouhá a krátká zbraň + Dlouhá a 2 krátké zbraně	1	8 *(z toho 2 studenti zraněni ochrankou)	Ozbrojená ochranka	Jeden pachatel odzbrojen studenty, druhý pachatel odzbrojen ochrankou
Kostel, 29.12.2019 White Settlement, Texas	Brokovnice	2	2	6 ozbrojených civilistů (1 zastřelen pachatelem)	Pachatel zastřelen
Restaurace, 19.1.2020 Kansas City, Missouri	2 krátké zbraně	1	16	Ozbrojená ochranka	Pachatel zastřelen

Místo a datum útoku	Zbraň útočníka	Počet mrtvých	Počet zraněných	Držitel zbraně	Ukončení zásahu
Obchod, 27.3.2020 Tulsa, Oklahoma	Krátká zbraň	0	0	Ozbrojená ochranka	Pachatel zastřelen
Veřejné prostranství, 1.8.2020 National Forest in Challis, Idaho	Krátká zbraň	0	0	Policista mimo službu	Pachatel zastřelen
Obchod, 20.2.2021 Mateireie, Louisiana	Krátká zbraň	2	2	Ozbrojený civilista	Pachatel zastřelen
Vládní budova, 6.4.2021 Frederick, Maryland	Dlouhá a krátká zbraň	0	2	Ozbrojená ochranka	Pachatel zastřelen
Obytná čtvrť, 15.5.2021 Forth Smith, Arkansas	Dlouhá zbraň	1	0	Ozbrojený civilista	Pachatel zastřelen
Ulice, 21.6.2021 Arvada, Colorado	Brokovnice a dlouhá zbraň	1	0	Ozbrojený civilista (zastřelen policí)	Pachatel zastřelen

Místo a datum útoku	Zbraň útočníka	Počet mrtvých	Počet zraněných	Držitel zbraně	Ukončení zásahu
Továrna, 21.10.2021 Superior, Nebraska	Krátká zbraň	2	1	Ozbrojený civilista	Pachatel zastřelen
Obchod, 14.5.2022 Buffalo, New York	Dlouhá zbraň	10	3	Ozbrojená ochranka (zastřelen pachatelem)	Pachatel zadržen policií
Veřejné prostranství, 25.5.2022 Charleston, West Virginia	Dlouhá zbraň	0	0	Ozbrojený civilista	Pachatel zastřelen
Obchod, 17.6.2022 Greenwood, Indiana	Dlouhá zbraň	3	2	Ozbrojený civilista	Pachatel zastřelen

8.2 PŘÍLOHA P II: Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření – aktivní střelec

Vážená respondentko, vážený respondent,

děkuji za Váš zájem o vyplnění dotazníkového šetření k bakalářské práci. Jmenuji se Jakub Obšil a jsem studentem 3. ročníku Fakulty logistiky a krizového řízení na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, obor Ochrana obyvatelstva. Téma mé závěrečné práce se věnuje problematice role ozbrojeného civilisty při útoku aktivního střelce. V rámci kvantitativního šetření Vás prosím o vyplnění následujícího anonymního dotazníku, který mapuje subjektivní postoje držitelů zbrojního průkazu k potenciální připravenosti na útok aktivního střelce.

Tento dotazník je zcela anonymní a je určen pouze pro držitele/držitelky platného zbrojního průkazu sk. E.

Děkuji za vyplnění a v případě dotazů mě kontaktujte na e-mailu: j_obsil@utb.cz

1. Jste držitelem zbrojního průkazu sk. E?
  - Ano
  - Ne

2. Vlastníte zbraň pro osobní ochranu?
  - Ano
  - Ne

3. Jaké je Vaše pohlaví?
  - Muž
  - Žena

4. Jaký je Váš věk?
  - 21-30 let
  - 31-45 let
  - 46-65 let
  - 65 let a více

5. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
  - Základní
  - Střední s výučním listem
  - Střední s maturitou
  - Vysokoškolské

6. Jaká je velikost Vašeho bydliště?
  - Do 500 obyvatel
  - 500-5000 obyvatel
  - 5000-100000 obyvatel
  - 100000 a více obyvatel

7. Absolvoval(a) jste kurz zaměřený na obrannou střelbu?

- Ano
- Ne
- Jen soutěže IPSC, LOS atd.
- Kurz stanovené zálohy státu
- V rámci zaměstnání
- Jiná...

8. Trénujete na střelnici mířenou nebo tzv. akční střelbu?

- Netrénuji
- Pouze mířenou
- Pouze akční
- Akční i mířenou

9. Jak často navštěvuje střelnici?

- Nenavštěvuji
- Méně než 1x měsíčně
- 1x měsíčně
- 2x a více měsíčně
- Zcela nepravidelně

10. Kolik nábojů průměrně vystřelíte?

- Méně než 50 ks ročně
- Méně než 500 ks ročně
- Méně než 1000 ks ročně
- Více než 1000 ks ročně

11. Jak často nosíte zbraň?

- Nenosím
- Jen při cestě na střelnici
- Příležitostně
- Většinu času ano

12. Kolik u sebe nosíte nábojů?

- Méně než 8 ks
- Méně než 15 ks
- Méně než 30 ks
- Více než 30 ks

13. V jaké ráži nosíte zbraň?

- .22 LR
- 7,65 mm Browning
- 9 mm Browning

- 9 mm Luger
- .40 S&W
- .45 ACP
- .38 Special
- .357 Magnum
- + střely s řízenou deformací (JHP a jiné)
- Jiná ...

14. Nosíte i tam, kde je zakázána?

- Ano, všude
- Ne, nenosím
- Nenosím tam, kde je zakázáno zákonem (např. veřejné shromáždění, slavnosti, sportovní akce a zábavy)
- Nenosím tam, kde je zakázáno provozním řádem (např. nemocnice, divadlo, školy, pracoviště a jiné)

15. Jste členem ozbrojeného bezpečnostního sboru? (PČR, MěP, AČR, Celní správa, Vězeňská služba)?

- Ano
- Ne

16. Přemýšlel(a) jste, že se můžete setkat s aktivním střelcem?

- Ano, již jsem nad touto situací přemýšlel(a)
- Ne

17. Dokážete se nyní subjektivně rozhodnout, zda byste se pokusil(a) zasáhnout se zbraní při útoku aktivního střelce?

- Ano
- Pouze v případě ohrožení mě nebo blízkých
- Ne
- Nevím

18. Víte, jak postupovat, aby Vás PČR na místě útoku aktivního střelce nezaměnila s útočníkem?

- Ano
- Ne

19. Uvítal(a) byste edukační materiály pro ozbrojené civilisty o zásahu proti aktivnímu střelci?

- Ano
- Ne
- Nevím

20. Máte nějakou připomínku či komentář?

- Text dlouhé odpovědi...

8.3 PŘÍLOHA P III: Scénář k instruktážnímu videu

Cílová skupina edukačního videa: držitelé zbrojních průkazů, zejména sk. E

Kanály šíření: Komerční sebeobrané kurzy se zbraní, internetový portál YouTube, sociální sítě

Délka videa: cca 3-4 minuty

Cíle videa: Zvýšit povědomí, jak se zachovat v situaci při útoku AS

Návrh scénáře:

INTERIER, čekárna na nádraží – DEN

Ruch nádraží, lidé chodí s kufry a taškami po vestibulu nádraží, ŽENA v červeném (30) usedá na lavičku a vytahuje knížku. Opodál stojí u automatu na kávu MUŽ (40), hovoří do telefonu, popíjí kávu a všimne si usedajících ženy. Na sobě má džínny a černou bundu.

PODKRES: V pozadí hraje hudba, je slyšet ruch nádraží, hlášení rozhlasu.

STŘIH NA:

INTERIER, vestibul nádraží

Záběr na SKUPINU (20-30) cca 6 lidí postávajících ve vestibulu nádraží pod informačními panely s odjezdem vlaků. Baví se. Okolo nich prochází ŽENA (35) S DÍTĚTEM (7)

PODKRES: V pozadí hraje hudba, je slyšet ruch nádraží.

STŘIH NA:

EXTERIER, parkoviště u budovy nádraží

Z vozidla vystupuje PACHATEL (45), na sobě má maskáčové kalhoty, vysoké černé kožené boty a černou bundu. Na hlavě má kšiltovku a sportovní sluneční brýle. V ruce nese sportovní tašku a jde směrem k budově nádraží.

PODKRES: Hudba v pozadí zvažní, je slyšet ruch nádraží..

STŘIH NA:

INTERIER, vestibul nádraží

Záběr na PRODAVAČKU (60) jízdenek, dává CESTUJÍCÍMU (50) jízdenku a vrací drobné.

PRODAVAČKA

„Přeji hezkou cestu, na shledanou.“

PODKRES: Hudba méně hlasitá, ruch nádraží tlumený.

STŘIH NA:

INTERIER, vestibul nádraží

PACHATEL vchází do vestibulu nádraží, z tašky vytahuje samopal a ihned spustí střelbu. Jako prvního zasáhne CESTUJÍCÍHO, který stále v ruce drží lístek a drobné. Střely zasahují sklo přepážky prodejny jízdenek. Zděšená PRODAVAČKA křičí, se schovává na zem pod pult a vytahuje z kapsy telefon. Kolem ní padají střepy.

PODKRES: Hudba v pozadí zvažní, ruch nádraží tlumený, hlasitá střelbě, tříštění skla.

STŘIH NA:

INTERIER, vestibul nádraží

Záběr na SKUPINU, ta se s úlekem otočí, co se děje a PACHATEL zamíří palbu na ně. Někoho z nich zasáhne, ostatní se rozutečou.

PODKRES: Ticho, střelba, vzdálený křik.

STŘIH NA:

INTERIER, vestibul nádraží, před toaletami

ŽENA S DÍTĚTEM se schovává na toalety a uklidňuje dítě aby neplakalo.

PODRES: Ticho, tlukot srdce.

STŘIH NA:

INTERIER, čekárna na nádraží

MUŽ pustí na zem kávu, ta se rozlije a ušpiní mu kalhoty. Sahá pod bundu pro zbraň, natahuje závěr a signalizuje na ostatní ať si lehnou. ŽENA s knihou se tiskne na zem a v očích má slzy zděšením.

KOMENTÁŘ: V případě, že se nacházíte na místě útoku aktivního střelce a rozhodnete se proti němu zasáhnout, nezapomeňte na několik důležitých bodů. Řekněte ostatním ať se schovají nebo pokud možno utečou, lidé ve vašem okolí neví, že nejste také útočník.

STŘIH NA:

INTERIER, prodejna jízdenek

PRODAVAČKA volá na tísňovou linku policie

„Prosím vás, tady na nádraží střílí nějaký šílenec.“

Vykukuje zpoza pultu a podává zpřesňující informace

„Má samopal, kšiltovku a černou bundu.“

PODKRES: Tříštění skla, střelba.

STŘIH NA:

INTERIER, operační středisko policie

Policistka hovoří s oznamovatelkou, kolega vyhláší přes broadcast střelbu na nádraží.

STŘIH NA:

EXTERIER, vozidlo policie, prvosledová hlídka

Policisté z prvosledové hlídky ve vozidle odpovídají na volání radiostanice, zapínají maják a otáčí vozidlo.

STŘIH NA:

INTERIER, služebna policie

Zásahová jednotka si balí věci.

STŘIH NA:

INTERIER, čekárna

MUŽ s pistolí se přesunuje směrem ke střelbě, sleduje celou situaci, kolem něho pobíhají v panice ostatní cestující. Jamile uvidí PACHATELE, zamíří na něj, vystřelí, ale před ním přeběhnou další cestující. Přeruší střelbu a jakmile přeběhnou, opět na PACHATELE třikrát vystřelí.

KOMENTÁŘ: Na místě vznikne chaos, nesmíte svojí střelbou ohrozit ostatní, vyhodnoťte situaci, zda svým zásahem, příp. odraženou střelou nemůžete zranit někoho jiného. Střelec na místě nemusí být sám, může mít komplice, snažte se tedy co nejrychleji vyhodnotit situaci a identifikovat útočníka. Na místě také může být víc legálních držitelů se zbraní, kteří se rozhodnou zakročit. Při použití zbraně nezapomeň na podmínky Nutné obrany!

STŘIH NA:

INTERIER, vestibul nádraží

PACHATEL padá k zemi.

PODKRES: Ticho.

STŘIH NA:

MUŽ s pistolí se k němu přibližuje, odkopává samopal a vytahuje z kapsy telefon. Vytáčí tísňovou linku policie. Kolem vybíhají lidé. Někteří sledují situaci zpoza krytu.

MUŽ s pistolí

„Dobrý den, jsem tu na nádraží, mám zbraň a zastřelil jsem útočníka, mám na sobě černou bundu a rifle.“

KOMENTÁŘ: Po zneškodnění útočníka ještě situace nekončí. Přesvědčte se, zda nemá komplice a opravdu nepředstavuje další riziko. Ihned jakmile to bude možné, volejte policii.

STŘIH NA:

EXTERIER, služební vozidlo policie, prvosledová hlídka

Z vysílačky zní informace o ozbrojeném civilistovi.

VYSÍLAČKA

„Oliva 104, Na místě je druhý střelec, civilní držitel, pravděpodobně pachatele zneškodnil, pozor, má na sobě taky černou bundu.“

POLICISTA ve vozidle

„Rozumím, na místě civilista se zbraní, pachatel pravděpodobně zneškodněn.“

STŘIH NA:

EXTERIER, před nádražím

Lidé prochází ven z budovy, na místo přijíždí hlídky policie.

PODKRES: Slabá hudba, zvuk sirén v pozadí.

KOMENTÁŘ: Policie nemůže tušit, zda útočník nemá na místě stále komplice, ani zda informace o jeho likvidaci je pravdivá, na místě vás stále může považovat za hrozbu, zvláště pokud máte v ruce zbraň...

STŘIH NA:

INTERIER, vestibul nádraží

Nad PACHATELEM stojí MUŽ s pistolí, do vestibulu vstupuje policejní prvosledová jednotka. MUŽ pokládá zbraň na zem a zvedá ruce. Policisté se přibližují k němu.

KOMENTÁŘ: ... Dbejte tedy jejich pokynů, zbraň odložte, dejte ruce nad hlavu a sdělte jim kdo jste a co se stalo. Spolupracujte.

PODKRES: Hudba.

STŘIH NA:

EXTERIER, před nádražím u policejního vozu

MUŽ stojí s POLICISTOU a komunikuje s ním, lehce gestikuluje rukama (popisuje situaci). Ostatní policisté vyvádí z budovy přeživší cestující, kolem MUŽE prochází ŽENA z prvního záběru a naváže s ním oční kontakt a kývne hlavou. ŽENA s DÍTĚTEM v náruči prochází a DÍTĚ pozoruje MUŽE, jak dál hovoří s POLICISTOU.

PODKRES: Hudba vhodná situaci.

KOMENTÁŘ: (shrnutí) Pokud jste na místě a máte u sebe zbraň, jste nejspíš jediní, kdo má šanci útočníka zastavit. Policie bude na místě v rádech minut. Jestliže se rozhodnete zasáhnout, mějte na paměti tyto čtyři body: Nezapomeňte, že útočníků může být víc, neohrozte nikoho svojí střelbou, co nejdříve volejte policii a sdělte jim informace o situaci a že jste na místě se zbraní, aby vás nezaměnili s útočníkem, dbejte pokynů policie.

TITULKY: Nezapomeňte, že útočníků může být víc, neohrozte nikoho svojí střelbou, Váš zásah musí splňovat podmínky Nutné obrany, co nejdříve volejte policii a sdělte jim informace o situaci a že jste na místě se zbraní, aby vás nezaměnili s útočníkem, vždy dbejte pokynů policie.

SETMĚNÍ

KONEC